ማ ው ጫ ፡

የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፤
የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።
መጀመሪያ ፡ አንቀጽ ።

ቍጥር ፡	ሕግ ።	ገጽ
ቍ. ፩ ፡	የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ፡፡	፩
ቍ. ፪ ፡	ተፈጻሚ ፡ የሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡፡	፩
ቍ. ፫ ፡	ስለ ፡ ቃል ፡ አተረጓጐም ፡	፩

እንደኛ ፡ መጽሐፍ ።

የፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፤ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤትና ፡ ፖሊስ ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

የፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ።

ቍ. ፬ ፡	ወንጀልን ፡ ስለሚመለከት ፡ ሥልጣን ፡	፪
ቍ. ፭ ፡	ስለሚከሰሱ ፡ ሰዎች ፡	፪
ቍ. ፮ ፡	የሥልጣኑ ፡ ክበብ፡	፪
ቍ. ፯ ፡	የይግባኝ ፡ ሥልጣን ፡....	፪

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽ. ቤትና ፡ ስለ ፡ ፖሊስ ።

ቍ. ፰ ፡	ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽ/ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡....	፪
ቍ. ፱ ፡	ስለ ፡ ፖሊስ ፡ ተግባር ፡	፫
ቍ. ፲ ፡	የፖሊስ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡....	፫

ሁለተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የመከሰስና ፡ የምርመራ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

አንቀጽ ፡ ፩ ።

የመከሰስና ፡ የምርመራ ፡ ሥራ ፡ አጀማመር ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

የሥነ ፡ ሥርዐቱ ፡ አጀማመር ።

ከኖል ፡ ፩ ።

ከስና ፡ እቤቱታ ፡ ስለማቅረብ ።

ቍ. ፲፩ ፡	ስለ ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ በጠቅላላው ፡.	፫
ቍ. ፲፪ ፡	ጠያሚው ፡ ሳይታወቅ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡	፩

ቁጥር ፡	ሕግ ፡	ገጽ ፡
ቁ. ፲፫ ፡	በክሰ ፡ አቤቱታ ፡ እቅራቢነት ፡ ብቻ ፡ የሚያበቁጣ ፡ ወንጀል ፡ ····	፭
ቁ. ፲፬ ፡	የወንጀል ፡ ክሰ ፡ ወይም ፡ የክሰ ፡ አቤቱታ ፡ የማቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡	፭
ቁ. ፲፭ ፡	ባልታወቀ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክሰ ፡ ወይም ፡ የክሰ ፡ አቤቱታ ፡ ···· ···· ···· ···· ···· ···· ····	፭
ቁ ፡ ፲፮ ፡	ክሰን ፡ ወይም ፡ የክሰ ፡ አቤቱታን ፡ ስመቀበል ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ···· ···· ···· ···· ···· ···· ····	፭
ቁ ፡ ፲፯ ፡	የወንጀል ፡ ክሰ ፡ ወይም ፡ የክሰ ፡ አቤቱታ ፡ መብት ፡ ስሌለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ስሰ ፡ መቅረብ ፡ ···· ···· ···· ···· ····	፭
ቁ ፡ ፲፰ ፡	ሐሰተኛ ፡ ክሰ ፡ ወይም ፡ ሐሰተኛ ፡ የክሰ ፡ አቤቱታ ፡ ·· ···· ····	፭

ክፍል ፡ ፪ ።

የእጅ ፡ ተፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ ክሰ ፡ እጀማመር ።

ቁ ፡ ፲፱ ፡	እጅ ፡ ተፍንጅ ፡ የሚባሉ ፡ ወንጀሎች ፡ ···· ···· ···· ····	፭
ቁ ፡ ፳ ፡	ተመሳሳይ ፡ ሁኔታዎች ፡ ···· ···· ···· ···· ···· ····	፭
ቁ ፡ ፳፩ ፡	የክሰንና ፡ የመያዝን ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ እጀማመር፡ ስለ፡ሚመለከቱ ፡ ውጤቶች ፡ ···· ···· ···· ···· ···· ···· ····	፭

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የፖሊስ ፡ ምርመራ ።

ቁ ፡ ፳፪ ፡	መሠረቱ ። ···· ···· ···· ···· ···· ···· ····	፯
ቁ ፡ ፳፫ ፡	የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ ተግባር ፡ ···· ···· ···· ···· ····	፯
ቁ ፡ ፳፬ ፡	ስለ ፡ መረጃዎች ፡ አመዘጋገብ ፡ ···· ···· ···· ···· ····	፯
ቁ ፡ ፳፭ ፡	የተከሰሰውን ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የተጠረጠረውን ፡ ሰው ፡ ስለመጥራት ፡	፯
ቁ ፡ ፳፮ ፡	ስለ ፡ መያዝ ፡ ···· ···· ···· ···· ···· ···· ····	፯
ቁ ፡ ፳፯ ፡	ቃልን ፡ ስለ፡መቀበል ፡ ···· ···· ···· ···· ···· ···· ····	፯
ቁ ፡ ፳፰ ፡	የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ፡ ···· ····	፯
ቁ ፡ ፳፱ ፡	ተከሳሹ ፡ ከተያዘ ፡ በኋላ ፡ የሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት፡ ···· ····	፯
ቁ ፡ ፴ ፡	በፖሊስ ፡ የሚደረገው ፡ የምስክሮች ፡ ምርመራ ፡ ···· ····	፰
ቁ ፡ ፴፩ ፡	የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ስላለመደለል ፡ ···· ····	፰
ቁ ፡ ፴፪ ፡	ስለ ፡ መበርበርና ፡ ስለ ፡ መያዝ ፡ ···· ···· ···· ···· ····	፰
ቁ ፡ ፴፫ ፡	የብርበራ ፡ ማዘዣ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡ ···· ···· ···· ····	፱
ቁ ፡ ፴፬ ፡	የሐኪም ፡ ምርመራ ፡ ···· ···· ···· ···· ···· ····	፱
ቁ ፡ ፴፭ ፡	ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚነገሩትን ፡ ቃላትና ፡ የሚሰጡትን ፡ የሕምነት ፡ ቃላት ፡ የመመዝገብ ፡ ሥልጣን ፡ ···· ···· ···· ····	፲

ቁጥር ። ሕግ ። ገጽ ።

ቁ ፡ ፴፯ ፡ የዕለት ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ። .... ፲
ቁ ፡ ፴፰ ፡ ፖሊስ ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ራፖር ፡ .. .. ፲፩
ቁ ፡ ፴፱ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ራፖር ፡ ሲደርሰው ፡ ማድረግ ፡ ስለሚገባው ፡ ፲፩
ቁ ፡ ፵፱ ፡ የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ መዝገብን ፡ ስለ ፡ መዝጋት ፡ .... ፲፩

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ ክስ ፡ አቀራረብ ።

ቁ ፡ ፵ ፡ ስለ ፡ ክስ ፡ ማቅረብ ፡ ግዴታ ፡ .... ፲፪
ቁ ፡ ፵፩ ፡ አጠራጣሪ ፡ ሁኔታ ፡ .... ፲፪
ቁ ፡ ፵፪ ፡ ክስ ፡ የማይቀርብባቸው ፡ ሁኔታዎች ። ..... ፲፪
ቁ ፡ ፵፫ ፡ ክስ ፡ እይቀርብም ፡ የማለት ፡ ሥርዐት ፡ (ፎርም) .... ፲፪
ቁ ፡ ፵፬ ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውጤት ፡ .... ፲፫
ቁ ፡ ፵፭ ፡ ስለሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ፎርምና ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ውሳኔ ፡ ፲፫
ቁ ፡ ፵፮ ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ ስላለበት ፡ ኀላፊነት ። ... . ፲፫
ቁ ፡ ፵፯ ፡ የግል ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ መብት ፡ ስለተሰጣቸው ፡ ሰዎች ፡ ፲፫
ቁ ፡ ፵፰ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክስ ፡ እስኪያቀርብበት ፡ ድረስ ፡ በግል ፡ የቀረበው ፡
ክስ ፡ እንዲቆም ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡.... .... ፲፬

አንቀጽ ፡ ፪ ።

ምርመራው ፡ እስከሚደረግ ፡ ድረስ ፡ ስለሚደረገው ፡ ጥንቃቄ ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ስለ ፡ መያዝ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለመያዝ ።

ቁ ፡ ፶፱ ፡ መሠረቱ ፡ .... ፲፭
ቁ ፡ ፶ ፡ የእጅ ፡ ከፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ ያለፍርድ ፡ ቤት ፡
ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መያዝ ፡ .... ፲፭
ቁ ፡ ፶፩ ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ፖሊስ ፡ ስለ ፡ ተሰጠው ፡ የመያዝ ፡
መብት ፡ .... ፲፭

ቍጥር ፡ ሕግ ፡ ገጽ ፡

ክፍል ፡ ፪ ።

በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መያዝ ።

ቍ ፡ ፶፪ ፡ መሠረቱ ፡ .... ፲፭
ቍ ፡ ፶፫ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡ ..... ፲፭
ቍ ፡ ፶፬ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ መቼ ፡ እንደሚሰጥ ፡ .... ፲፮
ቍ ፡ ፶፭ ፡ አስቸኳይ ፡ ሁኔታ ፡ ሲገጥም ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ለማግኘት ፡ የሚደረግ ፡ ጥያቄ ፡ .... ፲፮

ክፍል ፡ ፫ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፶፮ ፡ የእያያዙ ፡ ሁኔታ ፡ .... ፲፮
ቍ ፡ ፶፯ ፡ ለመያዝ ፡ ርዳታ ፡ አስፈላጊ ፡ ስለሚሆንበት ፡ .... ፲፮
ቍ ፡ ፶፰ ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ማስረከብ ፡ .... ፲፯
ቍ ፡ ፶፱ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ መቈየት ፡ .... ፲፯

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ለምርመራ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ለማቈየት ፡ የሚፈቀድ ፡

የተጨማሪ ፡ ጊዜ ፡ ሁኔታ ።

ቍ ፡ ፷ ፡ ለምርመራ ፡ የሚፈቀድ ፡ የተጨማሪ ፡ ጊዜ ፡ ሁኔታ ፡ ..... ፲፯
ቍ ፡ ፷፩ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የተያዘው ፡ ሰው ፡ ከጠበቃው ፡ ጋራ ፡ ለመገናኘት ፡ ስላለው ፡ መብት ፡ ..... ፲፯
ቍ ፡ ፷፪ ፡ ዋስ ፡ የሚሆን ፡ ስለ ፡ መፈለግ ፡ ..... ፲፯

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ አስፈርሞ ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ።

ቍ ፡ ፷፫ ፡ መሠረቱ ፡ ..... ፲፰
ቍ ፡ ፷፬ ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ፲፰
ቍ ፡ ፷፭ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ የሚሰጠውን ፡ ዋስትና ፡ ስለ ፡ ማመልከት ፡ ..... ፲፰

ቁጥር ፡	ሕግ ፡	ገጽ ፡
ቁ ፡ ፭፯ ፡	በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የመልቀቅ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፣	፲፱
ቁ ፡ ፭፯ ፡	የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በመፈረም ፡ ስላለመልቀቅ ፡	፲፱
ቁ ፡ ፭፰ ፡	የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በመፈረም ፡ ስለመልቀቅ ፡	፲፱
ቁ ፡ ፭፱ ፡	የሚሰጠውን ፡ የዋስትና ፡ ልክ ፡ ስለ ፡ መወሰን ፡	፲፱
ቁ ፡ ፮ ፡	የዋሶቹ ፡ ግዴታዎች ፡	፳
ቁ ፡ ፮፩ ፡	የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ የሚቋይበት ፡ ጊዜ ፡	፳
ቁ ፡ ፮፪ ፡	ስለ ፡ መልቀቅ ፡	፳
ቁ ፡ ፮፫ ፡	ስሕተት ፡ ወይም ፡ ማታለል ፡	፳
ቁ ፡ ፮፬ ፡	አዲስ ፡ ነገር ፡	፳፩
ቁ ፡ ፮፭ ፡	በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ያልተፈቀደ ፡ ሲሆን ፡ ለይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡	፳፩

ክፍል ፡ ፪ ።

የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ውጤት ።

ቁ ፡ ፭፯ ፡	ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለመቅረብ ፡	፳፩
ቁ ፡ ፭፯ ፡	በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀው ፡ ተከላሽ ፡ ይጠፋል ፡ ተብሎ ፡ የሚጠረጠር ፡ ሲሆን ።	፳፪
ቁ ፡ ፭፰ ፡	የዋስትና ፡ መውረድ ።	፳፪
ቁ ፡ ፭፱ ፡	በዋስትና ፡ የተያዘውን ፡ ስለ ፡ መውረስ ፡	፳፪

ሦስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤትና ፡ ክሱ ፡

ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲሰማ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ቁ ፡ ፱ ፡	መሠረቱ ፡	፳፫
ቁ ፡ ፷፩ ፡	ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡	፳፫
ቁ ፡ ፷፪ ፡	ሥነ ፡ ሥርዐት ፡	፳፫
ቁ ፡ ፷፫ ፡	የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አጀማመር ፡	፳፫
ቁ ፡ ፷፬ ፡	የዐቃቤ ፡ ሕግን ፡ ማስረጃ ፡ ስለ ፡ መቀበል ፡	፳፬
ቁ ፡ ፷፭ ፡	ተከሳሹ ፡ ቃሱን ፡ ስመሰጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ መጠየቅ ፡	፳፬

ቍጥር ፡	ሕግ ፡	ገጽ ፡
ቍ ፡ ፹፮ ፡	ተከሳሹ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ቃል ፡	፳፬
ቍ ፡ ፹፯ ፡	ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ፡	፳፬
ቍ ፡ ፹፰ ፡	ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መመዝገብ ፡	፳፭
ቍ ፡ ፹፱ ፡	ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡	፳፭
ቍ ፡ ፺ ፡	ምስክሮች ፡ የሚፈርሙት ፡ የራስ ፡ ሞስትና ፡ ወረቀት ፡	፳፭
ቍ ፡ ፺፩ ፡	ለመዝገብ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ የሚላክ ፡ መዝገብ ፡	፳፭
ቍ ፡ ፺፪ ፡	በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ ስለሚገኘው ፡ ዝርዝር ፡	፳፮
ቍ ፡ ፺፫ ፡	ተከሳሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቈይ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡	፳፮

አራተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ክሱ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ መሰማት ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፺፬ ፡	የቀጠሮ ፡ ቀን ፡ የሚሰጡበት ፡ ምክንያቶች ፡	፳፮
ቍ ፡ ፺፭ ፡	አዲስ ፡ ቀጠሮና ፡ መጥሪያዎች ፡	፳፰
ቍ ፡ ፺፮ ፡	የቀጠሮ ፡ ውጤት ፡	፳፰
ቍ ፡ ፺፯ ፡	መረጃዎች ፡ ኤግዚቢቶች ፡	፳፰
ቍ ፡ ፺፰ ፡	በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ መኖር ፡ ስለሚገባው ፡ ነገር ፡	፳፱

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ስፍራ ።

ቍ ፡ ፺፱ ፡	ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ደንበኛ ፡ ስፍራ ፡	፴
ቍ ፡ ፻ ፡	ተከሳሹ ፡ ወንጀሉን ፡ በፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ወይም ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ በታወቀበት ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ መከሰስ ፡	፴
ቍ ፡ ፻፩ ፡	ከአንድ ፡ ወንጀል ፡ ጋራ ፡ ነክነት ፡ ስላለው ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ወንጀል ፡ የሚቈጠር ፡ ተግባር ፡ ክሱ ፡ የሚይታይበት ፡ ስፍራ ፡	፴
ቍ ፡ ፻፪ ፡	ወንጀል ፡ የተሠራበት ፡ ቦታ ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ የሚታይ በት ፡ ስፍራ ፡	፴

ቁጥር ፡	ሕግ ፡	ገጽ ፡
ቁ ፡ ፪፫ ፡	በጉዞ ፡ ላይ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡	፵፭
ቁ ፡ ፪፬ ፡	በኢትዮጵያ ፡ መርከብ ፡ ወይም ፡ አይሮፕላን ፡ ላይ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ የሚታይበት ፡ ስፍራ ፡	፵፭
ቁ ፡ ፪፭ ፡	የመሰየም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡	፵፭
ቁ ፡ ፪፮ ፡	ከሱን ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ፡	፵፭
ቁ ፡ ፪፯ ፡	ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ነባሩ ፡ የሚታይበትን ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ መምራቱ ፡	፵፮

ምዕራፍ ፫ ።

ስለ ፡ ክስ ፡ ማመልከቻ ።

ቁ ፡ ፪፰ ፡	መሠረቱ ፡	፵፮
ቁ ፡ ፪፱ ፡	የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማዘጋጀት ፡ ስለ ፡ ማቅረብና ፡ አተከሳሹ ፡ መስጠት ፡	፵፮
ቁ ፡ ፴፫ ፡	የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ሥልጣኑ ፡ ላልሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በስሕተት ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡	፵፫
ቁ ፡ ፴፲፩ ፡	የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ዐይነትና ፡ የሚጻፍበት ፡	፵፫
ቁ ፡ ፴፲፪ ፡	የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ፡ ሁኔታ ፡	፵፫
ቁ ፡ ፴፲፫ ፡	የተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ዐይነት ፡ የሚያጠራጥር ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡	፵፬
ቁ ፡ ፴፲፬ ፡	ቅጣትን ፡ የሚያከብዱ ፡ ወንጀሎች ፡ ክስ ፡ አቀራረብና ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡	፵፬
ቁ ፡ ፴፲፭ ፡	በወንጀል ፡ የተከሰሰን ፡ ሰው ፡ ሙከራ ፡ በማድረግ ፡ ወይም ፡ በረዳትነት ፡ ወይም ፡ በእነሣሽነት ፡ ጥፋተኛ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡	፵፬
ቁ ፡ ፴፲፮ ፡	ክሱ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡	፵፭
ቁ ፡ ፴፲፯ ፡	በአንድ ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡	፵፭
ቁ ፡ ፴፲፰ ፡	የመሳሳት ፡ ውጤት ፡	፵፭
ቁ ፡ ፴፲፱ ፡	ክሱን ፡ ስለ ፡ መለወጥ ፡ ወይም ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ መጨመር ፡	፵፭
ቁ ፡ ፴፳ ፡	የክስ ፡ መለወጥ ፡ ወይም ፡ የመጨመር ፡ ውጤት ፡	፵፯
ቁ ፡ ፴፳፩ ፡	ስለ ፡ ምስክሮች ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መጠራት ፡	፵፯
ቁ ፡ ፴፳፪ ፡	ስለ ፡ ክስ ፡ ማንሣት ፡	፵፯

ምዕራፍ ፡ ፬ ።

የክሱ ፡ መሰማት ፡ ስለ ፡ መጀመር ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ስለ ፡ ክሱ ፡ ክርክር ።

ቍ ፡ ደ፳፫ ፡ ክሱ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ስለ ፡ መወሰን ፡ .... ፴፯
ቍ ፡ ደ፳፬ ፡ ስለ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ፡ .... ፴፯
ቍ ፡ ደ፳፭ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ .... ፴፯
ቍ ፡ ደ፳፮ ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ መሰማት ፡ አጀማመር ፡ .... ፴፰
ቍ ፡ ደ፳፯ ፡ የተከሳሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ .... ፴፰
ቍ ፡ ደ፳፰ ፡ ማንነቱን ፡ ስለ ፡ ማረጋገጥ ፡ .... ፴፰
ቍ ፡ ደ፳፱ ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማንበብ ፡ .... ፴፰
ቍ ፡ ደ፴ ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ መቃወም ፡ .... ፴፰
ቍ ፡ ደ፴፩ ፡ መቃወምን ፡ ስለ ፡ መወሰን ፡ .... ፴፱
ቍ ፡ ደ፴፪ ፡ ስለ ፡ ተከሳሹ ፡ እምነት ፡ ክህደት ፡ መጠየቅ ፡ .... ፴፱
ቍ ፡ ደ፴፫ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ስለ ፡ ማለት ፡ ክህደት ፡ .... ፴
ቍ ፡ ደ፴፬ ፡ ስለ ፡ እምነት ፡ የሚሰጥ ፡ ቃል ፡ .... ፴
ቍ ፡ ደ፴፭ ፡ የተከሳሹ ፡ እምነት ፡ ክህደት ፡ ማሻሻል ፡ .. .. ፴

ክልፍ ፡ ፪ ።

ማስረጃና ፡ ፍርድ ።

ቍ ፡ ደ፴፮ ፡ የክሱ ፡ መከፈትና ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ፡ ፴
ቍ ፡ ደ፴፯ ፡ የዋናው ፡ ጥያቄ ፡ ዐይነት ፡ .... ፴፩
ቍ ፡ ደ፴፰ ፡ የተከሳሹ ፡ የቀድሞ ፡ ጥፋተኛነት ፡ .... ፴፩
ቍ ፡ ደ፴፱ ፡ ድጋሚ ፡ ጥያቄ ፡ .... ፴፩
ቍ ፡ ደ፴ ፡ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ስላለመጠየቅ ፡ .... ፴፩
ቍ ፡ ደ፴፩ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክሱን ፡ ባላስረዳ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ተከሳሹ ፡ ነጻ ፡ መለቀቅ ፡ ፴፩
ቍ ፡ ደ፴፪ ፡ የመከላከያ ፡ ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መጀመር ፡ .. .. ፴፪
ቍ ፡ ደ፴፫ ፡ ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ፡ .... ፴፪
ቍ ፡ ደ፴፬ ፡ በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምስክሮች ፡ የሰጡት ፡ ቃል ፡ በማስረጃነት ፡ ሊቀርብ ፡ ስለ ፡ መቻሉ ፡ ፴፪
ቍ ፡ ደ፴፭ ፡ በፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ የተሰጠ ፡ ቃል ፡ በማስረጃነት ፡ ሊቀርብ ፡ ስለመቻሉ ፡ ፴፫

ቁጥር ፡	ሕግ ።	ገጽ ፡
ቁ ፡ ፲፬፯ ፡	ማስረጃን ፡ ስለ፡መቃወም ፡	፵፫
ቁ ፡ ፲፬፯ ፡	ማስረጃውን ፡ በመዝገብ ፡ ስለ ፡ መጻፍ ፡	፵፫
ቁ ፡ ፲፬፰ ፡	የክርክሩ ፡ ግቶምያ ፡ ንግግር ፡	፵፫
ቁ ፡ ፲፬፱ ፡	ስለ ፡ ፍርድና ፡ ቅጣት ፡	፵፬

ምዕራፍ ፡ ፭ ።

የግል ፡ ከሳሽ ፡ የሚያቀርበው ፡ ክስ ።

ቁ ፡ ፲፭ ፡	አቤቱታና ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡	፵፭
ቁ ፡ ፲፭፩ ፡	ባለጉዳዮቹን ፡ ለማስታረቅ ፡ ስለሚደረግ ፡ ሙከራ ፡	፵፭
ቁ ፡ ፲፭፪ ፡	ስለ ፡ ኪሣራ ፡ የሚደረግ ፡ መተማመኛ ፡	፵፭
ቁ ፡ ፲፭፫ ፡	ክርክሩን ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡	፵፭

ምዕራፍ ፡ ፮ ።

ወንጀል ፡ በመሠራቱ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ፡ ደረሰበት ፡ ሰው ።

ቁ ፡ ፲፭፬ ፡	መሠረቱ ፡	፵፭
ቁ ፡ ፲፭፭ ፡	ማመልከቻውን ፡ ስላለመቀበል ፡	፵፮
ቁ ፡ ፲፭፮ ፡	ማመልከቻውን ፡ ፈቅዶ ፡ ስለ ፡ መቀበል ፡....	፵፮
ቁ ፡ ፲፭፯ ፡	የተበደለው ፡ ሰው ፡ ከክሱ ፡ ስለ ፡ መውጣት ፡	፵፮
ቁ ፡ ፲፭፰ ፡	ተከሳሹን ፡ ነጻ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ፡....	፵፮
ቁ ፡ ፲፭፱ ፡	ስለ ፡ ካሣ ፡ አወሳሰን ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡	፵፮

አንቀጽ ፡ ፪ ።

ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ተከሳሹ ፡ በሌለ ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ቁ ፡ ፲፭፡	መሠረቱ ፡..	፵፰

ክፍል ፡ ፩ ።

ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ፀቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከሳሹ ፡ እፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለመቅረቡ ። (ዐ/ሕግ ?)

ቁ ፡ ፲፭፩ ፡	ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ሁኔታ ፡	፵፰
ቁ ፡ ፲፭፪ ፡	መጥሪያ ፡	፵፱
ቁ ፡ ፲፭፫ ፡	ነገሩን ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡....	፵፱
ቁ ፡ ፲፭፬ ፡	ፍርዱን ፡ ውድቅ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡	፵፱

ቍጥር ፡ ሕግ ፡ ገጽ ፡

ክፍል ፡ ፪ ።

በግል ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አለ ፡ መቅረብ ።

ቍ ፡ ፻፳፭ ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ አለመቅረብ ፡ .. .. ፵፱
ቍ ፡ ፻፳፮ ፡ ተከሳሹ ፡ ስላለመቅረቡ ፡ .... ፶

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ቍ ፡ ፻፳፯ ፡ ለተከሳሹ ፡ መጥሪያ ፡ ስለመላክ ፡.... .... ፶
ቍ ፡ ፻፳፰ ፡ በደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰው ፡ ሰው ፡ ጥፋተኛነቱን ፡ በጽሕፈት ፡ ሊያምን ፡ ይችላል ። .. .. ፶
ቍ ፡ ፻፳፱ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓትና ፡ ፍርድ ፡ .... ፶
ቍ ፡ ፻፳ ፡ ተከሳሹ ፡ ደንብ ፡ በመተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ ተከሶ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡.... ....፶፩

ምዕራፍ ፡ ፫ ፡

አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ስለፈጸሙት ፡ ወንጀል ፡

ክስ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

ቍ ፡ ፻፳፩ ፡ መሠረቱ ፡.... .... ፶፩
ቍ ፡ ፻፳፪ ፡ የወንጀሉን ፡ ክስ ፡ የማቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ .... ፶፩
ቍ ፡ ፻፳፫ ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ ሞግዚት ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለመቅራት ፡ .... ፶፪
ቍ ፡ ፻፳፬ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ጠበቃ ፡ እንዲኖራቸው ፡ ማድረግ ።.... .... ፶፪
ቍ ፡ ፻፳፭ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ከችሎቱ ፡ ክፍል ፡ እንዲወጣ ፡ ስለማድረግ ፡.... .... ፶፪
ቍ ፡ ፻፳፮ ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ .... ፶፫
ቍ ፡ ፻፳፯ ፡ ፍርድ ፡ .... ፶፫
ቍ ፡ ፻፳፰ ፡ በወላጆችና ፡ በሞግዚት ፡ ላይ ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡.... .... ፶፬
ቍ ፡ ፻፳፱ ፡ በአንዳንድ ፡ ሁኔታ ፡ አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ስለሚከፈለው ፡ እበል ፡ .... ፶፬
ቍ ፡ ፻፳ ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሰ ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ የሚሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መለወጥ ፡ ወይም ፡ ማሻሻል ፡ .... ፶፬

ቍጥር ፡ ሕግ ፡ ገጽ ፡

እምስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ስለ ፡ ይግባኝና ፡ ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ለመሻር ፡ ስለሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ።

፩ኛ ፡ አንቀጽ ።

ይግባኝ ።

ቍ ፻፹፩ ፡ መሠረቱ ፡ .... ፻፭
ቍ ፡ ፻፹፪ ፡ ይግባኝ ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ፻፭
ቍ ፡ ፻፹፫ ፡ ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ችሎት ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ማመልከቻዎች ፡ .... ፻፭
ቍ ፡ ፻፹፬ ፡ የትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ ስላለመኖሩ ፡ .... ፻፮
ቍ ፡ ፻፹፭ ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ወይም ፡ በቅጣቱ ፡ ይግባኝ ፡ ስለ ፡ ማለት ፡ .... ፻፮
ቍ ፡ ፻፹፮ ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ካሣ ፡ በሚጠይቅበት ፡ ነገር ፡ ይግባኝ ፡ ስለ ፡ ማለት ፡ .... ፻፮
ቍ ፡ ፻፹፯ ፡ ይግባኝ ፡ ማለትን ፡ ስለ ፡ ማስታወቅና ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ፻፯
ቍ ፡ ፻፹፰ ፡ ፍርድ ፡ እንዳይፈጸም ፡ ስለ ፡ ማገድ ፡ .... ፻፯
ቍ ፡ ፻፹፱ ፡ በይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚጻፈው ፡ .... ፻፰
ቍ ፡ ፻፺ ፡ ለይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚላኩ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻዎች ፡ መረጃዎች ፡ እና ፡ (ኤግዚቢቶች ፡) መዝገብ ፡ .... ፻፰
ቍ ፡ ፻፺፩ ፡ የይግባኝ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ ፈቃድ ፡ ለማግኘት ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ .... ፻፰
ቍ ፡ ፻፺፪ ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ .... ፻፱
ቍ ፡ ፻፺፫ ፡ ከነገረተኞች ፡ እንዱ ፡ ወገን ፡ ይግባኙ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ ስላለመቅረቡ ፡ .... ፻፱
ቍ ፡ ፻፺፬ ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ .... ፻፱
ቍ ፡ ፻፺፭ ፡ የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ .... ፻፱
ቍ ፡ ፻፺፮ ፡ የተፈረደባቸው ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ሆነው ፡ እንዱ ፡ ብቻ ፡ ይግባኝ ፡ ሲያቀርብ ፡ .... ፰

ቍጥር	ሕግ ፡	ገጽ ፡
	አንቀጽ ፡ ፪ ።	
	ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ የተፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ ውድቅ ፡ ለማድረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።	
ቍ ፡ ደ፺፯ ፡	ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡	፳፩
ቍ ፡ ደ፺፰ ፡	ማመልከቻው ፡ የሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ዐይነት ፡	፳፩
ቍ ፡ ደ፺፱ ፡	ማመልከቻውን ፡ ለመቀበል ፡ የሚፈቀድባቸው ፡ ምክንያቶች ፡	፳፩
ቍ ፡ ፪፻ ፡	ማመልከቻው ፡ ሲቀርብ ፡ ስለሚፈጸመው ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡	፳፩
ቍ ፡ ፪፻፩ ፡	የነገሩ ፡ መሰማት ፡	፳፩
ቍ ፡ ፪፻፪ ፡	ፍርድ ፡	፳፩

ስድስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የቅጣት ፡ አፈጻጸም ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፪፻፫ ፡	መሠረቱ ፡	፳፪
ቍ ፡ ፪፻፬ ፡	የሞት ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡	፳፪
ቍ ፡ ፪፻፭ ፡	የግል ፡ ነጻነቱን ፡ እንዲያጣ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡	፳፪
ቍ ፡ ፪፻፮ ፡	በአንዳንድ ፡ ነገሮች ፡ የቅጣቱ ፡ ጊዜ ፡ እንዲተሳሰፍ ፡ ለማድረግ ፡ የሚቻል ፡ ስለመሆኑ ፡	፳፪
ቍ ፡ ፪፻፯ ፡	ግርፋት ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡	፳፫
ቍ ፡ ፪፻፰ ፡	ለወንጀሉ ፡ አሳፊ ፡ ስላልሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡	፳፫
ቍ ፡ ፪፻፱ ፡	የቅጣት ፡ ገንዘብን ፡ ስለ ፡ ማስገባት ፡	፳፫
ቍ ፡ ፪፻፲ ፡	ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ወጪ ፡ እና ፡ ስለ ፡ ካሣ ፡ አከፋፈል ፡ . .	፳፬
ቍ ፡ ፪፻፲፩ ፡	ንብረት ፡ ስለ ፡ መውረስ ፡	፳፬
ቍ ፡ ፪፻፲፪ ፡	ንብረትን ፡ ስለማስያዝ ፡	፳፬
ቍ ፡ ፪፻፲፫ ፡	አካለመጠን ፡ ስላላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡	፳፭
ቍ ፡ ፪፻፲፬ ፡	ስለ ፡ ግዴታ ፡ ሥራ ፡ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ቅጣትና ፡ ስለሚወሰደው ፡ ጥንቃቄ ፡	፳፭
ቍ ፡ ፪፻፲፭ ፡	የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ትእዛዝ ፡ በመዝገብ ፡ ስለ ፡ መጻፍ ፡	፳፮

ቍጥር ፡	ሕግ	ገጽ ፡
	ምዕራፍ ፡ ፪ ።	
	ስለ ፡ ቅጣት ፡ የሚሰጡትን ፡ ትእዛዞች ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	
ቍ ፡ ፪፻፲፮ ፡	መሠረቱ ፡	፳፮
ቍ ፡ ፪፻፲፯ ፡	ሥነ ፡ ሥርዐትና ፡ ውሳኔ ፡	፳፯
	ምዕራፍ ፡ ፫ ።	
	ስለ ፡ መሰየም ።	
ቍ ፡ ፪፻፲፰ ፡	ስለ ፡ መሰየም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡	፳፰
ቍ ፡ ፪፻፲፱ ፡	ሥነ ፡ ሥርዐትና ፡ ውሳኔ ፡	፳፱
	ሰባተኛ ፡ መጽሐፍ ።	
	በወንጀል ፡ ነገር ፡ የሚከፈል ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ።	
ቍ ፡ ፪፻፳ ፡	ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ . . .	፳፰
ቍ ፡ ፪፻፳፩ ፡	የግል ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡	፳፰
ቍ ፡ ፪፻፳፪ ፡	የተበደለው ፡ ወገን ፡	፳፰
	ስምንተኛ ፡ መጽሐፍ ።	
	የአጥቢያ ፡ ዳኞች ፡ በአጭር ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ የሚያዩት ፡ ዳኝነት ።	
ቍ ፡ ፪፻፳፫ ፡	ዳኝነቱ ፡	፳፱
ቍ ፡ ፪፻፳፬ ፡	ይግባኝ ፡	፳፱

የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

፲፱፻፶፱ ፡ ዓ. ም.

ፅጋሬት ፡ ጋዜጣ ፡ ቁ፡፩/፲፱፻፶፱ ፡ ዓ. ም. በተሰይ ፡ የወጣ ፡
አዲስ ፡ አበባ ።

በዓርማዊ ፣ ቀዳማዊ ፣ ኃይለ ፣ ሥላሴ ፣ ንጉሠ ፣ ነገሥት ፣ ዘኢትዮጵያ ፣
በፀልዎው ፣ ዓመተ ፣ መንግሥት ፣ ፲፱፻፷፭ ፣ ዓመተ ፣ ምሕረት ፣
ይህ ፣ መጽሐፍ ፣ ታተመ ።

በብርሃንና ፣ ሰላም ፣ በቀዳማዊ ፣ ኃይለ ፣ ሥላሴ ፣ ማተሚያ ፣ ቤት ፣ ታተመ ።

ቁጥር ፣ ፩/፲፱፻፺፱ ፣ ዓ. ም.

የ፲፱፻፺፱ ፣ ዓ. ም. የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ሥነ ፣ ሥርዐት ፣

አ ዋ ጅ ።

ሞዓ ፣ አንበሳ ፣ ዘአምኃጌ ፣ ይሁዳ

ቀዳማዊ ፣ ኃይለ ፣ ሥላሴ ፤

ሥዩመ ፣ እግዚአብሔር ፣ ንጉሠ ፣ ነገሥት ፣ ዘኢትዮጵያ ።

ይህ ፣ የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ሥነ ፣ ሥርዐት ፣ በኛ ፣ ሙሪነት ፣ እንዲዘጋጅ ፣ አድርገን ፣ የሕግ ፣ መወሰኛና ፣ የግሕ ፣ መምሪያ ፣ ምክር ፣ ቤቶቻችን ፣ ስለተቀበሉት ።

በተሻሻለው ፣ ሕግ ፣ መንግሥታችን ፣ ቁ. ፴፬እና ፣ ፹፰ ፣ መሠረት ፣ የሕግ ፣ መወሰኛና ፣ የሕግ ፣ መምሪያ ፣ ምክር ፣ ቤቶቻችን ፣ የመከሩበትን ፣ አይተን ፣ ቀጥሎ ፣ ያለውን ፣ አውጀናል ።

(፩) ይህ ፣ አዋጅ ፣ የ፲፱፻፺፱ ፣ ዓ ም የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ሥነ ፣ ሥርዐት ፣ አዋጅ ፣ ተብሎ ፣ ሊጠቀስ ፣ ይችላል ።

(፪) ይህ ፣ የ፲፱፻፺፱ ፣ ዓ. ም. የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ሥነ ፣ ሥርዐት፡ አዋጅ ፣ በተለይ ፣ በቁጥር ፣ ፩/፲፱፻፺፱ ፣ ዓ. ም. ነጋሪት ፣ ጋዜጣ ፣ ውስጥ፣ ታትሞ ፣ በወጣ ፣ በሦስተኛው ፣ ወር ፣ የጸና ፣ ይሆናል ።

አዲስ ፣ አበባ ፣ ጥቅምት ፣ ፳፫ ፣ ቀን ፣ ፲፱፻፺፱ ፣ ዓ. ም.

ጸሐፈ ፣ ትእዛዝ ፣ አክሊሉ ፣ ሀብተ ፣ ወልድ ፤

ጠቅላይ ፣ ሚኒስትርና ፣ የፍሕፈት ፣ ሚኒስትር ።

BACK

የወንጀለኛ፡መቅጫ፡ሕግ፡ሥነ፡ሥርዐት ።

መጀመሪያ ፡ አንቀጽ ።

ቍ ፡ ፩ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

(፩) ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ሌላ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ በማንም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ እኩል ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

(፪) ግልጽ፡ የሆነ ፡ ሌላ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ለፖሊስ ፡ ለሚቀርቡ ፡ ጕዳዮች፡ ሁሉ ፡ የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

ቍ ፡ ፪ ። ተፈጻሚ ፡ የሚሆንበት ፡ ጊዜ ።

(፩) የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች፡ በሥራ፡ ላይ ፡ ከሚውሉበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ለሚጀመሩ ፡ ጕዳዮችና ፡ በከርከር ፡ ላይ ፡ ላሉ ፡ ክሶች ፡ ሁሉ ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

(፪) ማንኛውንም ፡ ክስ ፡ መሰማት ፡ ጀምሮ ፡ የነበረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ያልተጠቀሰ ፡ ከሆነ ፡ በዚህ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ከሱን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተጀመረውን ፡ ክስ ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫ ። ስለ ፡ ቃል ፡ አተረጓጐም ።

በዚህ፡ ሕግ፡ የሚከተሉት፡ ቃላት፡ ከዚህ፡ የሚከተለው፡ ፍቺ፡ ተሰጥቷቸዋል ፤

« ፍርድ ፡ ቤት » ፡ ማለት ፡ በሕግ ፡ የተቋቋመ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማለት ፡ ነው ።

«ሕግ» ፡ ማለት ፡ ዐዋጅ ፤ ድንጋጌ ፡ ትእዛዝና ፡ ማናቸውም ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ በሕግ ፡ የሚወጣ ፡ ሞምር ፡ ነው ።

«ሚኒስትር» ፡ ማለት ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስትር ፡ ማለት ፡ ነው ።

«ጠቅላይ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ» ፡ ምክትል፡ ጠቅላይ፡ ዐቃቤ፡ ሕግ፡ ማለት» ፡ በ፲፱፻፶፪ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በቋሞር ፡ ደንቢ፡ ስለ ፡ ዐቃብያን ፡ ሕጎች ፡ በወጣው ፡ ዐዋጅ ፡ መሠረት፡ የተሾሙ ፡ ናቸው ።

«ዐቃቤ ፡ ሕግ» ፡ ማለት ፡ በ፲፱፻፶፪ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በቋሞር ፡ ደንቢ ፡ ስለ ፡ ዐቃብያን ፡ ሕጎች ፡ በወጣው ፡ ዐዋጅ ፡ መሠረት ፡ የተሾመ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ነው ።

«የተደነገገ» ፡ ማለት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ የተደነገጉ ፡ ወይም ፡ በሕጉ ፡ መሠረት ፡ በሚወጡት ፡ የሕግ ፡ ክፍል ፡ ማስታወቂያዎች ፡ ማለት ፡ ነው ።

«የፍርድ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም» ፡ ማለት ፡ ምክትሉን ፡ የፍርድ ፡ መዝገብ፡ ቤት፡ ሹም፤ ሪጅስን ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹምና ፡ የፍርድ ፡ አሐፊ ውንም ፡ ሞምር ፡ ነው ።

« አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ ወጣት » ማለት ፡ ዕድሜው ፡ ከ፱ ፡ ዓመት ፡ እስከ ፡ ፲፰ ፡ ዓመት ፡ የሆነ ፡ ማለት ፡ ነው ።

አንደኛ ፡ መጽሐፍ ።

የፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤትና ፡ ፖሊስ ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

የፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ።

ቍ ፡ ፩ ። ወንጀልን ፡ ስለሚመለከት ፡ ሥልጣን ።

(፩) በአንደኛው ፡ ሠጠረዥ ፡ በሦስተኛው ፡ ዐምድ ፡ ወንጠረዥ ፡ የተገለጹት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በመጀመሪያውና ፡ በሁለተኛው ፡ ዐምዶች ፡ የተገለጹትን ፡ ወንጀሎች ፡ ለማየትና ፡ ሕጉ ፡ የሚያዘውን ፡ ቅጣት ፡ ለመፍረድ ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

(፪) የፍርድ ፡ ሚኒስትር ፡ በነጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ በሚወጣ ፡ ትእዛዝ ፡ በአንደኛው ፡ ወንጠረዥ ፡ ስመለወጥ ፡ ወይም ፡ ለማሻሻል ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪ ። ስለሚከሰሱ ፡ ሰዎች ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ቍጥር ፡ ፱፫ ፡ እንደተመለከተው ፡ ዕድሜው ፡ ከ፱ ፡ ዓመት ፡ እስከ ፡ ፲፰ ፡ ዓመት ፡ የሆነ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ ልጅ ፡ ዕድሜው ፡ አካለመጠን ፡ ከደረሰ ፡ ሰው ፡ ጋራ ፡ በተከሰሱበት ፡ የወንጀል ፡ ነገር ፡ አብሮ ፡ ሊታይ ፡ አይቻልም ።

(፪) በዐቃቤ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ የሚታይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ አባልና ፡ የስቪል ፡ ሰው ፡ አብረው ፡ ሊሞገቱ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፫ ። የሥልጣኑ ፡ ከበብ ።

ከቍጥር ፡ ፲፱ ፡ እስከ ፡ ፸፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በተወሰነላቸው ፡ ቦታዎች ፡ (አጥቢያዎች) ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

ቍ ፡ ፬ ። የይግባኝ ፡ ሥልጣን ።

በቍጥር ፡ ፸፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ይግባኝ ፡ የማየት ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤትና ፡ ስለ ፡ ፖሊስ ።

ቍ ፡ ፭ ። ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ።

(፩) ጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምክትል ፡ ጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግና ፡ ዐቃብያነ ፡ ሕጎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ የተሰጣቸውን ፡ ተግባር ፡ ለመፈጸም ፡ ጎሳፈዎች ፡ ናቸው ።

BACK

(፪) የዐቃቤ፡ ሕግ፡ ጽሕፈት ፡ ቤት ፡ ተግባሩን ፡ በሚፈጽምበት ፡ ጊዜ ፡ አስፈላጊ፡ የሆነውን ፡ ትእዛዝና ፡ መምሪያ ፡ ለፖሊስ ፡ እንዲተላለፍ ፡ ማድረግና ፡ ፖሊሶ ቹም ፡ በሕጉ ፡ መሠረት ፡ ግዴታቸውን ፡ መፈጸማቸውን ፡ ማረጋገጥ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፱ ። ስለ ፡ ፖሊስ ፡ ተግባር ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ፖሊስ ፤

(ሀ) ሰላምን ፡ በመጠበቅና ፡ ወንጀል ፡ እንዳይሠራ ፡ መከላከል ፤

(ለ) የሚፈጸመውን ፡ ወንጀል ፡ ማውጣት ፤

(ሐ) ወንጀለኞችን ፡ መያዝ ፤

(መ) የፖሊስ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ እንደ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ሲሾም ፡ በወንጀል ፡ ነገር ፡ ሕግን ፡ በማስከበር ፤ የዐቃቤ ፡ ሕግን ፡ ጽሕፈት ፡ ቤት ፡ መርዳት ፡ አለ በት ።

ቍ ፡ ፲ ። የፖሊስ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ።

የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ እንደ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ሆኖ ፡ ሲሾም ፡ የዐ ቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤትን ፡ መሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ይቀበላል ።

ሁለተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የመክሰስና ፡ የምርመራ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

እንቀጽ ፡ ፩ ።

የመክሰስና ፡ የምርመራ ፡ ሥራ ፡ አጀማመር ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

የሥነ ፡ ሥርዐቱ ፡ አጀማመር ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ክስና ፡ አቤቱታ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

ቍ ፡ ፲፩ ። ስለ ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ በጠቅላላው ።

(፩) ማንም፡ ሰው፡ ማንኛውንም፡ ወንጀል፡ ሲሠራ ፡ ያየ ፡ ወይም ፡ ያላየም ፡ ቢሆን፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወንጀሉን ፡ ለማስታወቅ ፡ መብት ፡ አለው ።

(፪) ማንም፡ ሰው፡ በወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ ፡ ውስጥ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፷፯ ፤ ፫፻፵፬ ፡ እና ፡ ፬፻፴፰ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የተሠራውን፡ ወንጀል ፡ የማስታወቅ፡ ግዴታ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፲፪ ። ጠቋሚው ፡ ሳይታወቅ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ።

ካልታወቀ ፡ ጠቋሚ ፡ የቀረበ ፡ የወንጀል ፡ ማስታወቅ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ የሕግ ፡ መጣስን ፡ የሚገልጽ ፡ ሆኖ ፡ ወንጀሉ ፡ ለመሠራቱ ፡ በአካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ የተደገፈና ፡ የሚታመን ፡ መስሎ ፡ የተገኘ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በቍጥር ፡ ፳፪ ፡ እና ፡ በተከታዩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ እውነትን ፡ ለማግኘት ፡ ያለዚያም ፡ የቀረበውን ፡ ክስ ፡ ለማረጋገጥ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፖሊስ ፡ ይመረመራል ።

ቍ ፡ ፲፫ ። በክስ ፡ አቤቱታ ፡ አቅራቢነት ፡ ብቻ ፡ የሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ።

በተበዳዩ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ተበዳዩ ፡ ባለመብት ፡ በሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ክስ ፡ አቅራቢነት ፡ ብቻ ፡ በሕጉ ፡ መሠረት ፡ የሚያስከስሱና ፡ የሚያስቀጡ ፡ ወንጀሎች ፡ ከሆኑ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ውስጥ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፲፯ ፡ እስከ ፡ ፪፻፳፪ ፡ እና ፡ ፯፻፳፩ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

ቍ ፡ ፲፬ ። የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ የማቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) ማናቸውም ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ (ቍጥር ፡ ፲፩) ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ (ቍጥር ፡ ፲፫) ፡ የቀረበለት ፡ ሰው ፡ በጽሑፍ ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ የክሱን ፡ አቤቱታ ፡ ላቀረበው ፡ ሰው ፡ ተነቦለት ፡ ቀኑን ፡ ጽፎ ፡ ይፈርምበታል ።

(፪) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፲፬ ፡ እንደተመለከተው ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ አቅራቢዎች ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ የሆኑ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሁሉም ፡ በወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ በክስ ፡ አቤቱታው ፡ ላይ ፡ መፈረም ፡ አለባቸው ።

ቍ ፡ ፲፭ ። ባልታወቀ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ።

የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ያቀረበው ፡ ሰው ፡ ወንጀለኛውን ፡ ለይቶ ፡ ለማወቅ ፡ ያልተቻለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወንጀለኛውን ፡ ለይተው ፡ የሚያሳውቁትን ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ምልክቶች ፡ ሁሉ ፡ በዝርዝር ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፲፮ ። ክስን ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታን ፡ ለመቀበል ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ባለሥልጣን ።

(፩) ማናቸውንም ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ (ቍጥር ፡ ፲፩) ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ (ቍ ፡ ፲፫) ፡ ለፖሊስ ፡ ወይም ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ማቅረብ ፡ ይቻላል ። አካለመጠን ፡ ባላደረሰ ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ በቍጥር ፡ ፻፸፪ ፡ መሠረት ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) የወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ሲቀርብለት ፡ በቍጥር ፡ ፳፪ ፡ እና ፡ በተከታዮቹ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የተባለው ፡ ወንጀል ፡ እንዲመረመር ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፖሊስ ፡ ማስተላለፍ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፲፯ ። የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ መብት ፡ ለሌለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

የወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ለፖሊስ ፡ ወይም ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ መቅረቡ ፡ ቀርቶ ፡ ለእንድ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ለሌላ ፡ ባለሥልጣን ፡ ወይም ፡ ይህንኑ ፡

ጕዳይ ፡ ለመቀበል ፡ መብት ፡ ስለለው ፡ ለፖሊስ ፡ ባለሥልጣን ፡ ወይም ፡ ለዐቃቤ፡ ሕግ ፡ የቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይኸው ፡ ሰው ፡ ባለሥልጣን ፡ ወይም ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ሳይዘገይ ፡ በቶሎ ፡ ጕዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ይህንኑ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፲፰ ። ሐሰተኛ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ሐሰተኛ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ።

ሐሰተኛ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ሐሰተኛ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ያቀረበ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፬፻፴፭ ፡ እና ፡ ፭፻፹ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ይቀጣል ።

ክፍል ፡ ፪ ።

የእጅ ፡ ብጥንጅ ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ እጅግመር ።

ቍ ፡ ፲፱ ። እጅ ፡ ብጥንጅ ፡ የሚባሉ ፡ ወንጀሎች ።

(ሀ) እንድ ፡ ወንጀል ፡ እጅ ፡ ብጥንጅ ፡ ነው ፡ የሚባለው ፡ ወንጀል ፡ አድራጊው፡ ወንጀሉን ፡ ሲሠራ ፡ የተያዘ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ለመሥራት ፡ ሲሞክር ፡ ወይም፡ የወንጀሉን ፡ ሥራ ፡ እንደ ፡ ፈጸመ ፡ ወዲያውኑ ፡ የተያዘ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

(ለ) ወንጀል ፡ አድራጊው ፡ የወንጀሉን ፡ ሥራ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ፡ ወዲያውኑ ፡ ሲሸሽ፡ ምስክሮቹ ፡ ወይም ፡ ሕዝቡ ፡ የተከታተሉት ፡ ወይም ፡ የሕዝቡ ፡ ጩኸትና ፡ እሪታ ፡ የተሰማ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወንጀሉ ፡ የእጅ ፡ ብጥንጅ ፡ መሰል ፡ እንደ ፡ ሆነ፡ ይቈጠራል ።

ቍ ፡ ፳ ። ተመሳሳይ ፡ ሁኔታዎች ።

እንደ፡ ወንጀል፡ የእጅ፡ ብጥንጅ፡ ነው ፡ ተብሎ፡ በቍ፡ ፲፱፡ ሊጠቀስ፡ የሚቻለው፤

(ሀ) ወንጀሉ ፡ በተሠራበት፡ ቦታ፡ ወዲያውኑ ፡ ፖሊስ ፡ የተጠራ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡

(ለ) ወንጀሉ ፡ ሲሠራ ፡ ወይም፡ እንደ፡ ተፈጸመ ፡ ወንጀሉ ፡ ከተሠራበት ፡ ቦታ፡ ላይ ፡ የይድረሱልኝ ፡ እሪታ ፡ የተሰማ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፳፩ ። የክስንና ፡ የመያዝን ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ እጅግመር፡ ስለሚመለከቱ ፡ ውጤቶች።

(ሀ) በቍጥር ፡ ፲፱ ፡ እና ፡ ፳ ፡ በተዘረዘሩት ፡ ወንጀሎች ፡ መሠረት ፡ ወንጀሉ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ሳይቀርብ ፡ ክስ ፡ ሊቀርብበት ፡ የማይችል ፡ ከልሆነ ፡ በቀር ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ እንዲቀርብበት ፡ አስፈላጊ ፡ ሳይሆን ፡ ክስ ፡ ለማ ቅረብ ፡ ይቻላል ።

(ለ) እንደዚህ፡ ያለው ፡ ሁኔታ፡ በሚያጋጥምበት፡ ጊዜ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው፡ የመያዝ፡ ትእዛዝ፡ ሳይኖር፡ በቍጥር ፡ ፭፱ ፡ እና ፡ በተከታዮቹ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠ ረት፡ ወንጀለኛውን ፡ ለመያዝ ፡ ይቻላል ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የፖሊስ ፡ ምርመራ ።

ቍ ፡ ፭፪ ። መሠረቱ ።

(፩) ፖሊስ ፡ የተሠራውን፡ ወንጀል፡ በሚያውቅበት ፡ ወይም ፡ በጥርጣሬ ፡ በሚረዳበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ በዚሁ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ ምርመራ ፡ ያደርጋል ።

(፪) አካለመጠን፡ ያላደረሱ፡ ወጣቶች፡ ስለ፡ ፈጸሙት፡ ወንጀል፡ ምርመራ፡ በፍርድ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ በቍጥር ፡ ፻፸፪፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፭፫ ። የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ ተግባር ።

ስፖሊስ፡ መርማሪ፡ የቀረበው ፡ ክስ፡ወይም፡ የክስ፡ አቤቱታ፡ ወይም፡ መረጃዎች፡ የሚያጠራጥር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ቢያስብም ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የምርመራ ፡ ተግባሩን ፡ መፈጸም ፡ ይገደዳል ።

ቍ ፡ ፭፬ ። ስለ ፡ መረጃዎች ፡ አመዘጋገብ ።

የቀረበለትን ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ በቍጥር ፡ ፲፬ ፡ በተመለከተው ፡ ዐይነት ፡ ከመዘገበ ፡ በኋላ ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ወንጀሉን ፡ የሚመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ ቀኑንና ፡ ዘመኑን ፡ የወንጀል ፡ አድራጊውን ፡ ስም ፡ ወይም ፡ መታወቂያውን ፡ የዋናዎቹን፡ ምስክሮች፡ ስምና፡ አድራሻቸውን፡ እንዲሁም፡ የሚገኘውን፡ ሌላ ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ከቀረበው ፡ ሰው ፡ ጠይቆ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፭፭ ። የተከሰሰውን ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የተጠረጠረውን ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ መጥራት ።

አንድ ፡ ሰው ፡ የወንጀል ፡ ሥራ ፡ መፈጸሙን ፡ ለማመን ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ምክንያት ፡ ያለው ፡ ሆኖ ፡ በሚገኝበቸው ፡ ሁኔታዎች ፡ ሁሉ ፡ የተባለው ፡ ሰው ፡ ቀርቦ ፡ እንዲጠየቅ ፡ ፖሊሱ ፡ እንድትቀርብ ፡ በሚል ፡ በጽሑፍ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊጠራው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፭፮ ። ስለ ፡ መያዝ ።

(፩) የተከሰሰው ፡ ወይም፡ የተጠረጠረው፡ ሰው ፡ ያልተያዘ ፡ እንደ ፡ ሆነና ፡ ወንጀሉ፡ በሕጉ፡ መሠረት፡ የሚያሲዘው፡ ሆኖ፡ የተገኘ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በቍጥር፡፭፭፡ በተመለከተው፡ መሠረት፡ የተጠራው ፡ ሰው ፡ ያልቀረበ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንዲያዝ ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑትን ፡ ጥንቃቄዎች ፡ ሁሉ ፡ ማድረግ ፡ አለበት ።

(፪) ከፍርድ ፡ ቤት ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ፡ ሳይሰጥ፡ ሰውዬውን፡ ለመያዝ ፡ የማይቻል፡ ሲሆን ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ፡ በቍጥር ፡ ፶፫ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የመ

BACK

ያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፳፯ ። ቃልን ፡ ስለ ፡ መቀበል ።

(፩) በቍጥር፡ ፳፭፡ በተመለከተው፡ መሠረት፡ እንዲቀርብ ፡ የተጠራው ፡ ወይም ፡ በቍጥር፡ ፳፮ ፤ ፶ ፤ ወይም፡ ፶፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ተይዞ ፡ የቀረበው ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ማንነቱና ፡ አድራሻው ፡ ከተረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ይጠየቃል ።

(፪) ሰውዬው፡ ምላሽ፡ እንዲሰጥ፡ ለማስገደድ ፡ አይቻልም ። ነገር ፡ ግን ፡ ምላሽ ፡ ለመስጠት ፡ ነጻ ፡ እንደ፡ ሆነና፡ ፈቅዶ፡ የሚሰጠው ፡ ማናቸውም፡ ቃል፡ በማስረጃነት፡ የሚቀርብ፡ መሆኑን፡ ጠያቂው፡ ፖሊስ፡ ለተጠያቂው፡ መንገር፡ይገባዋል ።

(፫) ማንኛውም ፡ የተሰጠ ፡ ቃል ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

(፬) የተያዘውም ፡ ሰው ፡ የሚሰጠው ፡ ቃል ፡ የሚመዘገብበት ፡ ቋንቋ ፡ በትክክል፡ የማይገባው፡ የሆነ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ችሎታ፡ ያለው ፡ አስተርጓሚ ፡ ይሰጠዋል ። አስተርጓሚውም ፡ የተጠየቀውንና ፡ የሰጠውን ፡ ምላሽ ፡ ትክክል ፡ መሆኑን ፡ ያረጋግጥለታል ።

ቍ፡ ፳፰ ። የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ።

(፩) የተሠራው፡ ወይም፡ አቤት ፡ የተባለበት፡ ወንጀል ፡ በጽኑ ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ ይህንኑ ፡ በመሰል ፡ ተለዋጭ ፡ ቅጣት ፡ የማያስቀጣ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ወንጀል፡ የተሠራ ፡ ለመሆኑ ፡ ወይም ፡ እንዲቀርብ ፡ የተጠራው ፡ ወይም ፡ የተያዘው ፡ ተከሳሽ ፡ አቤት ፡ የተባለበትን ፡ ወንጀል ፡ መሥራቱ ፡ የሚያጠራጥር ፡ ሲሆን ፡ ተከሳሹ ፡ የገንዘብ ፡ መቀጫ ፡ እንዲከፍል ፡ የራስ ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ወይም ፡ በተጨማሪ ፡ ለዚሁ ፡ ገንዘብ ፡ ዋስ ፡ የሆነውን ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ በሚወስነው ፡ ቦታ ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ እንዲቀርብ ፡ በመወሰን ፡ ተከሳሹን ፡ ሊለቀው ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ያልተለቀቀ ፡ ተከሳሽ ፡ በቍጥር ፡ ፳፬ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፳፱ ። ተከሳሹ ፡ ከተያዘ ፡ በኋላ ፡ የሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) ተከሳሹ ፡ በፖሊስ ፡ የተያዘ ፡ ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፶፰ ፡ እንደ ፡ ተመለከተው፡ በሌላ፡ ሰው ፡ ተይዞ፡ ለፖሊስ ፡ የተሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ከተያዘበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ፡ ከአርባ፡ ሰምንት፡ ሰዓት ፡ በማይበልጥ፡ ጊዜ፡ ውስጥ፡ ወይም፡ የሚገኝበት፡ ቦታ ፡ ሁኔታዎችና ፡ መገናኛዎች ፡ በሚያመቹበት ፡ (በሚፈቅዱለት) ፡ መጠን ፡ በተቻለ፡ ፍጥነት ፡ ፖሊሱ ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ በጣም ፡ አቅራቢያው ፡ ወደሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ። የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማድረስ ፡ የሚፈጀው ፡ ጊዜ ፡ እዩታሳብም ።

(፪) ተከሳሹ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቍጥር ፡ ፶፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማንኛውንም ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፴ ። በፖሊስ ፡ የሚደረገው ፡ የምስክሮች ፡ ምርመራ ።

(፩) አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ስለ ፡ ተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ወንጀል ፡ ሠራው ፡ ማንኛውንም ፡ ተገቢነት ፡ ያለውን ፡ ማስረጃ ፡ መስጠት ፡ የሚችለውን ፡ ማንኛውንም ፡ ሰው ፡ ጠርቶ ፡ መመርመር ፡ ይችላል ።

(፪) የሚጠየቀው ፡ ሰው ፡ ለቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ ሁሉ ፡ እውነተኛውን ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ለቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ የሚሰጠው ፡ ምላሽ ፡ በወንጀል ፡ ሊያስከስሰው ፡ የሚችል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ምላሽ ፡ አልሰጥም ፡ ለማለት ፡ ይችላል ።

(፫) ሰውዬው ፡ የሚሰጠው ፡ ማንኛውም ፡ ቃል ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፴፩ ። የምስክርነትን ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ስላለመደለል ።

(፩) ፖሊሱ ፡ ወይም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ የምስክርነትን ፡ ቃል ፡ ሲቀበል ፡ ተጠያቂውን ፡ መደለል ፡ ወይም ፡ እንዲደለል ፡ ማድረግ ፡ የተሰፋ ፡ ቃል ፡ መስጠት ፡ የማስፈራራት ፡ የኃይል ፡ ሥራ ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ከሕግ ፡ ውጭ ፡ የሆኑ ፡ ዘዴዎች ፡ መፈጸም ፡ ወይም ፡ ማድረግ ፡ ወይም ፡ መጥቀም ፡ አይችልም ።

(፪) ተጠያቂው ፡ ሰው ፡ የምርመራውን ፡ ኦዳይ ፡ ስለሚመለከት ፡ ነገር ፡ ፈቅዶ ፡ ለመናገር ፡ ዝግጁ ፡ በመሆን ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ቃሉም ፡ እንዲመዘገብ ፡ ሲጠይቅ ፡ ፖሊሱ ፡ ወይም ፡ ማንኛውም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ በማናቸውም ፡ አደራረግ ፡ ዘዴ ፡ ሊከለክለው ፡ ወይም ፡ ሊያግደው ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፴፪ ። ስለ ፡ መበርበርና ፡ ስለ ፡ መያዝ ።

ማንኛውም ፡ መርማሪ ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የሰውን ፡ ቤት ፡ መበርበር ፡ ወይም ፡ ዕቃን ፡ መያዝ ፡ ይችላል ።

(፩) በተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ ሠርቷል ፡ ተብሎ ፡ በተጠረጠረበት ፡ ነገር ፡ ማስረጃ ፡ የሚሆን ፡ በሰውነቱ ፡ ደብቋል ፡ የሚያስኝ ፡ ቢቂ ፡ ምክንያት ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ለመበርበር ፡ አይቻልም ። ብርበራውም ፡ የሚደረገው ፡ ከተያዘው ፡ ሰው ፡ ጋራ ፡ የተመሳሰለ ፡ ጾታ ፡ ባለው ፡ ሰው ፡ ነው ።

(፪) ማንኛውም ፡ መርማሪ ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ የሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ዐይነት ፡ የሆነ ፡ የብርበራ ፡ ማዘዣ ፡ ካልያዘ ፡ በቀር ፡ ቤትን ፡ መበርበር ፡ አይችልም ። ስለሆነም ፡ ያለ ፡ ብርበራ ፡ ማዘዣ ፡ መበርበር ፡ የሚፈቀድለት ፡—

(ሀ) ወንጀለኛውን ፡ እጅ ፡ ከፍንጅ ፡ ሲከታተሉትና ፡ እቤት ፡ ውስጥ ፡ ሲገባ ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ የሠራበትን ፡ ነገር ፡ እቤት ፡ ውስጥ ፡ ያስቀመጠ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ለ) ከሦስት ፡ ዓመት ፡ በላይ ፡ ሊያስቀጣ ፡ የሚችል ፡ በቍጥር ፡ ፲፬ ፡ መሠረት ፡

ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ወንጀል ፡ ለማሰረጃ ፡ የሚሆን ፡ ወን ጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ነገር ፡ በእንድ ፡ ቦታ ፡ የተደበቀ ፡ ወይም ፡ የተቀመጠ፡ መሆኑ፡ ለመርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ ለፖሊስ ፡ ሠራዊት፡ባልደረባ ፡ በተ ነገረው፡ መሠረት ፡ ተገቢ ፡ ጥርጣሬ ፡ የሚያሳድር ፡ ሲሆንና ፡ የብርበራውን፡ ማዘዣ ፡ እስኪቀበል ፡ ድረስ ፡ ወንጀል ፡ ተሠራበት ፡ የተባለው ፡ ነገር ፡ ካለ በት ፡ ቦታ፡ይወሰዳል ፡ ተብሎ ፡ በበቂ ፡ ምክንያት ፡ የታመነ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፴፫ ። የብርበራ ፡ ማዘዣ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(ሀ) የብርበራ ፡ ማዘዣ ፡ ማንኛቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊሰጥ፡ ይችላል ።

ፍርድ፡ ቤቱ ፡ ለፍትሕ ፡ ዓለማ ፡ ወይም ፡ ለማናቸውም ፡ ምርመራ ፡ ለከሱ፡ መስ ማት፡ ወይም፡ በሕግ፡ መሠረት ፡ ሰሌላው ፡ የክስ ፡ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ የማዘዣው፡ መስጠት ፡ የሚጠቅም ፡ መሆኑን ፡ ካልተረዳው ፡ በቀር ፡ የብርበራ ፡ ማዘዣ ፡ መስጠት ፡ አይችልም ።

(ለ) ማናቸውም፡ የብርበራ፡ ማዘዣ፡ የሚበረበረውንና ፡ የሚያዘውን ፡ ዕቃ ፡ ማመ ልከት ፡ አለበት ። በማዘዣው ፡ ውስጥ ፡ ከተመለከተው ፡ በቀር ፡ ሞርማሪው ፡ ፖሊስ፡ወይም ፡ የፖሊስ፡ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ ሌላውን ፡ ዕቃ፡መያዝ፡ አይችልም ።

(ሐ) መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ ዕቃውን ፡ በሚይዝበት ፡ ጊዜ ፡ የተያዘውን ፡ ዕቃ ፡ ዝርዝር ፡ መጻፍ ፡ አለበት ። ቢቻል ፡ በንኖዳዩ ፡ ነጻ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ የዕቃው ፡ ዝርዝር ፡ ሊሰት ፡ ትክክል ፡ መሆኑን ፡ እንዲያረጋግጥና ፡ እንዲፈርምበት፡ ያስፈልጋል ። ለከሱ ፡ መሰማት ፡ አስፈላጊ፡ የሆነው ፡ የተያዘው ፡ ለታ ፡ መረጃ ፡ (ኢግዚቢት) ፡ ሆኖ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስቲ ሰጥ፡ ድረስ፡ ጠንቃቃ፡ ቦታ፡ መቀመጥ ፡ አለበት ። የማያስፈልገው ፡ ማንኛውም፡ ዕቃ ፡ ግን ፡ ያረሰኝ ፡ በመቀበል ፡ ለተወሰደበት ፡ ሰው ፡ ተመላሽ ፡ ይሆናል ።

(መ) መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ ብርበራ፡ በሚያደርግበት ፡ ጊዜ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነውን ፡ ኀይል ፡ ብቻ ፡ ለመፈጸም ፡ ይች ላል ። እንዲሁም ፡ ከቤቱ፡ ውስጥ ፡ ለመግባት ፡ የተከለከለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተገቢ ፡ ሰሆነ ፡ ኀይል ፡ ለመግባት ፡ ይችላል ።

(ሠ) ከፍርድ ፡ ቤት ፡ በተለይ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ ብርበራ ፡ የሚደረገው ፡ ከጠ ዋቱ፡አሥራ ፡ ሁለት፡ ሰዓት፡ጀምሮ፡እስከ ፡ ማታው፡አሥራ ፡ ሁለት ፡ ሰዓት ፡ ድረስ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፴፬ ። የሐኪም ፡ ምርመራ ።

(ሀ) በፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ በቅጥር፡ ሯ፡ የተመለከተው፡ ቢኖርም፡ መርማሪው፡ ፖሊስ፡ ወይም፡ የፖሊስ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ፡ ተከሳሹ፡ የተከሰሰበትን፡ ወንጀል፡ ተመለክቶ፡ ተከሳሹ፡ጸሐኪም፡ መመርመር፡ የሚያስፈልገው፡ መሆኑን፡ ከተረዳ ፡ የማከም ፡ ፈቃድ ፡ ያለው ፡ ሐኪም ፡ ምርመራውን ፡ እንዲያደርግና ፡ የምርመራ ውንም ፡ ውጤት ፡ ሐኪሙ ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲያስታውቅ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

በዚህ ፡ ቋጥር ፡ መሠረት፡ የሚደረገው፡ ምርመራ፡ የደም ፡ ምርመራንም ፡ ይጨ ምራል ።

(፪) መርማሪው፡ ፖሊስ፡ ወንጀል፡ በተፈጸመበት፡ ሰው፡ ፈቃድ፡ ወይም፡ ችሎታ፡ የሌለው፡ እንደ፡ ሆነ፡ ከወላጁ፡ ወይም ፡ ከሞግዚቱ ፡ ጋራ ፡ በመስማማት ፡ የወን ጀሉ ፡ ምርመራ ፡ በሚደረግበት ፡ ጊዜ ፡ የሕኪም ፡ ምርመራ ፡ የሚያስፈልገው ፡ መስሎ ፡ የታየ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ለማከም ፡ የፈቃድ ፡ ወረቀት ፡ ያለው ፡ ሐኪም ፡ ምርመራ ፡ እንዲያደርግ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። የምርመራውንም ፡ ውጤት ፡ ሐኪሙ ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲሰጥ ፡ ማድረግ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፴፭ ። ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚነገሩትን ፡ ቃላትና ፡ የሚሰጡትን ፡ የእምነት ፡ ቃላት ፡ የመመዝገብ ፡ ሥልጣን ።

(፩) የቅጣሚ ፡ ምርመራ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥነ፡ ሥርዐት፡ ወይም ፡ የወንጀሉ ፡ ክስ፡ መሰማት ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማንኛውንም ፡ የተሰጠውን ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ የእምነት ፡ ቃላት ፡ ለመመዝገብ ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ፡ ቤቱ፡ ቃል፡ ወይም ፡ የእምነት፡ ቃል ፡ የሰጠውን ፡ ሰው ፡ ሳይጠይቅና፡ በነጻ፡ ፈቃዱ፡ ቃሉን፡ መስጠቱን፡ ሳያረጋግጥ፡ የተሰጠውን፡ ቃል፡ ወይም፡ የእም ነት፡ ቃል ፡ መመዝገብ፡ አይችልም ። ይሽውም፡ በመዝገቡ፡ ላይ፡ መጻፍ፡አለበት።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተሰጠውን ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ የእምነት ፡ ቃል ፡ ሳያንድል ፡ በሙሉ፡ በጽሑፍ ፡ ይመዘግባል ፤ ጽሑፉም ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ የእምነት ፡ ቃል ፡ ለሰጠው ፡ ሰው ፡ ከተነበበለት ፡ በኋላ ፡ ይፈርምበታል ፤ ቅኑንም ፡ ይጽፍበታል፤ በተሰጠውም ፡ ቃል ፡ ላይ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ይፈርምበታል ።

(፬) ክሱን ፡ የሚመረምረው ፡ ወይም ፡ ክሱን ፡ የሚሰማው ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሰዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤትና ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የመዝገቡን ፡ ግልባጭ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፴፮ ። የፅሰት ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ።

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ምርመራ፡ የሚያደርግ፡ ማናቸ ውም ፡ ፖሊስ ፡ በየቀኑ ፡ የተያረገውን ፡ የምርመራ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ከዚህ ፡ በሚከተለው ፡ ዐይነት ፡ በዕለት ፡ ምርመራው ፡ መዝገብ፡ ውስጥ ፤

(ሀ) ምርመራው ፡ የተጀመረበትንና ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀን ፤

(ለ) ምርመራ ፡ ሲደረግ ፡ የተወሰደውን ፡ ማናቸውንም ፡ እርምጃ ፤

(ሐ) ምርመራው ፡ ያስገኛቸውን ፡ ሁኔታዎች ፤

(መ) የተሰበሰቡትን ፡ የማስረጃ ፡ ዐይነቶች ፡ ሁሉ፡ መግለጽ፡ አለበት ።

(፪) እንደዚህም ፡ በምርመራው ፡ ጊዜ ፡ የተላከለትን ፡ ማናቸውንም ፡ የእንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ትእዛዝ ፡ በዚሁ ፡ የፅሰት ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ቍ ፣ ፴፮ ። ፖሊስ ፣ ስለሚያቀርበው ፣ ራፖር ።

(፩) በዚህ ፣ ምዕራፍ ፣ በተመለከተው ፣ መሠረት፣ ማናቸውም፣ የፖሊስ፣ ምርመራ፣ ከሚያስፈልገው ፣ ጊዜ ፣ በላይ ፣ ሳይዘገይ ፣ መፈጸም ፣ አለበት ።

(፪) ምርመራው ፣ እንደ፣ ተፈጸመ፣ ወዲያው፣ ምርመራውን ፣ ያደረገው ፣ ፖሊስ ፣ ከዚህ ፣ ቀጥሎ፣ የተዘረዘሩትን፣ የሚያመለክት ፣ እንድ ፣ ራፖር ፣ ለፀቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ይልካል ።

(ሀ) የተከራካሪዎቹን ፣ ስም ፣

(ለ) ስለ፣ ቀረፀው፣ አቤቱታ፣ ወይነትና፣ የነጥሩን፣ ሁኔታ፣ ያውቃሉ፣ የተባሉትን፣ ሰዎች ፣ ስም ፣

(ሐ) የተሰበሰቡትን ፣ ማስረጃዎች ፣ ወይነት ።

(፫) እንዲሁም፣ ራፖሩ፣ የእጠባበቅ፣ ወይም ፣ ከዚህ ፣ የሁለየ ፣ ነገር ፣ የተደረገውን፣ ሁሉ ፣ ማመልከት ፣ አለበት ።

ቍ ፣ ፴፯ ። ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ራፖሩ ፣ ሲደርሰው ፣ ማድረግ ፣ ስለሚገባው ።

በቍጥር ፣ ፴፮ ፣ መሠረት ፣ የፖሊስ ፣ ራፖር ፣ ሲደርሰው ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣

(ሀ) በቍጥር፣ ፱፱፣ እስከ፣ ፲፫፱፣ በተመለከተው፣ መሠረት ፣ ክሱን ፣ አዘጋጅቶ ፣ በተከሳሹ ፣ ላይ ፣ ክስ ፣ ማቅረብ ፣ ወይም ፣

(ለ) ከቍጥር ፣ ፹ ፣ እስከ ፣ ፻፫ ፣ በተመለከተው ፣ መሠረት፣ ነገሩ ፣ ለቀዳሚ ፣ ምርመራ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ እንዲቀርብ ፣ ማዘዝ ፣ ወይም ፣

(ሐ) ተጨማሪ፣ ምርመራ ፣ እንዲደረግ፣ ማዘዝ ፣ ወይም ፣

(መ) በቍጥር ፣ ፵፫፣ በተመለከተው፣ መሠረት ፣ አልከሰም፣ ለማለት ፣ ይችላል ።

ቍ ፣ ፴፱ ። የፖሊስ ፣ የምርመራ ፣ መዝገብን ፣ ስለ ፣ መገልገል ።

(፩) ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ የፖሊስ ፣ የምርመራ ፣ መዝገብን፣ የሚዘጋው ፣

(ሀ) ተከሳሹ ፣ የሞተ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ወይም ፣

(ለ) ተከሳሹ ፣ ዕድሜው፣ ከዘጠኝ፣ ዓመት፣ በታች ፣ የሆነ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ወይም፣

(ሐ) በኢንተርናሲዮናል፣ ሕግ፣ (ዲፕሎማቲክ ፣ ኢሙኒቲ)፣ መሠረት፣ ተከሳሹ ፣ የማይከሰስ ፣ የሆነ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ወይም ፣ በሕግ ፣ መብቱ ፣ የተሰጠው ፣ ሰው ፣ የሆነ ፣ እንደሆነ ፣ ነው ።

(፪) በዚህ ፣ ቍጥር ፣ መሠረት፣ ክሱ፣ የተዘጋ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ከቍጥር ፣ ፵፫ ፣ እስከ ፣ ፵፮ ፣ የተመለከቱት ፣ ድንጋጌዎች ፣ ተፈጻሚዎች ፣ አይሆኑም ።

(፫) ክሱን ፣ ሲዘጋ ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ የዘጋበትን ፣ ውሳኔ ፣ ማልጥው ፣ ለጠቅላይ ፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ለማል ፣ አቤት፣ ባይ፣ ያለ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ምርመራውን ፣ ላደረገው፣ ፖሊስ ፣ መላክ ፣ አለበት ።

ምዕራፍ ፡ ፱ ።

ስለ ፡ ክስ ፡ አቀራረብ ።

ቍ ፡ ፶ ። ስለ፡ ክስ፡ ማቅረብ፡ ማዴጋ ።

(ሀ) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ መኖ ራን፡ የተረዳው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በቍጥር ፡ ፴፪ ፡ የተመለከተው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ፡ ሆኖ፡ በዚህ፡ ክፍል፡ ድንጋጌ፡ በተመለከተው፡ መሠረት፡ ክስ፡ ማቅረብ፡ አለበት ።

(ለ) በቍጥር ፡ ፲፫፪፡ በተመለከተው፡ መሠረት፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክስ ፡ ማቅረብ ፡ አይ ችልም ።

ቍ ፡ ፶፩ ። አጠራጣሪ ፡ ሁኔታ ።

ክስ፡ ለማቅረብ ፡ አጠራጣሪ ፡ ሁኔታ ፡ በሚያጋጥምበት ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ፡ መሪ፡ ትእዛዝ፡ እንዲሰጠው፡ ነገሩን ፡ ለጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ያስተላልፋል ።

ቍ ፡ ፶፪ ። ክስ ፡ የማይቀርብባቸው ፡ ሁኔታዎች ።

(፩) ክስ ፡ ማቅረብ ፡ የማይቻለው ፡

(ሀ) ጥፋተኛ ፡ ለማድረግ፡ በቂ፡ የሆነ፡ መረጃ ፡ የሌለ ፡ መሆኑን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የተረዳው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡

(ለ) የተከሰሰውን ፡ ሰው ፡ ለማግኘት ፡ የማይቻል ፡ ወይም ፡ በሌለበት ፡ ክሱ ፡ ሊታይ ፡ የማይቻል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡

(ሐ) ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ በይርጋ ፡ የታገደ ፡ ወይም ፡ ለተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ምሕረት፡ ወይም፡ የዐዋጅ፡ ምሕረት፡ (ይቅርታ)፡ ተደርጎ ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ወይም፡

(መ) የፍርድ፡ ሚኒስትሩ፡ በፈረመበት ፡ ማዘዣ፡ ለሕገ፡ ወጥም ፡ ሲል ፡ ክሱ፡ እንዳይቀርብ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉን ፡ ያዘዘው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከተመለከቱት ፡ በቀር ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በማንኛውም ፡ ሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ክስ ፡ አላቀርብም ፡ ለማለት ፡ አይችልም ።

(፫) ዓቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ ጉዳይ ፡ ክስ ፡ እንዳያቀርብ ፡ የፍርድ ፡ ሚኒ ስትር ፡ ሲያዘው ፡ ክስ ፡ ያቀርባል ።

ቍ ፡ ፶፫ ። ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ሥርዐት ፡ (ፎርም) ።

(፩) በቍጥር፡ ፶፪፡ መሠረት፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት፡ውሳኔ ፡ በጽሑፍ፡ መሆ ንና ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የተባለበትን ፡ ምክንያት ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፪) የዚሁ፡ ውሳኔ ፡ ግልባጭ ፡ በቍጥር ፡ ፶፯ ፡ ለተጠቀሰው፡ ተገቢ ፡ ሰውና፡ ምር መራ ፡ ላደረገው ፡ ፖሊስ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፵፬ ። ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውጤት ።

(፩) የክስ ፡ አቤቱታ ፡ በማቅረብ ፡ ብቻ ፡ በሚያስቀጣ ፡ የወንጀል ፡ ነገር ፡ በቍጥር ፡ ፵፪ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፩ ፡ (ሀ) መሠረት ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውሳኔ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በቍጥር ፡ ፵፯ ፡ ለተጠቀሰው ፡ ተገቢ ፡ የሆነው ፡ ሰው ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ በጽሑፍ ፡ ይፈቅድለታል ። የዚሁም ፡ ውሳኔ ፡ ግል ባጭ ፡ ክሱን ፡ ለማየት ፡ መብት ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መላክ ፡ አለበት ።

(፪) የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ማቅረብ ፡ ሳያስፈልግ ፡ የሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ በቍጥር ፡ ፵፪ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፩ ፡ (ሀ)መሠረት ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውሳኔ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በቍጥር ፡ ፵፯ ፡ የተጠቀሰው ፡ ተገቢ ፡ የሆነው ፡ ሰው ፡ የዐቃቤ ፡ ሕጉን ፡ ውሳኔ ፡ ከተቀበለበት ፡ ጊዜ ፡ እንሥቶ ፡ በሠላሳ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክስን ፡ እንዲያቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጠው ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፵፭ ። ስለሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ፎርምና ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ውሳኔ ።

(፩) ክሱ ፡ ሲቀርብ ፡ ኖሮ ፡ ለማየት ፡ መብት ፡ ይኖረው ፡ የነበረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኙ ፡ ይቀርብለት ፡ ለነበረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቍጥር ፡ ፵፬ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) የተገለጸው ፡ ማመልከቻ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በቍጥር ፡ ፵፪ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) (ሀ)መሠረት ፡ ክስ ፡ እንዳይቀርብ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔና ፡ ምክንያት ፡ ካመዛዘነ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ ማጽደቅ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፵፮ ። የግል ፡ ከሳሽ ፡ ስላለበት ፡ ኀላፊነት ።

በቍጥር ፡ ፵፬ ፡ በንኡስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) መሠረት ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈቀደለት ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ የሚከራከረው ፡ በራሱ ፡ ኀላፊነትና ፡ ኪሣራ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፵፯ ። የግል ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ መብት ፡ ስለ ፡ ተሰጣቸው ፡ ሰዎች ።

ከዚህ ፡ በታች ፡ ከተዘረዘሩት ፡ ሰዎች ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ የግል ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(ሀ) የተበደለው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፤ ወይም ፡

(ለ) ባል ፡ ስለሚስቱ ፡ ወይም ፡ ሚስት ፡ ስለባሏ ፤ ወይም ፡

(ሐ) ችሎታ ፡ ስለሌለው ፡ ሰው ፡ እንደራሴው ፤ ወይም ፡

(መ) በሕግ ፡ የሰው ፡ መብት ፡ ስለ ፡ ተሰጠው ፡ ማኅበር ፡ ወኪሉ ።

ቍ ፡ ፵፰ ። ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክስ ፡ እስኪያቀርብበት ፡ ድረስ ፡ በግል ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ እንዲቆም ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

በግል ፡ ክስ ፡ ከቀረበው ፡ ወንጀል ፡ የበለጠ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ወንጀል ፡ ለመሠራቱ ፡ ለግል ፡ ክሱ ፡ በቀረበው ፡ ማስረጃ ፡ የተገለጸ ፡ ሲሆን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ አዲስ ፡ ክሱን ፡ እስኪያቀርብ ፡ ድረስ ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲቆም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ ክሱን ፡ ማቆም ፡ አለበት ።

አንቀጽ ፡ ፪ ።

ምርመራው ፡ እስኪደረግ ፡ ድረስ ፡ ስለሚደረገው ፡ ጥንቃቄ ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ስለ ፡ መያዝ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለመያዝ ።

ቍ ፡ ፵፱ ። መሠረቱ ።

ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ሌላ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ሊያዝ ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቈይ ፡ ለማድረግ ፡ አይቻልም ። ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የሚደረገው ፡ የሰው ፡ መያዝ ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ በተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፶ ። የእጅ ፡ ከፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መያዝ ።

ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ በቍጥር ፡ ፲፱ ፡ እና ፡ ፳ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከሦስት ፡ ወር ፡ በማያንስ ፡ በቀላል ፡ ቅጣት ፡ የሚያስቀጣ ፡ የእጅ ፡ ከፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ወንጀል ፡ ሠሪውን ፡ ለመያዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፶፩ ። ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ፖሊስ ፡ ስለ ፡ ተሰጠው ፡ የመያዝ ፡ መብት ።

(፩) ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ መያዝ ፡ የሚችለው ፡—

(ሀ) ከአንድ ፡ ዓመት ፡ በማያንስ ፡ እስራት ፡ የሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ ለመሥራት ፡ ዝግጁ ፡ የሆነውን ፡ ወይም ፡ ሠርቷል ፡ ተብሎ ፡ በሚገባ ፡ የተጠረጠረውን ፡ ሰው ፤

(ለ) የሕዝብን ፡ ጸጥታ ፡ በማበላሸት ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ሰው ፤

(ሐ) የፖሊስ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ፡ ሥራውን፡ በሚፈጽምበት ፡ ጊዜ ፡ ተቃዋሚነትን ፡ በማሳየት፡ የሚከላከለውን ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ ክታሰረበት ፡ የሚያመልጠውን ፡ ወይም ፡ ለማምለጥ ፡ የሚሞክረውን ፡ ሰው ፤

(መ) ከፖሊስ ፡ ተጠባባቂነት ፡ የሚያመልጥ ፡ ወይም፡ እምልጦ ፡ የሄደ ፡ ለመሆኑ ፡ በሚገባ ፡ የሚጠረጠረውን ፡ ሰው ፤

(ሠ) ከወታደርነት ፡ ወይም ፡ ከፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ከድቶ ፡ የሄደ ፡ ለመሆኑ ፡ በሚገባ ፡ የሚጠረጠረውን ፡ ሰው ፤

(ረ) ሕግ ፡ የማይፈቅድለትን ፡ የቤት ፡ መሠርሠሪያ ፡ ወይም ፡ ቤትን ፡ ስብሮ ፡ መግቢያ ፡ መግሪያ ፡ የተገኘበት ፡ ሰው ፤

(ሰ) ሕግ ፡ የማይፈቅድለትን ፡ የተሰረቀ፡ ዕቃ ፡ የያዘ ፡ ለመሆኑ ፡ በሚገባ ፡ የሚያስጠረጥር ፡ ሆኖ ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ በመፈጸም ፡ ረገድ ፡ ያገኘው ፡ ዕቃ ፡ በይዞታው ፡ የተገኘበት ፡ ሰው ፤

(ሸ) በወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡በቁጥር፡ ፩፻፸፩፡ እንደተመለከተው፡ አደገኛ፡ ሥራ ፡ ፈት ፡ መሆኑ ፡ በሚገባ ፡ የሚጠረጠረውን ፡ ሰው ፡ ነው ።

(፪) የመንግሥት፡ ባለሥልጣን፡ ሠራተኞች፡ ያለ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ሰውን ፡ ለመያዝ ፡ በሌላ ፡ በልዩ ፡ ሕግ ፡ የሚሰጣቸው ፡ ሥልጣን ፡ የተጠበቀ ፡ ነው ።

ክፍል ፡ ፪ ።

በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መያዝ ።

ቍ ፡ ፶፪ ። መሠረቱ ።

(፩) ሰውዬው ፡ ከመያዙ፡ በፊት፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጥ ፡ ሕጉ ፡ የሚያዝ ፡ ሲሆን ፤ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ያሉት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

(፪) ፍርድ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ዐይነት ፡ የተዘጋጀ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፫) የፍርድ፡ ቤቱ፡ የመያዝ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪፈጸም ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ በሰጠው፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪሻር ፡ ድረስ ፡ ትእዛዙን ፡ የሰጠው ፡ ዳኛ ፡ ቢሞትም ፤ ከሥራው ፡ ቢወጣም ፡ ወይም ፡ ቢዛወርም ፤ የተባለው ፡ ትእዛዝ ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡ ሆኖ ፡ ይቈያል ።

ቍ ፡ ፶፫ ። የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ፡ መስጠት ።

(፩) ማናቸውም ፡ መርማሪ ፡ ፖሊስ ፡ በሚያቀርበው ፡ ጥያቄ ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ቢሆን ፡ የመያዝ፡ ትእዛዝ፡ ይሰጣል ። የመያዝ ፡ ትእዛዙም ፡ የሚሰጠው፡ ትእዛዙ፡ በተሰጠበት፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት፡ ላለው፡ የፖሊስ ፡ አዛዥ ፡ ነው ።

(፪) የመያዝ፡ ትእዛዝ፡ በማናቸውም፡ ቀንና፡ ሰዓት ፡ ቢሆን ፡ ሊሰጥ ፡ ይቻላል ።

(፫) ሰው ፡ እንዲያዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ በንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ በማናቸውም ፡ ቦታ ፡ ማናቸውም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ እንዲፈጸም ፡ ማድረግ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፶፬ ። የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ መቼ ፡ እንደሚሰጥ ።

ሰውን ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማቅረብ ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ የማይቻል ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜና ፡ መቅረቡም ፡ ፍጹም ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፶፭ ። አስቸኳይ ፡ ሁኔታ ፡ ሲገጥም ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ለማግኘት ፡ የሚደረግ ፡ ጥያቄ ።

(፩) አስቸኳይ ፡ ሁኔታ ፡ ሲያጋጥም ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ በቴሌፎን ፡ ወይም ፡ በቴሌግራም ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጥ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፪) እንደዚህ ፡ ያለው ፡ ሁኔታ ፡ በሚያጋጥምበት ፡ ጊዜ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጥያቄውን ፡ በኻያ ፡ አራት ፡ ሰዓት ፡ ውስጥ ፡ በጽሑፍ ፡ ማረጋገጥ ፡ አለበት ።

ክፍል ፡ ፫ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፶፮ ። የአያያዙ ፡ ሁኔታ ።

(፩) ፖሊስ ፡ የሚያዘውን ፡ ሰው ፡ ማንነቱን ፡ (የሚያዘው ፡ ሰው ፡ እሱ ፡ መሆኑን) ፡ አስቀድሞ ፡ ማረጋገጥ ፡ አለበት ።

(፪) በፍርድ ፡ ቤት ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠው ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፖሊሱ ፡ እንዲይዝ ፡ የታዘዘበትን ፡ ለሚያዘው ፡ ሰው ፡ ማንበብ ፡ አለበት ። ትእዛዙንም ፡ የሚያዘው ፡ ሰው ፡ የጠየቀው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ማሳየት ፡ አለበት ።

(፫) የሚያዘው ፡ ሰው ፡ በቃል ፡ ወይም ፡ እጁን ፡ በመስጠት ፡ እንዲያዝ ፡ ያልተስማማ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፖሊሱ ፡ ሰውዩውን ፡ በመንካት ፡ ወይም ፡ በመጨበጥ ፡ ለመያዝ ፡ ይችላል ።

(፬) የሚያዘውም ፡ ሰው ፡ አልያዝም ፡ ብሎ ፡ ቢጎይል ፡ የተከላከለ ፡ ወይም ፡ ለማምለጥ ፡ የሞከረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሁኔታው ፡ በሚፈቅደው ፡ ተመሳሳኝ ፡ ዘዴ ፡ ፖሊሱ ፡ ሰውዩውን ፡ ለመያዝ ፡ ይችላል ።

(፭) የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ በሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይም ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፶፯ ። ለመያዝ ፡ ርዳታ ፡ አስፈላጊ ፡ ስለሚሆንበት ።

ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ትእዛዝ ፡ በሚደረገው ፡ የሰው ፡ መያዝ ፡ ለመርዳት ፡ በፖሊስ ፡ የተጠየቀ ፡ እንደ ፡ ሆነና ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ የማይደርስበት ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ (በቍ ፡ ፯፻፷፩ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ መሠረት) ፡ ርዳታ ፡ ለመስጠት ፡ ግዴታ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፱፮ ። የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ማስረከብ ።

(፩) የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ከሚያስፈልገው ፡ በላይ ፡ ሳያዘገይ ፡ የያዘው ፡ ሰው ፡ እቅ ራቢያ ፡ ለሆነው ፡ ለፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ ወዲያውኑ ፡ ማስረከብ ፡ አለበት ።

(፪) ሰውዬውን፡ የያዘው፡ ሰው ፡ ወንጀሉ፡ ሲሠራ ፡ ያየ ፡ ከሆነ፡ በቍጥር ፡ ፭ ፡ በተነ ገረው ፡ መሠረት ፡ ቃሉንም ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፱፱ ። በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ማቈየት ።

(፩) በቍጥር ፡ ፸፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የተያዘው ፡ ሰው ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ይቈይ ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ይለ ቀቅ ፡ ብሎ ፡ መወሰን፡ አለበት ።

(፪) የፖሊሱም ፡ ምርመራ፡ ያልተፈጸመ ፡ እንደ፡ ሆነ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ምር መራውን ፡ የሚፈጽምበት ፡ በቂ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሰጠው ፡ ተከሳሹ ፡ ማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቈይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፫) በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ለማቈየት ፡ የሚሰጠውም ፡ ተጨማሪ ፡ ጊዜ ፡ በጽሑፍ ፡ መሆን ፡ አለበት ፤ ሰያንጻንጹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት፡ ለማቈየት፡ የሚጠየቀው ፡ ተጨ ማሪ ፡ ጊዜ ፡ ከ፱፱ሥራ ፡ አራት ፡ ቀን ፡ ሊበልጥ ፡ አይችልም ።

ምዕራፍ ፡ ፱ ።

ስምርመራ፡ በማረፊያ፡ ቤት፡ ለማቈየት፡ የሚፈቀድ፡ የተጨማሪ፡ ጊዜ፡ ሁኔታ ።

ቍ ፡ ፰ ። ስምርመራ ፡ የሚፈቀድ ፡ የተጨማሪ ፡ ጊዜ ፡ ሁኔታ ።

ማንኛውም ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ የወህኒ ፡ ቤት ፡ ሕግ ፡ በሚያዘው ፡ ሁኔታ ፡ መሠ ረት ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ይቈያል ።

ቍ ፡ ፰፩ ። በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የተያዘው ፡ ሰው ፡ ከጠበቃው ፡ ጋራ ፡ ስመገናኘት ፡ ስላ ስው ፡ መብት ።

ተይዞ ፡ ወይም ፡ ስምርመራ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የሚቈይ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ጠበቃ ፡ አስጠርቶ ፡ ስመነጋገር ፡ ይፈቀድለታል ። እንዲሁም ፡ ለመጻፍ ፡ የሚያገ ለግለውን ፡ መሣሪያ ፡ የጠየቀ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይሰጠዋል ።

ቍ ፡ ፰፪ ። ዋስ፡ የሚሆን ፡ ስለ፡ መፈለግ ።

በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ የቈየ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ በዋስ ፡ የሚለቀቅ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ዋስ ፡ ፈልጎ ፡ እንዲያገኝ ፡ ርዳታ ፡ ይደረግለታል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ አስፈርሞ ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ።

ቍ ፡ ፷፫ ። መሠረቱ ።

(፩) ማንኛውም ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ የተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ የሞት ፡ ቅጣትን ፡ ወይም ፡ ፀሥራ ፡ እምስት ፡ ዓመት ፡ ወይም ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ የማያስቀጣው ፡ ከሆነና ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመበት ፡ ሰው ፡ በደረሰበት ፡ ጉዳት ፡ የማይሞት ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እስፈርሞ ፡ ስመልቀቅ ፡ ይችላል ።

(፪) የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በዋስ ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ዋስ ፡ በማስፈረም ፡ የሚለቀቀው ፡ ሰው ፡ በሚፈለግበት ፡ ጊዜ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የሚያደርገው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካልተረዳው ፡ በቀር ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ መልቀቅ ፡ አይችልም ።

(፫) የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ቢኖርም ፡ በቍ ፡ ፷፮ ፡ የተነገረው ፡ የተጠበቀ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፷፬ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ የተያዘው ፡ ሰው ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፪) ማመልከቻውን ፡ በጽሑፍ ፡ አድርጎ ፡ አመልካቹ ፡ መፈረም ፡ አለበት ። ማመልከቻ ፡ ያቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ በአጭሩ ፡ መግለጽና ፡ ማቅረብ ፡ የሚችለውን ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ሁኔታ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

(፫) በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚቀርበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመፍቀድ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፷፭ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ የሚሰጠውን ፡ ዋስትና ፡ ስለ ፡ ማመልከት ።

(፩) ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሰውን ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፤ በትእዛዙ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ባዘዘው ፡ መሠረት ፡ የሚያዘው ፡ ሰው ፡ የፈጸመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የመያዝ ፡ ትእዛዙን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የታዘዘውን ፡ ፖሊስ ፡ የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ ካስፈረመው ፡ በኋላ ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ከማረፊያ ፡ ቤት ፡ መልቀቅ ፡ አለበት ፡ ብሎ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(ፀ) በትእዛዙ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የሚጸፈው ፤

(ሀ) የዋስትናው ፡ ገንዘብ ፡ ልክና ፡ ዋሶቹ ፡ ያሉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤

(ለ) እፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቅረብ ፡ ያለበትን ፡ ቀን ፤ ማመልከት ፡ አለበት ።

(ፐ) የመያዝ ፡ ትእዛዙ ፡ እንደሚያመለክተው ፡ በዚህ ፡ ቀጥር ፡ መሠረት ፡ የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ግዴታ ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፖሊስ ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ መልቀቅና ፡ የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቊ ፡ ፻፮ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የመለቀቅ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ውሳኔ ።

ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የመልቀቅ ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያርሰው ፡ ማመልከቻው ፡ ያለ ፡ መዘግየት ፡ መታየት ፡ አለበት ። በዚው ፡ ጉዳይ ፡ በቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ እሱ ፡ የሱለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ትኽትና ፡ አሳብ ፡ እንዲሰጥ ፡ ይጠይቀዋል ። ውሳኔውንም ፡ በእርባ ፡ ስምንት ፡ ሰዓት ፡ ውስጥ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቊ ፡ ፻፯ ። የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በመፈረም ፡ ስለመልቀቅ ።

በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የመለቀቅ ፡ ማመልከቻን ፡ መቀበል ፡ የማይቻለው ፤

(ሀ) በዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴታዎች ፡ አመልካቹ ፡ የሚፈጽም ፡ የማይመስል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤

(ለ) አመልካቹ ፡ ቢለቀቅ ፡ ሴላ ፡ ወንጀል ፡ ይፈጸም ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ የሚገመት ፡ ሲሆን ፤

(ሐ) ምስክሮችን ፡ በመግዛት ፡ (በማባበል) ፡ ወይም ፡ አስረጂ ፡ የሚሆኑበትን ፡ ያጠፋ ፡ ይሆናል ፡ ብለው ፡ የሚገመት ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

ቊ ፡ ፻፰ ። የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ ለመለቀቅ ፡ የቀረበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀበለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የተያዘው ፡ ሰው ፡ በዋስተናው ፡ ወረቀት ፡ ውስጥ ፡ የሚለቀቅባቸውን ፡ ግዴታዎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይወስናል ።

ቊ ፡ ፻፱ ። የሚሰጠውን ፡ የዋስትና ፡ ልክ ፡ ስለ ፡ መወሰን ።

(ፀ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚጠሩትን ፡ ዋሶች ፡ አመራረጥና ፡ የዋስትናውን ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ በመሰለው ፡ ይወስናል ።

(ፀ) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህንኑ ፡ ጉዳይ ፡ ሲወስን ፤

(ሀ) የወንጀሉን ፡ ክሲ ፡ ከባድነትና ፤

(ለ) ተከላሹ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከመቅረብ ፡ የማይቆር ፡ መሆኑንና ፤

(ሐ) የተከሳሹ ፣ መለቀቅ ፣ ለሕገብ ፣ ጸጥታ ፣ የሚያስከትለውን ፣ አደጋና ፤

(መ) ተከሳሹና ፣ ዋስቹ ፣ ያላቸውን ፣ ሀብት ፤ ግመባዘን ፣ አለበት ።

(ii) ግመልከቻውን፣ ፈቅዶ፣ መቀበል፣ ወይም ፣ ያለመቀበል ፣ ውሳኔ ፣ በጽሑፍ፣ ሆኖ ፣ የውሳኔውንም ፣ ምክንያት ፣ ጭምር ፣ መግለጽ ፣ አለበት ።

ቍ ፣ ፭ ። የዋስቹ ፣ ግዴታዎች ።

(ሀ) በዋስትናው ፣ ወረቀት ፣ ግልጽ ፣ የሆነ ፣ ተቃራኒ ፣ ድንጋጌ ፣ ከሌለ ፣ በቀር፣ የክሱ ፣ መታየት ፣ ሥነ ፣ ሥርዐት ፣ ተጀምሮ ፣ የክሱ ፣ መሰማት ፣ ከጊዜ ፣ ወደ ፣ ጊዜ ፣ የሚቀጠርም ፣ ቢሆን ፣ በማንኛውም ፣ ጊዜና ፣ ቦታ ፣ በቀጠሮው ፣ ቀን ፣ ዋሱ ፣ በዋስትና ፣ ወረቀት ፣ የተለቀቀውን ፣ ተከሳሽ ፣ ወደ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የማ ቅረብ ፣ ኀላፊነት ፣ አለበት ።

(ለ) በቁ ፣ ፫፯ ፣ እና ፣ ፫፰ ፣ የተመለከቱት ፣ ውሳኔዎች ፣ የተጠበቁ ፣ ናቸው ።

(ሐ) የዋስትናውን ፣ ወረቀት ፣ የፈረመው ፣ ዋሱ፣ የሞተ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፤ ዋስትናው፣ ውድቅ ፣ ይሆናል ። የተሰጡትም ፣ መያዣዎች ፣ የዋሱ ፣ ወገን ፣ ለሆኑ ፣ የግል ፣ ባለመብቶች ፣ ተመላሽ ፣ ይሆናሉ ። በዋስትና ፣ ወረቀት ፣ የተለቀቀውም ፣ ተከሳሽ ፣ ሌላ ፣አዲስ ፣ ዋስ ፣ እንዲጠራ ፣ ይታዘዛል ።

ቍ ፣ ፫፩ ። የዋስትናው ፣ ወረቀት ፣ የሚቈይበት ፣ ጊዜ ።

(ሀ) የዋስትናው ፣ ወረቀት ፣ በዚህ ፣ መጽሐፍ ፣ በሥነተኛው ፣ ሠንጠረዥ ፣ በተ መለከተው ፣ ፎርም ፣ ወይንት ፣ መሆን ፣ አለበት ።

(ለ) የዋስትናው ፣ ወረቀት ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ለወሰነው ፣ ጊዜ ፣ ዋጋ ፣ ያለው ፣ ሆኖ፣ ይቈያል ፤ ግን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ከጊዜ ፣ ወደ ፣ ጊዜ ፣ ለማራዘም ፣ ይችላል ።

(ሐ) በዋስትና ፣ ወረቀት ፣ በተለቀቀው ፣ ተከሳሽ ፣ ላይ ፣ የቀረበው ፣ ክስ ፣ የተተወ፣ እንደ ፣ ሆነ ፤ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የዋስትናው፣ ወረቀት ፣ እንዲቀር፣ ያደርጋል ።

ቍ ፣ ፫፪ ። ስለ ፣ መልቀቅ ።

የዋስትናው ፣ ወረቀት ፣ እንደ ፣ ተፈረመ ፣ ሌሎችም ፣ ሥርዐቶች ፣ (ፎርማሊቲ ዎች) ፣ ሁሉ ፣ እንደ ፣ ተፈጸሙ ፣ ተከሳሹ ፣ ከማረፊያ ፣ ቤት ፣ መለቀቅ ፣ አለበት ።

ቍ ፣ ፫፫ ። ስሕተት ፣ ወይም ፣ ማታለል ።

(ሀ) በስሕተት ፣ ወይም ፣ በማታለል ፣ ወይም ፣ በማናቸውም ፣ ሌላ ፣ ዐይነት ፣ እደ ራረግ ፣ ምክንያት ፣ የዋስቹ ፣ ዋስትና ፣ በቂ ፣ ላይሆን ፣ የተገኘ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፤ ፍርድ፣ ቤቱ ፣ በዋስትና ፣ ወረቀት ፣ የተለቀቀው ፣ ተከሳሽ ፣ እንዲያዝ ፣ ትእዛዝ፣ ለመስጠት፣ ይችላል ። የተባለው ፣ ተከሳሽ ፣ ሊቀርብ ፣ በቂ ፣ ዋሶች ፣ እንዲሰጥ ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ያዘዋል ።

(፱) ተከሳሹም ፡ የታዘዘውን ፡ እንቢ ፡ ያለ ፡ ወይም ፡ ለማድረግ ፡ ያልቻለ ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ጎና ፡ እማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቈይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፸፱ ። አዲስ ፡ ነገር ።

በዋስትና ፡ ወረቀት፡ እንዲለቀቅ፡ ውሳኔ፡ በተሰጠ፡ ጊዜ ፡ ያልተገለጸ ፡ አዲስ ፡ ነገር፡ የተገኘ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ በማናቸውም፡ ጊዜ፡ ቢሆን፡ በሥልጣኑ፡ ወይም፡ በማናቸውም ፡ በለጥዳይ ፡ አመልካችንት ፡ ተከሳሹ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት፡ የተለቀቀበትን፡ ሁኔታዎች፡ (ግዴታዎች) ፡ እንደ፡ጎና፡ ተመልከቶ፡ የተለቀቀው ፡ ተከሳሽ ፡ አዲስ ፡ ዋሶች ፡ እንዲያመጣ ፡ ወይም ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቈይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፹፩ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ያልተፈቀደ ፡ ሲሆን ፡ ለይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ለመለቀቅ ፡ የቀረበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያልተቀበለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በቍ ፡ ፻፹፪ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፩ ፡ ለተመለከተው ፡ የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሻያ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ማመልከቻውን ፡ ሲያቀርብ፡ ይችላል ። ማመልከቻውም፡ በዋስትና፡ ወረቀት ፡ ሊለቀቅ ፡ የሚገባበትን ፡ ምክንያት ፡ በግልጽ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

(፪) የይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻውን ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ ማመልከቻውን ፡ አልቀበልም ፡ ለማለት ፡ ወይም ፡ በሚወሰንው ፡ ግዴታ ፡ መሠረት ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ለመልቀቅ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ይህ ፡ የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኝ ፡ የለውም ።

ክፍል ፡ ፮ ።

የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ውጤት ።

ቍ ፡ ፹፪ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለመቅረብ ።

(፩) በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀው ፡ ተከሳሽ ፡ በቀጠሮው ፡ ቀን ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ዋሶቹም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጠርቱው ፡ ቀርበው ፡ ሊከፍሉ ፡ የገቡትን፡ግዴታ፡ ለመንግሥት ፡ ገቢ ፡ የማይሆንበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖራቸው ፡ ማስረዳት ፡ አለ ባቸው ።

(፫) በዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የነገሩን ፡ ሁኔታ ፡ በሚፈቅደው ፡ ረገድ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፸፯ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀው ፡ ተከሳሽ ፡ ይጠፋል ፡ ተብሎ ፡ የሚጠረጠር ፡ ሲሆን ።

(፩) ዋሶቹ ፡ ተከሳሹ ፡ ይጠፋል ፡ ብለው ፡ ሲጠረጥሩ ፡ ይህንኑ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አመልክተው ፡ ዋስትናቸው ፡ እንዲወርድላቸው ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላሉ ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ ተከሳሹ ፡ ከተያዘ ፡ በኋላ ፡ ከዋሶቹ ፡ ላይ ፡ ዋስትናቸውን ፡ ያወርድላቸዋል ።

ቍ ፡ ፸፰ ። የዋስትና ፡ መውረድ ።

(፩) ዋሶች ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ የተለቀቀውን ፡ ተከሳሽ ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ለለቀቀው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲያቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዋስትናቸውን ፡ ያወርድላቸዋል ።

(፪) በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ዋሶቹ ፡ በሙሉ ፡ የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ እንዲወርድላቸው ፡ ወይም ፡ ከዋሶቹ ፡ አንዱ ፡ የገባው ፡ ዋስትና ፡ እንዲወርድለት ፡ የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ የተቀበለውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መጠየቅ ፡ ይችላሉ ። በዚህም ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተለቆ ፡ የነበረውን ፡ ተከሳሽ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ተከሳሹም ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ ዋስትናው ፡ እንዲወርድለት ፡ የጠየቀው ፡ አመልካች ፡ የሰጠው ፡ ዋስትና ፡ ብቻ ፡ እንዲወርድ ፡ ያደርጋል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በንኡስ ፡ ቍ ፡ ፩ ፡ እና ፡ ፪ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ ሌሎች ፡ በቂ ፡ ዋሶች ፡ እንዲሰጥ ፡ ይደረጋል ። ይህን ፡ ለማድረግ ፡ ያልቻለ ፡ ወይም ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቈይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፸፱ ። በዋስትና ፡ የተያዘውን ፡ ስለ ፡ መውረስ ።

ተከሳሹ ፡ የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ የሚያስገድደውን ፡ ያልፈጸመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ዋሶቹ ፡ ዋስትና ፡ የተገባበት ፡ ገንዘብ ፡ ሊወረስ ፡ የማይገባበትን ፡ ምክንያት ፡ ካላስረዱ ፡ በቀር ፡ ዋስትና ፡ የተገባበት ፡ ገንዘብ ፡ ለመንግሥት ፡ ገቢ ፡ ይሆናል ።

ሦስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤትና ፡ ከሱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲሰማ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ቊ ፡ ፸ ። መሠረቱ ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቊጥር ፡ ፭፻፭፪ ፡ (ከባድ ፡ የግፍ ፡ አገዳደል) ፡ ወይም ፡ በቊጥር ፡ ፭፻፭፫ ፡ (ከባድ ፡ የሆነ ፡ የወንበዴነት ፡ ሥራ) ፡ በመሥራት ፡ የተከሰሰ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንዲጣራ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

ስለ ፡ ሆነም ፡ ወዲያውኑ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ መታየት ፡ አለበት ፡ ብሎ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ያቀረበውን ፡ አሳብ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከተረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡ ለቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ የለበትም ፡ ብሎ ፡ ለመወሰን ፡ የዚህ ፡ ቊጥር ፡ ድንጋጌ ፡ አያግደውም ።

(፪) በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ መታየት ፡ በሚገባው ፡ በሌላ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በቊጥር ፡ ፴፰ ፡ (ለ) መሠረት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ካልዘዘ ፡ በቀር ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንዲጣራ ፡ መቅረብ ፡ የለበትም ።

ቊ ፡ ፸፩ ። ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ከቊጥር ፡ ፶፱ ፡ እስከ ፡ ፷፯ ፡ የተመለከተው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ወንጀሉ ፡ በተፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ የወረዳ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ያደርጋል ።

ቊ ፡ ፸፪ ። ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ሁሉ ፡ ከዚህ ፡ በሚከተሉት ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

(፪) በቊጥር ፡ ፶፩ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ መሠረት ፡ ቀጠሮ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፸፫ ። የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አጀማመር ።

(፩) ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በቊጥር ፡ ፸ ፡ ንኡስ ፡ ቊ ፡ ፪ ፡ መሠረት ፡ በቀዳሚ ፡ ርምመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ ሲወስን ፡ የውሳኔውን ፡ ግልባጭ ፡ ሥልጣኑ ፡ ለሚፈቅድለት ፡ የወረዳ ፡ ግዛት ፡

ፍርድ ፡ ቤትና ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜም ፡ ለዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ይልካል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ምርመራው ፡ የሚደረግበትን ፡ ቀን ፡ ወስኖ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለክሱ ፡ ማስረጃ ፡ የሚሆኑት ፡ ምስክሮች ፡ እንዲቀርቡለት ፡ መጥሪያ ፡ ያዝለታል ።

(፫) ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ በሚደረግበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያለው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ክርክሩን ፡ ያመለክታል ።

ቍ ፡ ፹፬ ። የዐቃቤ ፡ ሕግን ፡ ማስረጃ ፡ ስለ ፡ መቀበል ።

የተከሰሰው ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ እንዲቀርብ ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ነገሩን ፡ እንዲጀምርና ፡ ምስክሮቹን ፡ እንዲጠራ ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፹፭ ። ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ መጠየቅ ።

(፩) የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክሮች ፡ ከተሰሙና ፡ ቃላቸውም ፡ ከተመዝገበ ፡ በኋላ ፡ ለክሱ ፡ መልስ ፡ ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቀዋል ።

(፪) ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ የሚያደርገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ የሚያሟግት ፡ ያለመሆኑንና ፡ የተከሳሹን ፡ ጥፋተኛነት ፡ ወይም ፡ ነጻ ፡ መሆን ፡ በዚሁ ፡ በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሳይሆን ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚወሰን ፡ መሆኑን ፡ ለተከሳሹ ፡ ይነግረዋል ።

(፫) ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ የማይገደድ ፡ መሆኑንና ፡ በፈቃዱ ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ግን ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በማስረጃነት ፡ ነገሩ ፡ ሲሰማ ፡ የሚቀርብ ፡ መሆኑን ፡ ለተከሳሹ ፡ ይነግረዋል ።

ቍ ፡ ፹፮ ። ተከሳሹ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ቃል ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ ያልመረጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ የመረጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቃሉ ፡ ተጽፎ ፡ ለተከሳሹ ፡ ተነቦለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ ይቀመጣል ።

ቍ ፡ ፹፯ ። ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ።

ምስክርነታቸው ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ያልቈጠራቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ መጥራትና ፡ ማስመስከር ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፹፰ ። ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መመዝገብ ።

በቍጥር ፡ ፻፵፯ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማስረጃው ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ የየአንዳንዱ ፡ ምስክር ፡ ቃል ፡ ለየብቻው ፡ በወረቀት ፡ ላይ ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፹፱ ። ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ የሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የሰጠውን ፡ ቃል ፡ በመዝገብ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ አጣርቶ ፡ ክሱን ፡ ወይም ፡ ክሶቹን ፡ ሳይለይ ፡ ከሳሹ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርብና ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ያደርጋል ።

(፪) ክሱን ፡ ወይም ፡ ክሶቹን ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቍ ፡ ፻፱ ፡ እስከ ፡ ፻፳፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በሚያዘጋጀው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ውስጥ ፡ መዘርዘር ፡ አለበት ።

(፫) ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ተከሳሹ ፡ መጥራት ፡ የሚፈልጋቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ዝርዝር ፡ እስከነአድራሻቸው ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፺ ። ምስክሮች ፡ የሚፈርሙት ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ።

(፩) ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ በማያደርገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመሰከሩ ፡ ምስክሮች ፡ ሁሉ ፡ በሚጠሩበት ፡ ቀን ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ያስፈርማቸዋል ።

(፪) ማንኛውም ፡ ምስክር ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ፡ አልፈርምም ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ እስከሚታይበት ፡ ድረስ ፡ ወይም ፡ እቀርባለሁ ፡ ብሎ ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እስኪፈርም ፡ ድረስ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቈይ ፡ ማድረግ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፺፩ ። ለመዝገብ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ የሚላክ ፡ መዝገብ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ወደ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንዲታይ ፡ ሲላክ ፡ ዋናው ፡ መዝገብና ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ ማንኛውም ፡ መረጃ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ ይላካሉ ፤ በብዛቱ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ለመላክ ፡ አስቸጋሪ ፡ የሆነ ፡ ማንኛውም ፡ መረጃ ፡ በፖሊስ ፡ እጅ ፡ ሲቈይ ፡ ይችላል ።

(፪) በፖሊስ ፡ እጅ ፡ የቈዩትንና ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ የተላኩትን ፡ መረጃዎች ፡ የሚገልጽ ፡ ዝርዝር ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋራ ፡ ይላካል ።

(ይ) የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመገንጠል ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ከቀዳሚ፡ መርማሪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመጣውን ፡ መገንጠል ፡ ግልባጭ ፡ ማድረግና ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕግና ፡ ለተከሳሹ ፡ የመስጠት ፡ አላፊነት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፱ ። በመገንጠሉ ፡ ውሰጥ ፡ ስለሚገኘው ፡ ዝርዝር ።

(ሀ) መገንጠሉ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከቱት ፡ ዝርዝሮች ፡ ይገኙበታል ፤

(ሀ) የክሱ ፡ መገንጠል ፡ ቍጥር ፤

(ለ) ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ቀን ፤

(ሐ) የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ቀርቦ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የቀረበበት ፡ ቀን ፤

(መ) የክስ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ እንዳስ ፤ ስምና ፡ አድራሻው ፤

(ሠ) የታወቀ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የተከሳሹ ፡ ስም ፤ አድራሻ ፡ ሥራውና ፡ ዕድሜው ፤ ዜግነቱ ፤

(ረ) በክሱ ፡ ማመልከቻው ፡ የተገለጸው ፡ ወንጀልና ፡ ተገቢነት ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ንብረት ፡ ዋጋና ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ሰው ፡ ልዩ ፡ ሁኔታ ፤

(ሰ) ተከሳሹ ፡ እንዲያገ ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ያለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡ መጀመሪያ ፡ ተከሳሹ ፡ የቀያዘበት ፡ ቀን ፤

(ሸ) ተከሳሹ ፡ ለመጀመሪያ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበበት ፡ ቀን ፤

(ቀ) የዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ስምና ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ የተከላሽ ፡ ጠበቃ ፡ ስም ፤

(በ) ቀጠሮ ፡ የተሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ቀጠሮው ፡ የተሰጠበት ፡ ቀንና ፡ ምክንያት ፤

(ተ) ቀዳሚው ፡ ምርመራ ፡ የተፈጸመበት ፡ ቀን ፤

(ቸ) በቀዳሚው ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ ማንኛውም ፡ ቃል ፤ ተከሳሹ ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ጭምር ፤

(ኘ) የመከላከያ ፡ ምስክሮች ፡ ዝርዝር ፡ ሊሰት ።

(ይ) ለዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ ለተከሳሹ ፡ በሚላኩት ፡ የመገንጠል ፡ ግልባጮች ፡ ላይ ፡ እነ ዚህ ፡ ዝርዝሮች ፡ መገኘት ፡ አለባቸው ።

ቍ ፡ ፻፲ ። ተከሳሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

በዋስትና ፡ መረቀት፡ መልቀቅን፡ የሚመለከት፡ የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ያደረገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሱ ፡ እከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪታይ ፡ ድረስ ፡ ተከሳሹ ፡ ማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

አራተኛ ፣ መጽሐፍ ።

ክሱ ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ ስለ ፣ መሰማት ።

ምዕራፍ ፣ ፩ ።

ጠቅላላ ፣ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፻፩ ። የቀጠሮ ፣ ቀን ፣ የሚሰጡበት ፣ ምክንያቶች ።

(፩) ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ወይም ፣ ተከሳሹ ፣ ሲያመልክት ፣ ወይም ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ፡በራሱ፡ አስተያየት ፣ ትክክለኛ ፣ ፍርድ ፣ ለመስጠት ፣ የሚረዳ ፣ ከሆነ ፣ ክሱ ፣ በሚሰማ በት ፣ በማንኛውም ፣ ጊዜ ፣ ቀጠሮ ፣ ለማድረግ ፣ ይችላል ።

(፪) በተሰይም ፣ ከዚህ ፣ በታች ፣ በተዘረዘሩት ፣ ምክንያቶች ፣ ካልሆነ ፣ በቀር ፣ ቀጠሮ ፣ ሊሰጥ ፣ አይቻልም ።

(ሀ) ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ የግል ፣ ክሳሹ ፣ ወይም ፣ ተከሳሹ ፣ በበቂ ፣ ምክንያት ፣ ሳይቀ ርቡ ፣ የቀሩ ፣ እንደ፡ ሆነ ፣ ወይም ፣

(ለ) የዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ወይም ፣ የተከሳሹ ፣ ምስክሮች ፣ ሳይቀርቡ ፣ የቀሩ ፣ እንደ ፡ ሆነ ፣ ወይም ፣

(ሐ) በክፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በሚፈረድ ፣ ነገር ፣ ቀዳሚ ፣ ምርመራ ፣ ያልተ ደረገበት፡ሆኖ ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ለምርመራ ፣ ጊዜ ፣ የሚያስፈልገው ፣ ሲሆን ፣ ወይም ።

(መ) ተጨማሪ ፣ ማስረጃ ፣ ማቅረብ ፣ አስፈላጊ ፣ ሲሆን ፣ ወይም ፣

(ሠ) ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ወይም ፣ ተከሳሹ ፣ እንደሚቀርብ ፣ ቀደም ፣ ብሎ ፣ ሲገምት ፣ የማይችለው ፣ ወይም ፣ እንደሚቀርብ ፣ ያላሰበው ፣ አዲስ ፣ ማስረጃ ፣ በድን ገት ፣ የቀረበ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ወይም ፣

(ረ) የክሱ ፣ ማመልከቻ ፣ በተለወጠ ፣ ወይም ፣ በተጨመረ ፣ ጊዜ ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ፡ ወይም ፣ ተከሳሹ ፣ ክሱን ፣ ወይም ፣ መከላከያውን ፣ እንደ፡ገና ፣ ለማመዛዘን ፣ ጊዜ ፣ የሚያስፈልገው ፣ ሲሆን ፣ ወይም ፣

(ሰ) ተከሳሹ ፣ የክሱ ፣ ወይም ፣ የተጨማሪ ፣ ምርመራ ፣ መዝገብ ፣ ግልባጭ፡ያልደ ረሰው፡ወይም ፣ የደረሰው ፣ ክሱ ፣ የሚሰማበት ፣ ቀን ፣ አትረብያ ፣ በመሆኑ ፣ የሚገባውን ፣ መከላከያ ፣ ለማቅረብ ፣ ጊዜ ፣ ያጠረው ፣ ሲሆን ፣ ወይም ፣

(ሸ) የነገሩ ፣ መሰማት ፣ ከመጀመሩ ፣ በፊት ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ክሱን፡እንዲጀምር ፣ ፈቃድ ፣ የሚያስፈልገው ፣ ሲሆን ፣ ወይም ፣

(ቀ) በሌላው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረቡ ፡ ክሶች ፡ በመጀመሪያ ፡ ውሳኔ ፡ ካላገኙ ፡ በቀር ፤ በተሰማው ፡ ነገር ፡ ውሳኔ ፡ የማይሰጥ ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡

(በ) የተከሳሽን ፡ አእምሮ ፡ ትክክለኛነት ፡ በልዩ ፡ ዐዋቂ ፡ መወሰን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡

(ተ) ተከሳሹ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በጥበቃ ፡ ሥር ፡ እንዲቈይ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፤ ወይም ፡

(ቸ) የነገሩ ፡ መሰማት ፡ በአንድ ፡ ቀን ፡ ለመፈጸም ፡ የማይቻል ፡ በመሆኑ ፡ ለሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ የሚቀጠር ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

(፫) በ (ሀ) እና ፡ ከ (ረ) እስከ ፡ (ሸ) ድረስ ፡ በሉት ፡ ምክንያቶች ፡ ከአንድ ፡ ሳምንት ፡ የበለጠ ፡ ቀጠሮ ፡ አይሰጥም ።

ቍ ፡ ፺፭ ። አዲስ ፡ ቀጠሮና ፡ መጥሪያዎች ።

(፩) በቍ ፡ ፺፬ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፫ ፡ የተመለከተው ፡ እንደ፡ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የነገሩ፡ መሰማት ፡ የሚቀጠረው ፡ ለቀጠሮ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ጕዳይ ፡ ለመፈጸም ፡ በቂ ፡ እስከሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፪) በዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ በተከሳሹ ፡ ጥፋት ፡ ሳይሆን ፡ ቀጠሮ ፡ የተሰጠበት፡ ምክንያት ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆን ፡ ያንኑ ፡ ያህል ፡ ወይም ፡ አጭር ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ።

(፫) በቍ ፡ ፺፬ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ (ሐ) እና ፡ ከ (ቀ) እስከ ፡ (ተ) በተጻፈው ፡ መሠረት ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ ከተቀጠረ ፡ በኋላ ፡ ቀጠሮ ፡ የተሰጠበት ፡ ምክንያት ፡ ሲፈጸም ፡ በለጕዳዮቹና ፡ ምስክሮቹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ አዲስ ፡ መጥሪያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፺፮ ። የቀጠሮ ፡ ውጤት ።

(፩) ቀጠሮ ፡ በተሰጠ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቀጠሮ ፡ የተሰጠበት ፡ ምክንያት ፡ እንዲፈጸም ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ይኸውም ፡ በቍ ፡ ፴፫ ፤ ፶፫ ፡ እና፡ ፻፳፭ ፡ በተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፡ ከሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ጭምር ፡ ነው ።

(፪) በቍጥር ፡ ፺፬ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ (በ) ወይም ፡ (ተ) መሠረት ፡ ቀጠሮ፡ሲሰጥ፤ ተከሳሹ ፡ አእምሮውን ፡ ልዩ ፡ ዐዋቂ ፡ ሊመረምረው ፡ በሚቻልበት ፡ ስፍራ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቈይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፺፯ ። መረጃዎች ፡ (ኤግዚቢቶች) ።

መረጃዎች ፡ (ኤግዚቢቶች) ፡ ሁሉ ፡ ላይና ፡ በቍ ፡ ፴ ፡ መሠረት ፡ ምስክር ፡ በሰጠው፡ ቃልና፡ በቍጥር፡ ፳፯፡ መሠረት፡ ተከሳሹ ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ጭምር፡ ላይ፡

የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ሹም ፡ ቅጥርና ፡ ምልክት ፡ ያደርግባቸዋል ። እነዚህን ፡ መረጃዎች ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ በተጠበቀ ፡ ስፍራ ፡ ያስቀም ጣቸዋል ፤ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ትእዛዝ ፡ አይወጡም ።

ቊ ፡ ፯፮ ። በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ መኖር ፡ ስለሚገባው ፡ ነገር ።

(ሀ) በፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ የሚመረመርበትን ፡ መዝገብ ፡ ጻፅኞች ፡ ይፈርሙበ ታል ። በመዝገቡም ፡ ላይ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሊኖሩበት ፡ ያስፈልጋል ።

(ሀ) የክሱ ፡ ወይም ፡ የአቤቱታው ፡ ግልባጭ ፤

(ለ) የቀዳሚው ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፤ ያለ ፡ እንደ፡ ሆነ ፤

(ሐ) የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበት ፡ ቀን ፡ (ያለ ፡ እንደ ፡ ሆነ) ፤ ወይም ፡ ተከ ሳሹ ፡ መጀመሪያ ፡ የተያዘበት ፡ ቀን ፤

(መ) ለመጀመሪያ ፡ ጊዜ ፡ ተከሳሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበበት ፡ ቀን ፤

(ሠ) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ከሳሹ ፡ ያቀረበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻና ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ የተሰወጠው ፡ ወይም ፡ የተጨመረው ፡ ነገር ፡ እንዲ ሁም ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ ያቀረበው ፡ ክስ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የፈ ቀደበት ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ እብሮ ፡ ይያያዛል ፤

(ረ) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ከሳሹ ፡ የሰጠው ፡ የክስ ፡ መክፈቻ ፡ ንግ ግር ፡ ግልባጭ ፤

(ሰ) የተከሳሹ ፡ እምነት ፡ ክደት ፤

(ሸ) ምስክሮች ፡ የሰጡት ፡ ቃል ፡ በሙሉ ፤ መስቀልያና ፡ ዳግመኛ ፡ ጥያቄ ፡ ጭምር ፤

(ቀ) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ የተቃወመው ፡ ማንኛውም ፡ ነገር ፡ እና ፡ ለተቃወመው ፡ ጉዳይ ፡ የተሰጠው ፡ ውሳኔ ፤ ወዲያውኑ ፡ በመዝገብ ፡ ይጻ ፋል ። ምስክር ፡ ቃሱን ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ሲሆን ፡ የምስክሩን ፡ ቃል ፡ መስጠት ፡ እቁሞ ፡ እዚሁ ፡ ቦታ ፡ መቃወሚያው ፡ መጻፍ ፡ አለበት ፤

(በ) የቀረበው ፡ መረጃ ፡ የተሰጠው ፡ ቅጥርና ፡ ያቀረበው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ መሆኑ ፡ ተለይቶ ፡ ይጻፋል ፤

(ተ) ስለ ፡ ሕግ ፡ የቀረበ ፡ ክርክር ፡ እና ፡ የተሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ይኸውም ፡ በመ ዝገቡ ፡ የሚጻፈው ፡ ክርክሩ ፡ በተንሣበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ፤

(ቸ) የተሰጠውን ፡ ቀጠሮ ፡ ሁሉና ፡ የክሱ ፡ መሰማት ፡ እንዲቀጠር ፡ የተደ ረገበት ፡ ቀንና ፡ ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ጭምር ፤

(ነ) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ ለመሆኑ ፡ መነገራቸውን ፡ ነው ።

(፪) ነገሩ፡ በሚሰማበት ፡ በማንኛውም ፡ ቀን ፡ መዝገቡ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተመ ለከተው ፡ ወይነት ፡ ይጀመራል ፤

(ሀ) የነገሩ ፡ ስምና ፡ ቍጥር ፤

(ለ) ቀኑና ፡ ሰዓቱ ፤

(ሐ) የወታዚ ፡ ሕጉና ፡ የተከሳሹ ፡ ጠበቃ ፡ ስም ፤

(መ) የዳኞቹ ፡ ስም ፤

(ሯ) ነገሩ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ውስ ፡ ነገሩ ፡ ምን፡ ሰዓት ፡ እንደ፡ተጀረጠና ፡ የተ ቀጠረበት ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ምዕራፍ ፡ ፱ ።

ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ስፍራ ።

ቍ ፡ ፶፬ ። ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ደንበኛ ፡ ስፍራ ።

ማንኛውም ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ሥልጣኑ ፡ በሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይታያል ።

ቍ ፡ ፶፭ ። ተከሳሹን ፡ ወንጀሉን ፡ በፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ወይም ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ በታወቀበት ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ መክሰስ ።

እንድ ፡ ሰው ፡ በማንኛውም ፡ ምክንያት ፡ የፈጸመው ፡ ማንኛውም ፡ ወንጀልና ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ ሲገኝ ፡ ይህ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመበት ፡ ሀገር ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ በታወቀበት ፡ ስፍራ ፡ በሚ ገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይከሰሳል ።

ቍ ፡ ፶፮ ። ከአንድ፡ ወንጀል ፡ ጋራ ፡ ንክኝት ፡ ስላለው ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ወንጀል ፡ የሚቈጠር፡ ተግባር፡ ከሰ፡ የሚታይበት፡ ስፍራ ።

ከሌላው፡ወንጀል፡ ጋራ፡ ግንኙነት፡ በመኖረቱ፡ እንደ፡ አንድ፡ ወንጀል፡ የሚቈ ጠር ፡ ተግባር ፡ በከሰ ፡ ማመልከቻ ፡ የሚጠቀሰው ፡ የመጀመሪያው ፡ የወንጀል ፡ ተግባር ፡ ክስ ፡ የሚታየው ፡ ከሁለቱ ፡ አንዱ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመበት ፡ በታ ፡ ስማየት ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፶፯ ። ወንጀል፡ የተሠራበት ፡ ቦታ ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ የሚታይበት ፡ ስፍራ

(ሀ) ከልዩ ፡ ልዩ ፡ ስፍራዎች ፡ ውስጥ ፡ በየትኛው ፡ ስፍራ ፡ ወንጀሉ ፡ እንደ፡ ተፈጸመ ፡ ያልተረጋገጠ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡

(ለ) ወንጀሉ ፡ በከፊል፡ እንድ ፡ ስፍራ ፡ በከፊል ፡ ደግሞ ፡ በሌላ ፡ ስፍራ ፡ የተ ፈጸመ ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡

(ሐ) ወንጀሉ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ስፍራዎች ፡ መፈጸሙ ፡ ሊቀጥል ፡ ወይም ፡

BACK

(መ) በልዩ፡ ልዩ ፡ ስፍራዎች ፡ የተፈጸሙ ፡ አያሌ ፡ የወንጀል ፡ ተግባሮች ፡ የተሠሩ ፡ ሲሆን ፤ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ በአንዱ ፡ ስፍራ ፡ በሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ ሲሰማ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፫ ። በጉዞ ፡ ላይ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ።

ወንጀለኛው፡ በጉዞው ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ ወንጀል፡ የፈጸመ ፡ እንደ፡ሆነ ፤ ወንጀለኛው ፡ ወይም ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመበት ፡ ነገር ፡ በጉዞው ፡ በሚያልፍበት ፡ ስፍራ ፡ ውስጥ ፡ ወንጀሉን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወንጀለኛው ፡ ይከሰሳል ።

ቍ ፡ ፻፬ ። በኢትዮጵያ ፡ መርከብ፡ ወይም፡ አይሮፕላን፡ ላይ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ የሚታይበት ፡ ስፍራ ።

በኢትዮጵያ ፡ መርከብ፡ ወይም፡ አይሮፕላን ፡ ላይ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል፡ በኢትዮጵያ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ እንደ፡ ተፈጸመ ፡ ይቈጠራል ።

ቍ ፡ ፻፭ ። የመሰየም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ስለ ፡ መሰየም ፡ የሚቀርበው ፡ ጥያቄ ፤ እንዲሰረዝ ፡ የተጠየቀውን ፡ የቅጣት ፡ ፍርድ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርባል ።

ቍ ፡ ፻፮ ። ክሱን ፡ ወደሌላ ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ።

ነገሩ ፡ ከመሰማቱ፡ በፊት፡ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ ከዚህ ፡ የሚከተለውን ፡ በማመልከት ፤

(ሀ) የበታች ፡ የወንጀል ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይህንን ፡ ነገር ፡ ያለ ፡ አድሎ ፡ በትክክል ፡ ለመስማት ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡

(ለ) ያልተለመደ፡አስቸጋሪ፡የሕግ፡ክርክር፡የሚነሣ፡ መስሎ፡ በታየ፡ ጊዜ፡ወይም፡

(ሐ) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ለሁለቱ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ለምስክሮች ፡ ምቹ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(መ) ይህ፡ ትእዛዝ፡ ቢሰጥ፡ ባጭር፡ ጊዜ፡ ውስጥ፡ ትክክለኛ፡ ፍርድ፡ ለመስጠት ፡ የሚያስችል ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡ በዚህ፡ ሕግ፡ ድንጋጌ፡ መሠረት፡ አስፈላጊ ፡ ከሆነ ፤ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ተግቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፤

(፩) ማንኛውም ፡ ወንጀል ፡ በዚህ፡ ምዕራፍ፡ ከቍጥር፡ ፺፱፡ እስከ፡ ፻፬፡ በተጻፈው፡መሠረት፡ ሥልጣን፡ ያልተሰጠው፡ ቢሆንም፡ በሌላው፡ ረገድ፡ ግን፡ ይህንኑ ፡ ዐይነት ፡ ወንጀል ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ እንዲያይ ፤

(፪) ተከሳሹ ፡ በዚሁ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ቀርቦ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፤ ትእዛዝ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። የሚሰጠውም ፡ ትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ የሌለው ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፻፯ ። ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ነገሩ ፡ የሚታይበትን ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ መምራቱ ።

ከቍ ፡ ፻ ፡ እስከ ፡ ፻፬ ፡ በቍጥር ፡ ፻፲፮ ፡ ወይም ፡ ፻፲፯ ፡ በተጻፈው ፡ መሠረት ፡ በሚቀርቡ ፡ ነገሮች ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክሱ ፡ የሚቀርብበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይወስናል ። በዚህም ፡ ውሳኔ ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ሥልጣን ፡ ይኖረዋል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ ክስ ፡ ማመልከቻ ።

ቍ ፡ ፻፰ ። መሠረቱ ።

(፩) የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ከሆነ ፡ ክስ ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ ሳይቀርብበት ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ አይደረግም ።

(፪) የሚቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፤

(ሀ) በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በዝቅተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የቀረበ ፡ ሲሆንና ፤

(ለ) በግል ፡ ከሳሽነት ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ በተፈቀደለት ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ የቀረበ ፡ ሲሆን ፤ የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ መዘጋጀት ፡ አለበት ።

(፫) እካለመጠን ፡ በላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፻፸፪ ፡ መሠረት ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልተሰጠ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ መሠረት ፡ አይፈጸምም ።

ቍ ፡ ፻፱ ። የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማዘጋጀት ፤ ስለ ፡ ማቅረብና ፡ ለተከሳሹ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ፡ (ቍ ፡ ፴፯) ፡ ወይም ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ (ቍ ፡ ፺፩) ፡ በደረሰው ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ በፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ በቀዳሚ ፡ ምርመራው ፡ መዝገብ ፡ መሠረት ፡ የሚገባ ፡ የመሰለውን ፡ ክስ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፪) ነገሩ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማቱ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ተመልክቶ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ የሚገባው ፡ በዝቅተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደሆን ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ቢኖርም ፡ እንኳን ፡ ተገቢ ፡ የመሰለውን ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ዝቅተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፫) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ሲመረምር ፡ የተፈጸሙት ፡

ወንጀሎች ፡ በዘፈቀ ፡ የፍትኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ በከፊል ፡ ደግሞ ፡ የነቅተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘ ፡ ተገቢ ፡ የመሰለውን ፡ ክስ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ሁሉንም ፡ ወንጀሎች ፡ የማየት ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ለክፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፭) የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሳሹ ፡ ያለ ፡ ዋጋ ፡ በነጻ ፡ ይሰጠዋል ።

ቍ፡ ፻፲። የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ሥልጣኑ ፡ ላልሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በስሕተት ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ሥልጣን ፡ ሰሌለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ አልቀበልም ፡ ማለት ፡ አለበት ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርብ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉን ፡ ያዘዋል ። ይህንኑም ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ሰለ ፡ ሆነም ፡ የገቸቀተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ነው ፡ ብሣለት ፡ ብቻ ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፻፲፬ ፡ መሠረት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክሱ ፡ ሲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ አልቀበልም ፡ ማለት ፡ የለበትም ። እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ክሱ ፡ ሲቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

ቍ ፡ ፻፲፩ ። የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ዐይነትና ፡ የሚጸፍበት ።

(፩) ማንኛውም ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ የተጻፈበትና ፡ የተፈረመበት ፡ እንዲሁም ፡ ክዚህ ፡ በታች ፡ የተዘረዘሩት ፡ እንዲገለጹበት ፡ ያስፈልጋል ።

(ሀ) የተከሳሹ ፡ ስም ፤

(ለ) ተከሳሹ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ወንጀል ፡ እንዲሁም ፡ የወንጀሉ ፡ መሠረታዊ ፡ ነገርና ፡ ሁኔታዎች ፤

(ሐ) ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ጊዜና ፡ ስፍራ ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ጊዜም ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ንብረት ፤

(መ) ተከሳሽ ፡ ወንጀሉን ፡ በመፈጸም ፡ ተሳልፏል ፡ የተባለበት ፡ ሕግና ፡ የሕጉን ፡ ቍጥር ፤

(፪) ማንኛውም ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ክዚህ ፡ ሕግ ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ በሁለተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ዐይነት ፡ ወይም ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ ክዚሁ ፡ ጋራ ፡ ተመሳሳይ ፡ በሆነ ፡ ዐይነት ፡ መዘጋጀት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፲፪ ። የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ፡ ሁኔታ ።

ተከሳሹ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ወንጀል ፡ ለይቶ ፡ ዐውቆ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ እንዲችል ፡ እያንዳንዱ ፡ ክስ ፡ ወንጀሉንና ፡ ሁኔታውን ፡ በዝርዝር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። ስለ ፡ ወንጀሉና ፡ ስለ ፡ ሁኔታው ፡ የሚሰጠው ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ፡ ወንጀ

ለኛው ፡ የፈጸመው ፡ ተግባር ፡ ወንጀል ፡ ከሚያደርገው ፡ ሕግ ፡ አነጋገር ፡ ጋራ ፡ በጣም ፡ የተቀራረበ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፲፫ ። የተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ዐይነት ፡ የሚያጠራጥር ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ።

(፩) ለተፈጸመው ፡ ተግባር ፡ ወይም ፡ ተግባሮች ፡ የሚቀርበው ፡ ማስረጃ ፡ ከአያሌ ፡ ወንጀሎች ፡ ውስጥ ፡ የትኛውን ፡ እንደሚያረጋግጥ ፡ ለማወቅ ፡ ባጠራጠረ ፡ ጊዜ ፡ ተከሳሹ ፡ ለመፈጸሙ ፡ ይበልጥ ፡ ማስረጃ ፡ ያለ ፡ በሚመስለው ፡ ወንጀልና ፡ እንዲሁም ፡ በተጨማሪ ፡ በማስረጃው ፡ ሲረጋገጥ ፡ ይቻላል ፡ በሚባሉት ፡ ወንጀሎች ፡ ሁሉ ፡ ይከሰሳል ።

(፪) የቀረበው ፡ ማስረጃ ፡ ተከሳሹ ፡ በተጨማሪ ፡ የሚያስከስሰው ፡ ወንጀል ፡ ከሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ወንጀሉን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ከሆነ ፡ ክስ ፡ ባይቀርብበትም ፡ በዚሁ ፡ ወንጀል ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ ለመፍረድ ፡ ይቻላል ። ይኸውም ፡ ተጨማሪው ፡ ከክሱ ፡ ውስጥ ፡ ካለው ፡ ወንጀል ፡ አነስተኛ ፡ ወንጀል ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ነው ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፮ ፡ እና ፡ ፱ ፡ መሠረት ፡ ከመፈጸም ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ አይታገድም ።

ቍ ፡ ፻፲፬ ። ቅጣትን ፡ የሚያከብዱ ፡ ወንጀሎች ፡ ክስ ፡ አቀራረብና ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ በፈጸማቸው ፡ ወንጀሎች ፡ ምክንያት ፡ ቅጣትን ፡ በሚያከብድ ፡ ወንጀል ፡ የሚከሰስ ፡ ሲሆን ፡ የሚከሰሰው ፡ ቅጣቱ ፡ በማይከብድበት ፡ ወንጀል ፡ ሆኖ ፡ ክሱ ፡ የሚታየው ፡ ቅጣትን ፡ የሚያከብዱ ፡ ወንጀሎችን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ቅጣቱ ፡ በማይከብድበት ፡ ወንጀል ፡ ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ ከተገኘ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ ያስቀጣዋል ፡ ተብሎ ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላና ፡ ከቅጣቱ ፡ ውሳኔ ፡ በፊት ፡ ተከሳሹ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ጥፋተኛ ፡ የሆነበት ፡ ክሱ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ የቀረበ ፡ ቢሆን ፡ ኖሮ ፡ ቅጣቱ ፡ በሚከብድበት ፡ ወንጀል ፡ ያስቀጣው ፡ ነበር ፡ የሚያሰኘው ፡ ከሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቃደም ፡ በወንጀል ፡ የተቀጣበትን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስረዳት ፡ አለበት ። ቅጣቱ ፡ በሚከብድበት ፡ ወንጀል ፡ ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ እንደ ፡ ተገኘ ፡ ተቈጥሮ ፡ የቅጣት ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ። በዚሁም ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የጥፋተኛነትን ፡ ውሳኔ ፡ ይለውጣል ።

ቍ ፡ ፻፲፭ ። በወንጀል ፡ የተከሰሰን ፡ ሰው ፡ ሙከራ ፡ በማድረግ ፡ ወይም ፡ በረዳትነት ፡ ወይም ፡ በአነሣሽነት ፡ ጥፋተኛ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

(፩) አንድ ፡ ሰው ፡ በወንጀል ፡ የተከሰሰ ፡ ሲሆን ፡ በተጨማሪ ፡ በሙከራ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ባይሆንም ፡ በሙከራ ፡ ወንጀል ፡ ለመፍረድ ፡ ይቻላል ።

(፪) አንድ ፣ ሰው ፣ ወንጀል ፡ ሥርተሃል ፡ ተብሎ ፣ በዋና ፡ ወንጀለኛነት ፣ ቢከሰስም፡ በአነሣሽነት፡ ወይም፡ በአባሪነት፡ ክስ፡ የቀረበበት፡ ባይሆንም፡ በወንጀሉ ፡ አነሣሽነት ፣ ወይም ፣ በአባሪነት ፡ ሰመሳረድ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፲፮ ። ክሱ ፣ ከአንድ ፡ በላይ ፣ በሆነ ፡ ጊዜ ።

(፩) በአንደ፡ ተከሳሽ ፣ በአንድ ፡ ጊዜ ፣ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፣ ብዙ ፡ ክሶች ፡ ሊቀ ርቡበት ፣ ይችላሉ ፣ ነገር ፡ ግን ፡ እየአንዳንዱ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ለየብቻው ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

(፪) የቀረቡበት ፡ ክሶች፡ በአንድነት ፡ መታየት ፡ አለባቸው ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የክሶቹ ፡ በአንድነት ፡ መታየት፡ ዐተከላቹ ፡ መከላከያ ፡ ችግር ፡ የሚያመጣበት ፡ የመሰለ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሶቹ ፡ ተጓጣጥለውለት ፡ ለየብቻ ፡ እንዲሰሙ ፡ ማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፲፯ ። በአንድ ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) በምንም ፡ ዐይነት ፡ ደረጃ ፡ ወይም ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ጊዜ ፡ ለአንድ ፡ ወንጀል ፡ ወይም ፡ ወንጀሎች ፡ ተካፋይ ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ በአንድነት ፡ ተከሰው ፡ አንድ ፡ ላይ ፡ ነገራቸው ፡ ይሰማል ።

(፪) ትክክለኛ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ ጠቃሚ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ነገሩ ፡ ተዳያይዙ ፡ እን ዲሰማ ፡ ከማድረግ ፡ ፍርድ፡ ቤቱን ፡ የዘይ ፡ ቀጥር ፡ ድንጋጌ ፡ አይከለክለውም ።

(፫) አያሌ ፡ ሰዎች ፡ በአንድ፡ የወንጀል ፡ ሥራ ፡ አፈጻጸም ፡ የፈጸሙት ፡ የወንጀል ፡ ተግባር ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ቢሆንም ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በአንድ ፡ ላይ ፡ ሊከ ሰሱ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፲፰ ። የመላለት ፡ ውጤት ።

ስለ ፡ ወንጀሉ፡ ወይም ፡ ስለ፡ወንጀሉ፡ አስፈላጊ፡ ዝርዝር ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ፡ ላይ ፡ ስሕተት ፡ ሲያረግ ፡ ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ ወይም ፡ ስለ፡ወንጀሉ ፡ አስፈላጊ፡ ዝርዝር፡ ላይ፡ሳይጠቀስ፡ የቀረ፡ ሆኖ፡ ሲገኝ፡ የወንጀሉ፡ መሠረታዊ፡ ነገር፡ ሆኖ፡መቁጠር ፡ የለበትም ። ነገር፡ ግን፡ ስሕተቱ፡ ወይም፡ ሳይጠቀስ፡ የቀረው ፡ አስፈላጊ ፡ ነገር ፡ ካልሆነ ፡ ወይም ፡ ስሕተቱ ፡ ወይም ፡ ሳይጠቀስ ፡ የቀረው ፡ ተከሳሹን ፡ ያሳሳተው፡ ካልሆነ፡ ወይም፡ በዘይ ፡ ምክንያት ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ የማይቻል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ስሕተት ፡ ወይም ፡ ሳይጠቀስ ፡ የቀረው ፡ ነገር ፡ ክሱን ፡ ሣጋ ፡ አያሳጣውም ።

ቍ ፡ ፻፲፱ ። ክሱን ፡ ስለ ፡ ሚለወጥ ፡ ወይም ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ መጨመር ።

(፩) ዐቀከሳሹ ፡ ላይ ፡ በቀረበው ፡ ክስ ፡ ሞኖ፡ ስሕተት ፡ የተገኘ ፡ ሲሆን፡ ወይም ፡ ያልተጠቀሰ፡ ነገር ፡ ሲገኝ፡ ያንኑም ፡ ተከሳሹን ፡ የሚያሳስት ፡ ወይም ፡ ያሳ ሳተ፡ በመሰለ ፡ ጊዜ ፡ ፍርዱ ፡ ከመሰጠቱ፡ በፊት ፡ ለማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ በፊት፡

አስተያየት ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ በቀረበለት ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ክሱ ፡ እንዲለወጥ ፡ ወይም ፡ እንዲጨመር ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ እንዲዘጋጅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ክሱ ፡ በተለወጠ ፡ ጊዜ ፡ በተጨመረ ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ በወጣ ፡ ጊዜ ፡ ለተከሳሹ ፡ ይነበብለትና ፡ እንዲረዳው ፡ ይደረጋል ።

(፫) በቍጥር፡ ፻፻፰፡ መሠረት ፡ እንደ፡ ተመለከተው ፡ በተደረገ፡ ስሕተት ፡ ወይም ፡ ሳይጠቀስ ፡ የቀረ ፡ ነገር ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት፡ ይፈጸማል ።

ቍ ፡ ፻፳ ። የክስ ፡ መለወጥ ፡ ወይም ፡ የመጨመር ፡ ውጤት ።

(፩) ክሱ፡ በተለወጠ ፡ በተጨመረ ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ በተዘጋጀ ፡ ጊዜ ፡ ተከሳሹ ፡ በዚሁ ፡ ክስ ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ዝግጁ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቀዋል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ዝግጁ ፡ አይደለሁም ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሳሹ ፡ የሰጠውን ፡ ምክንያት ፡ ይመረምራል ። ክሱ ፡ ወዲያውኑ ፡ ቢቀጥል ፡ የተከሳሹ ፡ የመከላከል፡ መብት፡ የማይነካ፡ መስሎ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በታየው ፡ ጊዜ ፡ ክሱ ፡ እንዳልተለወጠ ፡ ወይም ፡ እንዳልተጨመረ ፡ ቈጥሮ ፡ ነገሩን ፡ መስማት ፡ ይቀጥላል ።

(፫) በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስተያየት ፡ ነገሩን ፡ ወዲያው፡ መቀጠል ፡ የተከሳሹን ፡ የመከላከል፡ መብት፡ ወይም ፡ የዐቃቤ ፡ ሕጉን ፡ ክስ ፡ ሁኔታ ፡ የሚለውጥ ፡ ሆኖ፡ ባገኘው ፡ ጊዜ ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲደረግ ፡ ያዛል ፡ (ቍ ፡ ፺፬)።

ቍ ፡ ፻፳፩ ። ስለ ፡ ምስክሮች ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መጠራት ።

የነገሩ ፡ መስማት ፡ ከተጀመረ፡ በኋላ ፡ ክሱ ፡ የተለወጠ ፡ ወይም ፡ የተጨመረ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ የተዘጋጀ ፡ ከሆነ ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም፡ ተከሳሹ፡ ከተሰሙት ፡ ምስክሮች ፡ ውስጥ ፡ ማንኛውንም ፡ እንደ፡ገና ፡ አስጠርቶ ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ ስለ፡ ተለወጠው ፡ ወይም፡ ስለ፡ተጨመረው ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ አዲሱ፡ ክስ ፡ የመጠየቅ፡ መብትና ፡ ለፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ጠቃሚ ፡ የሆነ ፡ ማስረጃ ፡ የማቅረብ ፡ መብት ፡ አለው ።

ቍ ፡ ፻፳፪ ። ስለ ፡ ክስ ፡ ማንሣት ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፭፻፳፪ ፡ (ከባድ ፡ የግፍ ፡ አገዳደል) ፡ ወይም፡ በቍጥር ፡ ፮፻፴፯ ፡ (ከባድ ፡ የወንበዴነት ፡ ተግባር)፡ መሠረት፡ ከቀረበው፡ ክስ ፡ በቀር ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ ያቀረበውን ፡ ማንኛውንም፡ ክስ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ክሱ ፡ በሚሰማበት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ክሱን ፡ ለማንሣት ፡ ይችላል ።

BACK

(፪) ከሱን ፡ እንዳኑማ ፡ በመንግሥት ፡ ታዝዣለሁ ፡ ብሎ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያመለክት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ከሱን ፡ እንዲያነግ ፡ ከመንግሥት ፡ የታዘዘ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከተረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መፍቀድ ፡ አለበት ።

(፫) በቅጥር ፡ ፻፲፱ ፡ መሠረት ፡ እዲስ ፡ ክስ ፡ ያልተዘጋጀ ፡ እንደሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ ለጊዜው ፡ ይለቀቃል ።

(፬) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከሱን ፡ ለማንግት ፡ ወይም ፡ ላለማንግት ፡ ለሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ምክንያቱን ፡ መከጠት ፡ አለበት ።

(፭) በዚህ ፡ ቅጥር ፡ መሠረት ፡ ከሱ ፡ የተነግ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ከሱን ፡ ለወደፊት ፡ ለመቅጠል ፡ የሚከለክል ፡ አይሆንም ።

ምዕራፍ ፡ ፱ ።

የክሱ ፡ መሰማት ፡ ስለ ፡ መጀመር ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ስለ ፡ ክሱ ፡ ክርክር ።

ቅ ፡ ፻፳፫ ። ክሱ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ስለ ፡ መወሰን ።

በቅጥር ፡ ፻፱ ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ወሰኖ ፡ በተወሰነው ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ ተከሳሹና ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያ ፡ ይሰጣል ፤ ተከሳሹ ፡ በግረፊያ ፡ ቤት ፡ ያለ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊውን ፡ ያደርጋል ።

ቅ ፡ ፻፳፬ ። ስለ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ።

(፩) ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ቀን ፡ እንደ ፡ ተወሰነ ፡ ወድያውኑ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑትን ፡ የምስክሮቻቸውንና ፡ ያሉም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በምስክርነት ፡ የሚቀርቡትን ፡ ሰዩ ፡ ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ሰዎች ፡ (ኤክስፐርቶች) ፡ ሰም ፡ ዝርዝር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ይሰጣሉ ፤ የመዝገብ ፡ ቤቱም ፡ ጅም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መጨረሻ ፡ በተመለከተው ፡ በምስተሻው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ዐይነት ፡ መጥሪያውን ፡ ይሰጣል ።

(፪) ዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ ተከሳሹ ፡ ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ መረጃዎች ፡ (ኤግዚቢቶች ፡) ሁሉ ፡ እፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲቀርቡ ፡ የሚድረግ ፡ ግዴታ ፡ አለባቸው ።

ቅ ፡ ፻፳፭ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ።

እንድ ፡ ተከሳሽ ፡ ወይም ፡ ምስክር ፡ በሕጉ ፡ መሠረት ፡ መጥሪያ ፡ ደርሶት ፡ መጥሪያው ፡ ለመድረሱ ፡ ማስረጃ ፡ እያለ ፡ በታዘዘበት ፡ ቀን ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ምስክሩ ፡ በፖሊስ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፳፮ ። ስለ ፡ ክሱ ፡ መሰማት ፡ አጀማመር ።

(፩) ክሱ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀንና ፡ ሰዓት፡ ክሱን ፡ ለመስማት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያስችላል ።

(፪) ለክሱ፡ ክርክር ፡ አስተርጓሚ፡ አስፈላጊ፡ በሆነ ፡ ጊዜ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ችሎታ፡ ያለውን ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተርጓሚ፡ ይመርጣል ። ይህ ፡ ቢልተገኘ፡ ጊዜ ፡ ለተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ዘመድ ፡ ያልሆነ ፡ ወይም ፡ ለክሱ ፡ ምስክር ፡ ያልሆነ ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይመርጣል ።

(፫) በክሱ፡ ፋይል ፡ የተጠቀሱት ፡ ተከራካሪዎች ፡ ይጠራሉ ፤ ተከሳሹም ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፳፯ ። የተከሳሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ።

(፩) ክሱን ፡ እንዲሰማና ፡ መከላከል ፡ እንዲችል ፡ ተከሳሹ፡ ራሱ ፡ በችሎት ፡ መገኘት ፡ አለበት ፤ ጠበቃ ፡ ያለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ከጠበቃው ፡ ጋራ ፡ ይቀርባል ።

(፪) ተከሳሹ፡ በበቂ፡ ዘብ፡ ተጠብቆ ፡ ይቀርባል ፤ አደገኛ ፡ ለመሆኑ ፡ ወይም ፡ የጎይል፡ ተግባር ፡ የሚፈጽም ፡ ለመሆኑ ፡ ወይም ፡ ለማምለጥ ፡ የሚሞክር ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ከሌለ ፡ በስተቀር ፡ በሰንሰለት ፡ ታስሮ ፡ አይቀርብም ።

ቍ ፡ ፻፳፰ ። ማንነቱን ፡ ስለ ፡ ማረጋገጥ ።

ተከሳሹ ፡ በሣጥን ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ ከቆመ ፡ በኋላ ፡ ማንነቱ ፤ ዕድሜውና ፡ ሥራው ፡ መረጋገጥ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፳፱ ። የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማንበብ ።

የችሎቱ ፡ ፕሬዚዳን ፡ ክሱን ፡ ለተከሳሹ ፡ ካነበበለት ፡ በኋላ ፡ ተከሳሹ ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ የሚቃወም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ይጠይቀዋል ።

ቍ ፡ ፻፴ ። የክሱን፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ መቃወም ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ፎርም ፡ ወይም ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ የተገለጸውን ፡ የሚቃወም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ከቍ ፡ ፻፲፱፡ አንሥቶ፡ በተከታዮቹ ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከቱት ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተዘረዘሩትን ፤

(ሀ) በዚሁ ፡ ነገር ፡ ክስ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጀምሮ ፡ በቀጠሮ ፡ ያለ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ለ) በዚሁ ፡ ክስ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ተከሶ ፡ ነጻ ፡ የወጣ ፡ ወይም ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ የተሰጠበት ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ሐ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ወንጀል ፡ በይርጋ ፡ ሕግ ፡ የታገደ ፡ ወይም ፡ ምሕረት ፡ ወይም ፡ የዐዋጅ ፡ ምሕረት፡ (ይቅርታ)፡ የተደረገለት ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(መ) ከሌሎች ፡ ወንጀለኞች ፡ ጋራ ፡ በተከሰሰ ፡ ጊዜና ፡ ሲብቻው ፡ ከሌሎቹ ፡ ተነጥሎ ፡ ክሱ ፡ ባይታይለት ፡ የሚጐዳው ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ሠ) ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ በሕጉ ፡ መሠረት ፡ ፈቃድ ፡ ያልተሰጠ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ረ) በሌላው ፡ ችሎት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ሳይፈጸም ፡ በዚህ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ውሳኔ ፡ ሲሰጥ ፡ የማይገባ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ሰ) ለፈጸማቸው ፡ ተግባሮች ፡ ኅላፊ ፡ ያለመሆኑን ፤

በመለከተ ፡ ጊዜ ፡ በቀ ፡ ፻፵፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲጠይቀው ፡ ተከሳሹ ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ወድያውኑ ፡ ካልተቃወመ ፡ በቀር ፡ ቈይቶ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ መቃወሚያ ፡ ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ ሲያነሣ ፡ አይችልም ። ስለ ፡ ሆነም ፡ መቃወም ፡ የሚችለው ፡ መቃወሚያው ፡ የሚጸና ፡ ፍርድ ፡ ከመሰጠት ፡ የሚያግድ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፻፵፩ ። መቃወምን ፡ ስለ ፡ መወሰን ።

(፩) በቍጥር ፡ ፻፵ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ (፪) ፡ መሠረት ፡ የሚደረገውን ፡ ማንኛውንም ፡ መቃወሚያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመዝገቡ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለቀረበው ፡ መቃወሚያ ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፡ እንዳለው ፡ ይጠየቃል ።

(፪) ሕግን ፡ በመጥቀስ ፡ የቀረበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ለመወሰን ፡ የሚችል ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡ በነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ የቀረበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ያልተቃወመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አንድ ፡ ውሳኔ ፡ ወዲያውኑ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ማስረጃው ፡ ባለመሟላቱ ፡ ምክንያት ፡ ወድያውኑ ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ ያልተቻለ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ያለ ፡ መዘግየት ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፬) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊው ፡ ማስረጃ ፡ ሲቀርብለት ፡ ወዲያውኑ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፵፪ ። ስለ ፡ ተከሳሹ ፡ እምነት ፤ ክሕደት ፡ መጠየቅ ።

(፩) ክሱ ፡ ለተከሳሹ ፡ ተነቦለት ፡ እንዲረዳው ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ የችሎቱ ፡ ፕሬዚዳን ፡ የተከሳሹን ፡ እምነት ፡ ክሕደት ፡ ይጠይቀዋል ።

(፪) ክሱ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የችሎቱ ፡ ፕሬዚዳን ፡ እያንዳንዱን ፡ ክስ ፡ በተለይ ፡ ለተከሳሹ ፡ አንብቦለት ፡ ካስረዳው ፡ በኋላ ፡ ለየአንዳንዱ ፡ ክስ ፡ እምነት ፡ ክሕደቱን ፡ ተቀብሎ ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል ።

(፫) እምነት ፡ ክሕደቱ ፡ ተከሳሹ ፡ በሚሰጠው ፡ ቃል ፡ አነጋገር ፡ ዐይነት ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

BACK

ቍ ፡ ፻፴፫ ። ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ስለ፡ ማለት ፡ (ከሕዶት) ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ለክሱ ፡ መልስ፡ ያልሰጠ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ወይም ፡ ከሱን ፡ የካደ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ብሏል ፡ ተብሎ ፡ በመዝገብ ፡ ይጻፋል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ወንጀሉን ፡ አምኖ ፡ በአፈጻጸሙ ፡ ረገድ ፡ ለይቶ ፡ መብቱን ፡ የጠበቀ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ብሏል ፡ ሲል ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል ።

ቍ ፡ ፻፴፬ ። ስለ ፡ እምነት ፡ የሚሰዋ ፡ ቃል ።

(፩) ተከሳሹ ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የተዘረዘረውን ፡ ወንጀል ፡ ለመሥራቱ ፡ በሙሉ፡ ያመነ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ተከሳሹ ፡ ጥፋተኛ፡ ነኝ፡ ብሏል ፡ ሲል ፡ በመዝገብ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የጥፋተኝነት ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ጥፋተኛ ፡ ነኝ ፡ ብሏል ፡ ተብሎ ፡ በመዝገብ ፡ በተጻፈ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለክሱ ፡ የሚደግፈውን ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለማዘዝና ፡ ተከሳሹም ፡ የመከላከያ ፡ ማስረጃውን ፡ እንዲያቀርብ፡ ለመፍቀድ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፴፭ ። የተከሳሹ ፡ እምነት ፡ ክሕደት ፡ ማሻሻል ።

(፩) የተሰጠው ፡ ቃል ፡ የእምነት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከሱን ፡ መስ ማት ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ የማለት ፡ ቃል ፡ መመ ዝገብ ፡ የሚገባው፡ ሆኖ ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ የሚለውን፡ ቃል ፡ ይመዘግባል ።

(፪) በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የተሰጠው ፡ የጥፋተኝነት ፡ ውሳኔ ፡ ውድቅ ፡ ይሆናል ።

ክፍል ፡ ፮ ።

ማስረጃና ፡ ፍርድ ።

ቍ ፡ ፻፴፮ ። የክሱ ፡ መክፈትና ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ።

(፩) የተከሳሹ፡ እምነት፡ ከሕዶት፡ በመዝገብ፡ ከገባ፡ በኋላ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ከሱን፡ ሊክዱት ፡ ሊያስረዳ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስና ፡ የሚያቀርበውን ፡ ማስረጃ ፡ ዐይነት ፡ ባጭሩ ፡ ይገልጻል ፤ ይህንንም ፡ በትክክል ፡ ያለ ፡ አድልዎ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

(፪) ከዚህ ፡ በኋላ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ምስክሮቹንና ፡ በምስክርነት ፡ የሚቀርቡ ፡ ልዩ ፡ ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ሰዎች ፡ (ኤክስፐርቶቹ) ፡ እንዳሉ ፡ መጥራት ፡ አለበት ። የምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ ከመስጠታቸው ፡ በፊት ፡ ምስክሮቹና ፡ በምስክር ነት ፡ የሚቀርቡ ፡ ልዩ ፡ ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ሰዎች ፡ መግለ ፡ ወይም ፡ እውነ ትን ፡ ለመናገር ፡ ማረጋገጥ ፡ አለባቸው ።

(፫) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ዋናውን ፡ ጥያቄ ፡ ጠይቋቸው ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ይጠይቃቸዋል ። ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉም ፡ ድጋሚ ፡ ጥያቄ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፬) ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ምስክሩን ፡ ማናቸውንም ፡ ጥያቄ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፵፯ ። የዋናው ፡ ጥያቄ ፡ ዐይነት ።

(፩) በዋናው ፡ ጥያቄ ፡ የሚቀርቡ ፡ ጥያቄዎች ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ተገቢ ፡ የሆኑትንና ፡ በቀጥታም ፡ ሆነ ፡ ቀጥታ ፡ ባልሆነ ፡ መንገድ ፡ ምስክሩ ፡ ስለሚያውቃቸው ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ ብቻ ፡ ናቸው ።

(፪) እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ወይም ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ሳይ ፈቅዱ ፡ የመምራት ፡ ጥያቄ ፡ ምስክሩ ፡ አይጠየቅም ።

(፫) መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ በዋናው ፡ ጥያቄ ፡ በተሰጠው ፡ መልስ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ የስሕተት ፡ ቃል ፡ የሚያጠራጥር ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ እውነት ፡ ያልሆነውን ፡ ቃል ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማሳለጽና ፡ ለማስተባበል ፡ የሚደረግ ፡ ጥያቄ ፡ ነው ። የመምራት ፡ ጥያቄዎች ፡ በመስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፵፰ ። የተከሳሹ ፡ የቀድሞ ፡ ጥፋተኛነት ።

(፩) ሕጉ ፡ በተሰይ ፡ በግልጽ ፡ ካልፈቀደ ፡ በቀር ፡ በፍርድ ፡ ጥፋተኛነቱ ፡ ከመታወቁ ፡ በፊት ፡ ተከሳሹ ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ ተከሶ ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ የተሰጠበት ፡ መሆኑ ፡ አይገለጽም ።

(፪) በማንኛውም ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ በሚያደርገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተከሳሹ ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ የተወሰነበት ፡ መሆኑ ፡ አይገለጽም ።

ቍ ፡ ፻፵፱ ። ድጋሚ ፡ ጥያቄ ።

ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ በመስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ የተነሣውን ፡ ነገር ፡ ለማጣራት ፡ ብቻ ፡ ድጋሚ ፡ ጥያቄ ፡ ይጠይቃል ።

ቍ ፡ ፻፵ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ስላለመጠየቅ ።

በእንድ ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ አለመጠየቅ ፡ ተቃዋሚውን ፡ ወገን ፡ የነገሩን ፡ እውነተኛነት ፡ እንደ ፡ አመነ ፡ አይቈጠርም ።

ቍ ፡ ፻፵፩ ። ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክሱን ፡ ባላስረዳ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ተከሳሹ ፡ ነጻ ፡ መለቀቅ ።

ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ማስረጃውን ፡ አሰምቶ ፡ ከጨረሰ ፡ በኋላ ፡ ማፍረሻ ፡ ማስረጃ ፡ ማቅረብ ፡ አስፈላጊ ፡ ሳይሆን ፡ ተከሳሹን ፡ ጥፋተኛ ፡ የሚያደርገው ፡ ሆኖ ፡ ባልተ

ገኘ ፡ ጊዜ ፡ እና ፡ ማስረጃው ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ሳያገኘው ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ በነጻ ፡ እንዲለቀቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዛል ።

ቍ ፡ ፻ዓ፪ ። የመከላከያ ፡ ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መጀመር ።

(፩) ተከሳሹ ፡ በቀረበበት ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ የተመሰከረበት ፡ ከሆነና ፡ የተበደለው ፡ ወገን ፡ ያቀረባቸው ፡ ምስክሮች ፡ ከተሰሙ ፡ በኋላ ፡ መከላከያውን ፡ እንዲጀምርና ፡ ለክሱ ፡ መልስ ፡ ቃሉን ፡ መስጠትና ፡ የመከላከያ ፡ ምስክሮቹን ፡ ማቅረብ ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለተከሳሹ ፡ ይነግረዋል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ መከላከያውን ፡ መከፈትና ፡ በመከላከያ ፡ ሊያስረዳ ፡ ያቀረበውን ፡ ማስረጃውን ፡ በመግለጽ ፡ አጭር ፡ መግለጫ ፡ ይሰጣል ። ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ምስክሮቹን ፡ ወይም ፡ በምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ የሚሰጡት ፡ ልዩ ፡ ዐዋቂዎች ፡ እንዳሉ ፡ ጠርቶ ፡ ቃላቸውን ፡ ከመስጠታቸው ፡ በፊት ፡ እንዲምሉ ፡ ወይም ፡ እውነትን ፡ ለመናገር ፡ እንዲያረጋግጡ ፡ ይደረጋል ።

(፫) የመከላከያ ፡ ምስክሮቹ ፡ በማንኛውም ፡ ተራ ፡ ሊጠሩ ፡ ይችላል ። ነገር ፡ ግን ፡ ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆን ፡ በመጀመሪያ ፡ ቃሉን ፡ ይሰጣል ። ተከሳሹም ፡ በሚሰጠው ፡ ቃል ፡ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ሊጠየቅ ፡ አይችልም ፤ ግን ፡ ተከሳሹ ፡ ስለ ፡ ሰጠው ፡ ቃል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ለማብራራት ፡ መጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻ዓ፫ ። ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ።

(፩) ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ ምስክርነቱ ፡ አስፈላጊ ፡ ከመሰለው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ማንኛውንም ፡ ምስክር ፡ መጥራት ፡ ይችላል ።

(፪) ዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ ተከሳሹ ፡ ባቀረቡት ፡ የምስክር ፡ ስም ፡ ዝርዝር ፡ ላይ ፡ ያልተጠቀሱ ፡ ቢሆኑም ፡ ማንኛውንም ፡ ምስክር ፡ መቍጠር ፡ ይችላሉ ፤ እነዚህ ፡ ምስክሮች ፡ ነገሩን ፡ ለማዘግየት ፡ ሳይሆን ፡ ለፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ምስክርነታቸው ፡ አስፈላጊ ፡ ሲመስለው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲጠሩ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ክሱ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲታይ ፡ የቀረበ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያልተሰሙ ፡ ምስክሮችንም ፡ ቢሆን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የፈለገውን ፡ ምስክር ፡ ስምና ፡ የሚሰጠውን ፡ ምስክርነት ፡ ዐይነት ፡ ለተከሳሹ ፡ በጽሑፍ ፡ ገልጾ ፡ ለመጥራት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻ዓ፬ ። በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምስክሮች ፡ የሰጡት ፡ ቃል ፡ በማስረጃነት ፡ ሊቀርብ ፡ ስለ ፡ መቻሉ ።

(፩) ምስክሩ ፡ የሞተ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ የአእምሮ ፡ ጉድለት ፡ ያገኘው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ማግኘት ፡ ያልተቻለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በሕመም ፡ ምክንያት ፡ ወይም ፡ በኢ

BACK

ትዮጵያ፡ ግዛት፡ ውስጥ፡ በለመኖሩ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ ያልቻለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ተነቦ ፡ በማስረጃነት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርባል ።

(፪) በምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ የሚሰጥ ፡ ልዩ ፡ ዐዋቂ ፡ በምስክርነት ፡ ባይጠራም ፡ በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ተነቦ ፡ በማስረጃነት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፵፭ ። በፖሊስ፡ ምርመራ ፡ የተሰጠ ፡ ቃል ፡ በማስረጃነት፡ ሊቀርብ ፡ ስለ፡መቻሉ ።

(፩) ዐቃቤ ፡ ሕጉ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ሲያመለክት ፡ በፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ ጊዜ ፡ የተሰጠውን ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊመለከተው ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በኋላ፡ ለትክክለኛው ፡ ፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ የሚጠቅም ፡ መስሉ ፡ ከታየው ፡ የዚህ ፡ ቃል ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሳሹ ፡ እንዲደርሰው፡ አድርጎ ፡ በዚህ ፡ መሠረት ፡ ምስክሩ ፡ የሰጠውን ፡ ቃል ፡ ለማስተባበል ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፵፮ ። ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መቃወም ።

ዐቃቤ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ፡ አንድ፡ ማስረጃ፡ ሊቀርብ ፡ አይገባም ፡ ወይም ፡ ምስክሩ ፡ ጥያቄ ፡ ሊጠየቅ ፡ አይገባም ፡ ብሎ ፡ ሲቃወም ፡ ጥያቄው ፡ ወይም ፡ ማስረጃው፡ የሚገባ፡ መሆን ፡ አለመሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ፡ ይወስናል ።

ቍ ፡ ፻፵፯ ። ማስረጃውን ፡ በመዝገብ ፡ ስለ ፡ መጻፍ ።

(፩) የያንዳንዱን፡ ምስክር ፡ ቃል ፡ ሲቀበል ፡ በመጀመሪያ ፡ የምስክሩን ፡ ስም ፤ አድራሻውን ፤ ሥራውንና ፡ ዕድሜውን፡ እንዲሁም፡ መሓላ፡ ማድረጉን፡ ወይም፡ እውነት ፡ ለመናገር ፡ ማረጋገጡን ፡ መጥቀስ ፡ አለበት ።

(፪) የያንዳንዱን፡ ምስክር፡ ቃል፡ የችሎቱ፡ ሰብሳቢ፡ ዳኛ ፡ ራሱ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል፤ ነገር፡ ግን ፡ በአንድ ፡ ምክንያት ፡ መጻፍ ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆን ፡ በሱ ፡ መሪነትና ፡ ተቈጣጣሪነት ፡ ሌላው ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ጸሐፊው ፡ እንዲጽፍ ፡ ያደርጋል ።

(፫) ማስረጃው ፡ ሲመዝገብ ፡ ቀና ፡ ጥያቄ ፤ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፤ ድጋሚ ፡ ጥያቄ ፡ ተብሎ፡ይከፈላል ፤ መስቀልያ ፡ ጥያቄውና ፡ ድጋሚ፡ ጥያቄው፡ የሚጀመርበትና ፡ የሚያልቅበት ፡ ስፍራ ፡ በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ እንደሚለይ ፡ ተደርጎ ፡ ይጻፋል ።

(፬) ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ አንዳንድ ፡ ጥያቄን፡ ወይም ፡ መልስን ፡ በተለይ ፡ ለመጻፍ ፡ ካልፈቀደ፡ በቀር፡ የሚሰጠውን ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ እንደ ፡ ተነገረው ፡ በሐተታ ፡ ዐይነት ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፵፰ ። የክርክሩ ፡ ማቆሚያ ፡ ንግግር ።

(፩) የመከላከያ ፡ ማስረጃ ፡ መሰማት፡ ከተፈጸመ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ሕጉና ፡ ስለ፡ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ይናገራል ።

(፪) ከዚህ፡ በኋላ ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም፡ ጠበቃው፡ ስለ፡ሕጉና ፡ ስለ፡ ነገሩ ፡ ማስረጃ፡ ሁኔታ ፡ ይናገራል ። እሱም፡ ሁል፡ ጊዜ ፡ የመጨረሻውን ፡ ንግግር ፡ ያደርጋል።

(፫) ተከሳሾቹ ፡ ብዙ፡ እንደ፡ሆኑ ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ፡ ንግግር ፡ የሚያደርግበትን ፡ ተራ ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ይወስናል ።

ቍ ፡ ፻፵፱ ። ስለ ፡ ፍርድና ፡ ቅጣት ።

(፩) የመጨረሻው፡ ንግግርና፡ በቍጥር፡ ፻፶፮ ፡ መሠረት ፡ የሚደረገው ፡ ንግግር፡ ጭምር፡ ያለ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱን ፡ ይሰጣል። ፍርዱም፡ ቀን፡ ተጽፎበት ፡ በፍርድ ፡ ሰጪው ፡ ዳኛ ፡ መፈረም ፡ አለበት ። የማስረጃው ፡ አጭር ፡ መግለጫ ፡ ማስረጃውን ፡ የተቀበለበትና ፡ ያልተቀበለበትን፡ ምክንያቶች ፡ ፍርዱ ፡ የተመሠረተበትን ፡ ሕግ ፡ መጥቀስና ፡ ጥፋትም ፡ ሆኖ ፡ በተገኘ ፡ ጊዜ ፡ ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ ያስገኘውን ፡ ሕግ ፡ በፍርዱ ፡ ውስጥ ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለም፡ በተባለ ፡ ጊዜ ፡ ተከሳሹ ፡ ነጻ ፡ እንዲሆንና፡ አስፈላጊም ፡ ሲሆን ፡ ከማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚል ፡ ትእዛዝ ፡ በፍርዱ ፡ ውስጥ ፡ እንዲገለጽ ፡ ያስፈልጋል ።

(፫) ተከሳሹም ፡ ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ በተባለ ፡ ጊዜ፡ ስለ ፡ ቅጣት ፡ ማክበድ ፡ ወይም ፡ ማቅለል ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ያለውን ፡ አስተያየት ፡ እንዲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቀዋል ። ዐቃቤ ፡ ሕጉም ፡ ስለ፡ ተከሳሹ ፡ ጠባይ ፡ ለማስረዳት ፡ ምስክሮች ፡ ለመጥራት ፡ ይችላል ።

(፬) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ስለ፡ ቅጣቱ ፡ አስተያየቱን ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው፡ መልስ ፡ የመስጠት ፡ መብት ፡ አለው ፤ ስለ፡ ጠባዩም ፡ ለማስረዳት፡ ምስክሮች፡ ለመጥራት ፡ ይችላል ። ተከሳሹ፡ ቀድሞ፡ በጥፋተኛነት ፡ አልተፈረደ ብኝም ፡ ያለ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በጥፋተኛነት ፡ የተፈረደበት ፡ ለመሆኑ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማስረዳት ፡ አለበት ።

(፭) ከዚህ ፡ በኋላ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቅጣትን ፡ ይወስናል ፡ ቅጣቱም ፡ የተሰጠበትን ፡ የሕግ ፡ ቍጥሮች ፡ ጠቅሶ ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

(፮) በዚህ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ቢኖርም ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፶፭ ፡ እና ፡ ፻፶፮ ፡ የተመለከተው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ነው ።

(፯) ፍርድ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ስላለው ፡ የይግባኝ ፡ መብት ፡ ይነገረዋል ።

ምዕራፍ ፡ ፭ ።

የግል ፡ ክሳሽ ፡ የሚያቀርበው ፡ ክስ ።

ቍ ፡ ፻፱ ። አቤቱታና ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) በቍጥር ፡ ፵፩ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፩ ፡ መሠረት ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፈቃድ ፡ የተሰጠው ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ አቤቱታውንና፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ሥልጣኑ ፡ ለሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፪) የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበው ፡ ለግል ፡ ከሳሹ ፡ በተሰጠው ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡ ያልሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በተሰጠው ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡ ክሱን ፡ እንዲያ ሻሽል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዛል ።

ቍ ፡ ፻፲፩ ፡ ባለጉዳዮቹን ፡ ለማስታረቅ ፡ ስለሚደረግ ፡ ሙከራ ።

(፩) አቤቱታውና ፡ ክሱ ፡ ሲቀርብ ፡ የግል ፡ ክሳሹና ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያ ፡ ይሰጣል ።

(፪) የክሱ ፡ ማመልከቻውን፡ ከማንበቡ፡ በፊት፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ተከራካሪዎቹን ፡(የግል፡ ከሳሹንና፡ ተከሳሹን) ፡ ለማስታረቅ፡ ይሞክራል ። ዕርቅ፡ ቢተደረግ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ዕርቁን ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል ። ዕርቁም ፡ የፍርድ ፡ ውጤት ፡ ይኖረዋል ።

ቍ ፡ ፻፲፪ ። ስለ ፡ ኪሣራ ፡ የሚደረግ ፡ መተማመኛ ።

በነገረተኛው፡ መካከል፡ ዕርቅ፡ እንዲሆን፡ ለማድረግ፡ ባልተቻለ፡ ጊዜ፡ ፍርድ፡ቤቱ፡ የግል፡ ከሳሹ፡ ስለ፡ኪሣራ፡ ዋስትና፡ እንዲሰጥ፡ ማድረግ፡ ያስፈልግ፡ እንደ፡ሆነ፡ይወሰ ናል ። ስለ፡ ኪሣራ ፡ ዋስትና፡ እንዲሰጥ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ፡ ዋስትናውንና ፡ ዋስትና፡ የሚሰጥበትን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ውስጥ ፡ ይወሰናል ።

ቍ ፡ ፻፲፫ ። ክርክሩን ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

የግል ፡ ክሳሹ ፡ በቍ ፡ ፻፲፪ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ ተሰጥቶት ፡ ትእዛዙን ፡ የፈጸመ፡ እንደ፡ሆነ ፡ ከቍ፡ ፻፳፫ ፡ እስከ፡ ቍ፡ ፻፳፱ ፡ በተመለከተው፡ መሠረት ፡ የነገሩ፡ መሰማት ፡ ይቀጥላል ። ተከራካሪዎቹ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል፡ በሚቀርበው ፡ ክስ፡ ዐይነት ፡ መብትና ፡ ግዴታ ፡ ይኖራቸዋል ።

ምዕራፍ ፡ ፮ ።

ወንጀል ፡ በመሠራቱ ፡ ጉዳት ፡ ስለ፡ደረሰበት ፡ ሰው ።

ቍ ፡ ፻፲፬ ። መሠረቱ ።

(፩) በወንጀሉ፡ የተበደለው፡ ሰው፡ ወይም፡ እንደራሴው ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ ሲጀ መር ፡ ነገሩን ፡ የሚሰማው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስደረሰበት ፡ ጉዳት ፡ ካሣ ፡ እንዲ

ያዝለት ፡ መጠየቅ ፡ ይችላል ። የሚፈለገውንም ፡ ካሣ ፡ ዐይነትና ፡ ልክ ፡ በጽሑፍ ፡ ወስኖ ፡ ያመለክታል ። ማመልከቻውን ፡ ሲያቀርብ ፡ በሕግ ፡ የተወሰነውን ፡ የዳኝነት ፡ እንደ ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ መክፈል ፡ የለበትም ።

(፪) ማመልከቻውን ፡ የሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግንና ፡ የመከላከያን ፡ ምስክሮች ፡ ስም ፡ ዝርዝር ፡ እንዲያይና ፡ ተጨማሪ ፡ ምስክር ፡ መጥራት ፡ የሚፈልግ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይጠየቃል ። በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ እንደሚደረገው ፡ ሁሉ ፡ ለሚፈልጋቸው ፡ ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ፡ መጥሪያ ፡ በሕግ ፡ የተወሰነውን ፡ ገንዘብ ፡ ይከፍላል ።

(፫) የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ ለሚቀርበው ፡ ክስና ፡ በግል ፡ ከሳሽ ፡ በኩል ፡ ለሚቀርበውም ፡ ክስ ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

(፬) ማመልከቻውን ፡ የሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ በግል ፡ ከሳሽነት ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በወንጀሉ ፡ ክስ ፡ የሚያቀርባቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ዝርዝርና ፡ ለካሣው ፡ መጠየቂያ ፡ ክስ ፡ የሚያቀርባቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ይለያል ። የንኡስ ፡ ቍ ፡ (፩) እና ፡ (፪) ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

ቍ ፡ ፻፶፭ ። ማመልከቻውን ፡ ስላለመቀበል ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ ከተመለከተ ፡ በኋላ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ በዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ በተከሳሹ ፡ እመልካችነት ፡ ከዚህ ፡ እንደሚቀጥለው ፡ ሆኖ ፡ ባገኘው ፡ ጊዜ ፤

(ሀ) ተከሳሹ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ለ) በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ክስ ፡ ለመስማት ፡ ተከሳሽ ፡ የሌለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ሐ) ተበዳዩ ፡ ሥልጣኑ ፡ በሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ አቅርቦ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(መ) ማመልከቻውን ፡ ያቀረበ ፡ ሰው ፡ ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ የማይገባው ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ሠ) በዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ በመከላከያ ፡ ከሚቀርቡት ፡ ምስክሮች ፡ በላይ ፡ አያሉ ፡ ምስክሮች ፡ በተጨማሪነት ፡ ካልተጠሩ ፡ በቀር ፡ የካሣውን ፡ ልክ ፡ መወሰን ፡ የማይቻል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ረ) ካሣ ፡ በመጠየቅ ፡ ተበዳዩ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ መስማት ፡ የወንጀሉን ፡ ነገር ፡ ለመስማት ፡ አስቸጋሪ ፡ የሚያደርግ ፤ የሚያዘበራርቅ ፡ ወይም ፡ የሚያዘገይ ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ማመልከቻውን ፡ የማይቀበለው ፡ መሆኑን ፡ ይወስናል ።

(፪) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ የካሣ ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ አልቀበልም ፡ ብሎ ፡ ይወስናል ።

(ይ) ፍርድ፣ ቤቱ ፣ ማመልከቻውን ፣ ስላለመቀበሉ ፣ የሚሰጠው ፣ ውሳኔ ፣ የመጨረሻና ፣ ይግባኝ ፣ የሌለው ፣ ነው ። በወንጀሉ ፣ የተበደለው ፣ ሰው ፣ የፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ክስ ፣ ማቅረብ ፣ የሚችል ፣ መሆኑን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ይነግረዋል ።

፣ ፱፻፮ ። ማመልከቻውን ፣ ፈቅዶ ፣ ስለ ፣ መቀበል ።

(፩) የተበደለውን፣ ሰው ፣ ማመልከቻ፣ ፍርድ፣ ቤቱ ፣ ፈቅዶ ፣ የተቀበለው ፣ እንደ፣ ሆነ፣ የተበደለው፣ ሰው፣ በወንጀሉ፣ ክስ፣ ነገር፣ ለመግባትና፣ እንደ ፣ ደንበኛ ፣ ተከራካሪ፣ ወገን ፣ በሚቀርበው ፣ ማስረጃ ፣ ሙሉ ፣ የተካፋይነት ፣ መብት ፣ አለው ።

(፪) የመከላከያው ፣ ማስረጃ፣ ሲፈጸም ፣ የተበደለው፣ ሰው ፣ ወይም ፣ እንደራሴው ፣ የሚፈልገውን ፣ ካሣ ፣ መጠን ፣ ራሱ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ እንዲያመለክት ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ይፈቅድለታል ። ተከሳሹ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ መልስ ፣ የመስጠት ፣ መብት ፣ ይኖረዋል ።

፣ ፱፻፯ ። የተበደለው ፣ ሰው ፣ ክሱ ፣ ስለ ፣ መውጣት ።

የተበደለው ፣ ሰው ፣ መከላከያው ፣ ከመፈጸሙ ፣ በፊት ፣ በማንኛውም ፣ ጊዜ ፣ የክስ ፣ ማመልከቻውን ፣ ትቶ ፣ ሥልጣኑ ፣ በሚፈቅድለት ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በተከሳሹ ፣ ላይ ፣ የፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ክሰ ፣ ለማቅረብ ፣ ይችላል ።

፣ ፱፻፰ ። ተከሳሹን ፣ ነጻ ፣ ስለ ፣ ማድረግ ፣ ወይም ፣ ስለ፣ መልቀቅ ።

ተከሳሹ ፣ ነጻ ፣ በተለቀቀ ፣ ወይም ፣ ለጊዜው ፣ በተለቀቀ ፣ ጊዜ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ስለ ፣ ካሣ ፣ ፍርድ ፣ አይሰጥም ፤ ነገር ፣ ግን ፣ የተበደለው ፣ ሰው ፣ ሥልጣኑ ፣ በሚፈቅድለት ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ተከሳሹን ፣ በፍትሐ ፣ ብሔር ፣ መክሰስ ፣ የሚችል ፣ መሆኑን ፣ ይነግረዋል ።

፣ ፱፻፱ ። ስለ ፣ ካሣ ፣ አወሳሰን ፣ የሚሰጥ ፣ ትእዛዝ ።

(፩) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ጉዳት ፣ ስደረሰበት ፣ ወገን ፣ ካሣ ፣ ሲፈርድለት ፤

(ሀ) የተወሰነው ፣ ካሣ፣ መጠን ፣ ለተበደለው ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ ለእንደራሴው ፣ እንዲከፈል ፤

(ለ) በፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ነገር ፣ እንደሚከፈለው ፣ ሁሉ ፣ የኪሣራ ፣ ወጪ ፣ ለተበደለው ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ ለእንደራሴው ፣ እንዲከፈል ፤

(ሐ) በፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ነገር ፣ እንደሚደረገው ፣ ተከሳሹ ፣ ዳኝነት ፣ እንዲከፍል ፣ ብሎ ፤ ትእዛዝ ፣ ይሰጣል ።

(፪) ፍርድ ፣ ቤቱም ፣ እንደማንኛውም ፣ ደንበኛ ፣ ክሰ ፣ ፍርድ ፣ ይሰማል ።

እንቅጽ ፡ ፮ ።

ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ተከሳሹ ፡ በሌሰ ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ቍ ፡ ፪፫ ። መሠረቱ ።

(፩) እካለመጠን ፡ ባሳደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግም ፡ ሆነ ፡ በግል ፡ ክስ ፡ የተነሰሰው ፡ ሰው ፡ ባልቀረበ ፡ ጊዜ ፡ የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

(፪) ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ተከሳሹ ፡ ራሱ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ለመቅረቱ ፡ ቢቂ ፡ ምክንያት ፡ ያሚስጥለት ፡ እንደራሴ ፡ ያል ቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) እንዲያዝ ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መፈጸም ፡ ያልተቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያስተዘበታል ። በዚህ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ ከዚህ ፡ የሚከተሉት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ባቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከሳሹ ፡ እፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለመቅረቡ ።

ቍ ፡ ፪፬ ። ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ያለ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ሳይ ቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ አለመቅረቡን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመዝገቡ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ ዘዚህ ፡ ክፍል ፡ በተጻፈው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ነገሩ ፡ በሌለበት ፡ እንዲ ሰማ ፡ ያዛል ።

(፪) በዚህ ፡ ክፍል ፡ በተጻፈው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተመለከቱት ፡ ወንጀሎች ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ እይሰማም ።

(ሀ) ከአሥራ ፡ ሁለት ፡ በታች ፡ በማያንስ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ የሚያሳስር ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፡ ወይም ፡

(ለ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ከቍ ፡ ፻፲፮ ፡ እሰከ ፡ ፻፲፰ ፡ ድረስ ፡ ያሉ ትን ፡ ወንጀሎች ፡ ፈጽሞ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ ከአምስት ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ በላይ ፡ መቀጫ ፡ በሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

BACK

(፫) የተከሰሰው ፡ ሰው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ጥገኛ ፡ በመሆኑና ፡ ጥገኛ ፡ ያደረገው ፡ አገር ፡ እሳልፎ ፡ ያልሰጠው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ የማይቻል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፲፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፩፻፷፪ ። መጥሪያ ።

ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡

(ሀ) ይህ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትዛዛ ፡ ተከሳሹ ፡ የተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ዝርዝር ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ተከሳሹ ፡ ሳይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ በሌለበት ፡ የሚፈረድ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ የመጥሪያ ፡ ማስታወቂያ ፡ በጋዜጣ ፡ እንዲወጣ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዛል ።

(ለ) ለተከሳሹ ፡ የሚደርስ ፡ መስሉ ፡ ከታየው ፡ መጥሪያው ፡ የሚደርስበትን ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

ቍጥር ፡ ፩፻፷፫ ። ነገሩ ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) በቍጥር ፡ ፻፷፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ ያልቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ክሱ ፡ እንደማንኛውም ፡ ክስ ፡ ይቀጥላል ።

(፪) የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክር ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የመጨረሻ ፡ ንግንር ፡ ያደርጋል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ እንደማንኛውም ፡ ደንበኛ ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፷፬ ። ፍርዱን ፡ ውድቅ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ፍርዱ ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ ከቍ ፡ ፻፺፯ ፡ እስከ ፡ ፪፻፪ ፡ በተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ ይቻላል ።

ክፍል ፡ ፪ ።

በግል ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አለመቅረብ ።

ቍ ፡ ፻፷፭ ። የግል ፡ ከሳሽ ፡ አለመቅረብ ።

(፩) የግል ፡ ከሳሽ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ያለ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ ሰርዞ ፡ ተከሳሹ ፡ ከክሱ ፡ ውጭ ፡ እንዲሆን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) በንኡስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) መሠረት ፡ ክሱ ፡ በተሰረዘ ፡ ጊዜ ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ ክሱ ፡ በተሰረዘበት ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ክሱ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ እንዲታይለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ። የግል ፡ ከሳሹ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡

በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ሳይቅርብ ፡ የቀረው ፡ ካቅሙ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ኀይል ፡ መሆኑን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካሳስረዳ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ አይቀበለውም ።

(፫) ማመልከቻውን ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ያላቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ማመልከቻውን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያልተቀበለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የግል ፡ ከሳሹን ፡ በሚመለከተው ፡ ረገድ ፡ የክሱ ፡ መሰረዝ ፡ የመጨረሻ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፻፷፮ ። ተከሳሹ ፡ ስላለመቅረቡ ።

ተከሳሹ ፡ በሌለ ፡ ጊዜ ፡ በቍ ፡ ፻፷፪ ፡ እና ፡ ፻፷፫ ፡ የተመለከተው ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ቍ ፡ ፻፷፯ ። ለተከሳሹ ፡ መጥሪያ ፡ ስለ ፡ መላክ ።

(፩) የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ከሳሹ ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲጠራ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲሰጥ ፡ ያመለክታል ።

(፪) በማመልከቻውና ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ የተከሳሹ ፡ ስም ፡ የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመበት ፡ ሁኔታና ፡ ክሱ ፡ የቀረበበት ፡ ሕግና ፡ የሕጉ ፡ ቍጥር ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፷፰ ። በደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰ ፡ ሰው ፡ ጥፋተኛነቱን ፡ በጽሕፈት ፡ ሊያምን ፡ ይችላል ።

ተከሳሹ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ለተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ጥፋተኛነቱን ፡ የሚያምን ፡ መሆኑን ፡ በጽሑፍ ፡ ገልጾ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መላክ ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ቀኑና ፡ የተከሳሹ ፡ ፊርማ ፡ መኖር ፡ አለበት ። በእንደዚህ ፡ ያለው ፡ ነገርና ፡ በቍ ፡ ፻፷፫ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ (፫) የተመለከተው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በመጥሪያው ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረቡ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑ ፡ ሊቀር ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፷፱ ። ሥነ ፡ ሥርዐትና ፡ ፍርድ ።

(፩) መጥሪያው ፡ ጥፋትን ፡ በማመን ፡ ተጽፎበት ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የተላከ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የክሱን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ከዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ አረጋግጦ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የቅጣት ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ፤ የፍርዱንም ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሳሹ ፡ ይልካል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገንዘብ ፡ መቅጫ ፡ ብቻ ፡ የሚፈርድ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ወዲያውኑ ፡ ይወስናል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲታሰር ፤ የግዴታ ፡ ሥራ ፡ እንዲሠራ ፡ ወይም ፡ ማስጠንቀቂያ ፡ እንዲሰጠው ፡ ወይም ፡ መውቀስ ፡ ሲፈልግ ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ይሰጣል ፤ ለተከሳሹም ፡ የቅጣቱ ፡ ውሳኔ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ የመከላከል ፡ መብት ፡ ይሰጠዋል ።

ቍ ፡ ፻፸ ። ተከሳሹ ፡ ደንብ ፡ በመጥሳለፍ ፡ ወንጀል ፡ ተከሶ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) ተከሳሹ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ጥፋተኛነቱን ፡ በማመን ፡ ያልጸፈ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተቀጠረው ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርባል ።

(፪) ዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ ተከሳሹ ፡ ምስክሮች ፡ እንዳላቸው ፡ ምስክሮቻቸው ፡ በቀጠሮው ፡ ቀን ፡ እንዲቀርቡ ፡ አስፈላጊውን ፡ ይፈጽማሉ ።

(፫) ሥነ ፡ ሥርዐቱ ፡ በቃል ፡ ይፈጸማል ። ምስክሩ ፡ ከሚሰጠው ፡ ቃል ፡ ውስጥ ፡ ዋናውን ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመዝገቡ ፡ ይጽፋል ። ለፍርዱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ነገርና ፡ ሕግ ፡ በመጥቀስ ፡ ብጭሩ ፡ ጽፎ ፡ በቃል ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፬) ተከሳሹ ፡ በግል ፡ ክስ ፡ ያለ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ በቀጠሮው ፡ ቀን ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ስለ ፡ ፈጸሙት ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ቍ ፡ ፻፸፩ ። መሠረቱ ።

አካለመጠን ፡ ባላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ በዚሁ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከተው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ቍ ፡ ፻፸፪ ። የወንጀሉን ፡ ክስ ፡ የማቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ ወጣት ፡ በወንጀል ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ በትገኘ ፡ ጊዜ ፡ ፖሊሱ ፤ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፤ ወላጁ ፡ ወይም ፡ ሞግዚቱ ፡ ወይም ፡ በትርብ ፡ ወደሚገኘው ፡ የወረዳ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወድያውኑ ፡ ይዞት ፡ ይቀርባል ።

(፪) አካለመጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ ያመጣው ፡ ሰው ፡ የወንጀሉንና ፡ የምስክሮቹን ፡ ዝርዝር ፡ እንዲገልጽና ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የአቤቱታ ፡ ማመልከቻ

ውን፡ እንደ፡ደንቡ፡ እንዲያቀርብ፡ ፍርድ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቀዋል ። የሚሰጠውንም፡ ቃል ፡ እና ፡ እቤቱታ ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል ፤ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ፖሊስ ፡ ምርመራውን ፡ የሚፈጸምበትን ፡ ሁኔታ ፡ የሚገልጽ ፡ መምሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሮ) የቀረበው ፡ ክስ ፡ ከወሥር ፡ ዓመት ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ በሞት፡ የሚያስቀጣ፡ በሆነ ፡ ጊዜ፡ (ወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፱፫፫) ፡ ፀቃቤ፡ ሕጉ ፡ የከሰ ፡ ማመልከቻውን ፡ አዘጋጅቶ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሯ) ነገሩ ፡ መቅጠር ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ በላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ የሚያስፈልገው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ ለማቅረብ ፡ ለሚችሉ ፡ ለወላጆቹ ፡ ለሞግዚቱ ፡ ወይም ፡ ለዘመዶቹ ፡ እነሱም ፡ የሌሉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ለወህኒ ፡ ቤት ፡ ሳይሆን ፡ ለእንደ ፡ ድርጅት ፡ (ኢኒስቲቱሽን) ፡ ወይም ፡ እራሱን ፡ ለቻለ ፡ ጨዋ ፡ ሰው ፡ እጁ ፡ ይሰጣል ። ምስክሮቹ ፡ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ ሊቀርቡ ፡ ግዴታ ፡ ይገባሉ ።

ቍ ፡ ፱፫፱ ። አካለመጠን፡ያላደረሰውን፡ወጣት፡ ሞግዚት፡ ወደ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ስለ፡መጥራት ።

አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ እና ፡ ወላጆቹ፣ ሞግዚቱ፡ ወይም፡ ሌላ፡ ሰው ፡ ከቤተ፡ዘመዶቹ ፡ ባልቀረቡ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እነዚህ ፡ ሰዎች ፡ እንዳሉ ፡ ወይ ፡ እንዳሉ ፡ ወዲያው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፱፫፰ ። አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ጠበቃ፡ እንዲኖራቸው ፡ ስለ፡ማድረግ ።

(ሀ) አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወላጆቹ ፡ ሞግዚቱ ፡ ወይም ፡ ቤተ ፡ ዘመዱ ፡ ባልቀረቡ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡

(ለ) አካለመጠን፡ ያላደረሰው፡ ወጣት፡ ከወሥር፡ ዓመት፡ በላይ፡ በጽኑ፡ እስራት፡ ወይም ፡ በሞት ፡ በሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ በተከሰሰ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ የሚረዳው ፡ ጠበቃ ፡ ያዝለታል ።

ቍ ፡ ፱፫፱ ። አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ከችሎቱ ፡ ክፍል ፡ እንዲወጣ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

አካለመጠን፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ሊሰማው ፡ የማይገባ ፡ ነገር ፡ በማሰረጃነት የቀረበ፡ ወይም፡ ጉዳት ፡ የሚሰጥበት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሊሰማው ፡ የማይገባው ፡ ነገር በሚነገርበት ፡ ወይም ፡ በሚመሰክርበት ፡ ጊዜ ፡ ከችሎቱ ፡ ክፍል ፡ ውስጥ ፡ እንዲወጣ ፡ ይደረጋል ።

ቍ ፡ ፻፸፯ ። የነገሩ ፡ መሰማት ።

(፩) አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ነገሩ ፡ በሙሉ ፡ የሚሰማው ፡ በዝግ ፡ ችሎት ፡ ውስጥ ፡ ነው ፤ ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ከምስክሮች ፡ በምስክርነት ፡ [illegible]ውን ፡ ከሚሰጡት ፡ ከልዩ ፡ ዐዋቂዎችና ፡ ከወላጆች ፡ ወይም ፡ ከሞግዚት ፡ ወይም ፡ ከበጎ ፡ አድራጎት ፡ ድርጅት ፡ አባሎች ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ሊገኝ ፡ አይገባም ። ማንኛውም ፡ ነገር ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ መገኘት ፡ አለበት ።

(፪) አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ ወጣት ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ የሚሰማው ፡ ችሎት ፡ በሌላ ፡ ነገር ፡ ተሰይሞ ፡ ከሚያነጋግረው ፡ አኳኋንና ፡ ሁኔታ ፡ የተለየ ፡ ይሆናል ።

(፫) በቍ ፡ ፻፸፪ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፪ ፡ መሠረት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ በቍ ፡ ፻፸፪ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፫ ፡ መሠረት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ማመልከቻ ፡ አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ከተነበበለት ፡ በኋላ ፡ ለክሱ ፡ ወይም ፡ ለአቤቱታው ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፡ እንዳለው ፡ ይጠየቃል ።

(፬) ተከሳሹ ፡ በሚሰጠው ፡ መልስ ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ በሙሉ ፡ ዐውቆ ፡ ያመነ ፡ መሆኑ ፡ ግልጽ ፤ ሆኖ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በታየው ፡ ጊዜ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ የሰጠውን ፡ መልስ ፡ በመዝገብ ፡ ጽፎ ፡ ወዲያውኑ ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፭) ተከሳሹ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ወንጀል ፡ በሙሉ ፡ ከተረዳው ፡ በኋላ ፡ ክሱን ፡ ወይም ፡ አቤቱታውን ፡ ያላመነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ለቀረበው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ ለመመስከር ፡ የሚጠሩትን ፡ ምስክሮች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቃል ። አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ማንኛውም ፡ ምስክር ፡ እንዲጠራለት ፡ ማድረግ ፡ ይችላል ።

(፮) ምስክሮቹን ፡ ሁሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በጥያቄ ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ የተከሳሹ ፤ ወገን ፡ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ሊጠይቅ ፡ ይችላል ። የሚሰጠው ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ በመዝገብ ፡ ይጻፋል ።

(፯) ማስረጃው ፡ ተሰምቶ ፡ ካለቀና ፡ የተከሳሹ ፡ ወገን ፡ ስለ ፡ ነገሩ ፡ ጠቅላላ ፡ ንግግር ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፤ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፸፯ ። ፍርድ ።

(፩) ፍርዱ ፡ በምን ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ተሰጠ ፡ በፍርዱ ፡ ውስጥ ፡ ይጠቀሳል ። አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ ያልተገኘ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወዲያውኑ ፡ በነጻ ፡ ይለቀቃል ። ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ በተገኘ ፡ ጊዜ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፻፸፪ ፡ እና ፡ በሚቀጥሉት ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚገባውን ፡ ጥንቃቄ ፡ ወይም ፡ ቅጣት ፡ ይወስናል ።

(፪) አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ የሚጠቅም ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ እንዲያስችለው ፡ ስለ ፡ ወጣቱ ፡ ጠባይና ፡ ስለ ፡ ቀድሞው ፡ ጥፋቱ ፡ ለመጠየቅ ፡ ከማ

ንኛውም ፡ ድርጅት ፡ ማንኛውንም ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ መጥራት ፡ ይችላል ።

(፫) እነዚህ ፡ ሰዎች ፡ የሚሰጡት ፡ ቃል ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ የተከሳሹ ፡ ወገን መልስ ፡ መስጠትና ፡ ስለ ፡ ጠባዩ ፡ ምስክሮች ፡ መጥራት ፡ ይችላል ። እነዚህንም ምስክሮች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከጠየቀ ፡ በኋላ ፡ የተከሳሹ ፡ ወገን ፡ ስለ ፡ ቅጣቱ በቃል ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

(፬) ፍርድ ፡ የሚሰጠው ፡ እንደ ፡ ማንኛውም ፡ ደንበኛ ፡ ክስ ፡ ነው ። ፍርድ ፡ ቤተ ውሳኔውን ፡ አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ካስረዳው ፡ በኋላ ፡ ለወ ፊቱ ፡ ጠባዩን ፡ እንዲያርም ፡ ያስጠነቅቀዋል ።

ኍ ፡ ፻፸፰ ። በወላጆችና ፡ በሞግዚት ፡ ላይ ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወላጆች ፡ ወይም ፡ በሕ ጎላፊ ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ተግባራቸውን ፡ በሚገባ ፡ ያልፈጸሙ ፡ ሲመስለው ፡ ጠንቀቂያና ፡ ምክር ፡ ሊሰጣቸው ፡ ወይም ፡ ሊወቅሳቸው ፡ ይችላል ።

ኍ ፡ ፻፸፱ ። በአንዳንድ ፡ ሁኔታ ፡ አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ስለሚከፈለ አበል ።

(፩) ቤተ ፡ ሰቦቹ ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ ጎላፊ ፡ የሆኑት ፡ ሰዎች ፡ አካለመጠን ፡ ያ ረሰውን ፡ ወጣት ፡ በሚገባ ፡ ባለመጠበቃቸውና ፡ ባለመያዛቸው ፡ ምክንያ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወጣቱን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ እንዲያድግ ፡ ወይም ፡ ወደሚ ምበት ፡ ወይም ፡ ወደሚሻሻልበት ፡ ድርጅት ፡ ሲልከው ፡ ለእድገቱና ፡ ለኑሮ የሚደረገውን ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ወላጆቹ ፡ ወይም ፡ በሕ ጎላፊ ፡ የሆኑት ፡ ሰዎች ፡ እንዲከፍሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) የዚህ ፡ ግዴታ ፡ ልክና ፡ ጊዜ ፡ በፍርዱ ፡ ውስጥ ፡ መወሰን ፡ አለበት ።

ኍ ፡ ፻፹ ። አካለመጠን ፡ ባላደረሰ ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ የሚሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መለ ወይም ፡ ማሻሻል ።

አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ ትእዛዝ ፡ የሰጠ ፡ ማንኛውም ፡ ፍ ቤት ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ በ ጎላፊ ፡ የሆነለት ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ አደራ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ድርጅት ፡ ለከተው ፡ ጊዜ ፡ ለወጣቱ ፡ ጥቅም ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነው ፡ መሠረት ፡ ትእዛ መለወጥ ፡ ወይም ፡ ማሻሻል ፡ ይችላል ።

አምስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ስለ ፡ ይግባኝና ፡ ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ለማሻር ፡ ስለሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ።

፩ኛ ፡ አንቀጽ ።

ይግባኝ ።

ቍ ፡ ፪፻፩ ። መሠረቱ ።

(፩) የወንጀል ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ ጥፋተኛ ፡ መሆኑን ፡ በመፍረዱ ፡ ለጊዜው ፡ የመልቀቅ ፡ ወይም ፡ ነጻ ፡ የመለቀቁ ፡ ፍርድ ፡ በመሰጠቱ ፡ የሚቀርቡ ፡ ይግባኞች ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማሉ ።

(፪) ሁለተኛ፡ ይግባኝ ፡ በቍ ፡ ፪፻፪ ፡ መሠረት ፡ ይቀርባል ።

ቍ ፡ ፪፻፪ ። ይግባኝ ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ።

(፩) በሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኙ ፡ ከዚህ ፡ በሚቀጥለው ፡ ደረጃ ፡ ይቀርባል ።

(ሀ) ከወረዳው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወረዳው ፡ በሚገኝበት ፡ አውራጃ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ሥልጣኑ ፡ ለሆነው ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) ከአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ሐ) ከከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(፪) በሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ የሚቀርበው ፡ ሁለተኛው ፡ ይግባኝ ፡ ከዚህ ፡ በሚቀጥለው ፡ ደረጃ ፡ ይቀርባል ።

(ሀ) አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚነት ፡ ያየው ፡ ይግባኝ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚነት ፡ ያየው ፡ ይግባኝ ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ቍ ፡ ፪፻፫ ። ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ችሎት ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ማመልከቻዎች ።

(፩) በቍ፡ ፪፻፪፡ መሠረት፡ የይግባኝ ፡ መብትን፡ የፈጸመ ፡ ባለጉዳይ ፡ ነገሩ ፡ እጅግና ፡ እንዲታይለት ፡ ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ለማመልከት ፡ በቍጥር ፪፻፪ ፡ የተመለከተው ፡ አይከለከለውም ።

(ሂ) ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ከሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ጋራ ፤

(ሀ) አመልካቹ ፡ ያልተስማማበትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ፍርዶችና ፤

(ለ) አመልካቸ ፡ ነገሩ ፡ አንደ ፡ ገና ፡ እንዲታይለት ፡ የሚጠይቅበትን ፡ ምክንያት ፡ ባጭሩ ፡ የሚገልጽ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ አያይዞ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፹፬ ። የትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ ስላለመኖሩ ።

ክቢሀ ፡ በታች ፡ ባሉት ፡ ሁኔታዎች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ።

(ሀ) በቍ ፡ ፺፬ ፡ መሠረት ፡ ቀጠሮ ፡ መስጠት ፡ ወይም ፡ አለመስጠት ፤ ወይም ፡

(ለ) በቍ ፡ ፻፴፩ ፡ መሠረት ፡ ስለሚቀርብ ፡ መቃወሚያ ፤ ወይም ፡

(መ) በቍ ፡ ፻፵፮ ፡ መሠረት ፡ ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መቀበል ፡ ወይም ፡ ስላለመቀበል ። ነገር ፡ ግን ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ለጊዜው ፡ በመልቀቅ ፡ ወይም ፡ ነጻ ፡ በመልቀቅ ፡ ፍርድ ፡ ተሰጥቶ ፡ ይግባኝ ፡ በተባለበት ፡ ጊዜ ፡ እነዚህ ፡ የተሰጡት ፡ ትእዛዞች ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ምክንያቶች ፡ ለመሆን ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፻፹፭ ። የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ወይም ፡ በቅጣቱ ፡ ይግባኝ ፡ ስለ ፡ ማለት ።

(፩) የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበትና ፡ በቅጣቱ ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ ይችላል ።

ነገር ፡ ግን ፡ ተከሳሹ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ወንጀል ፡ ያመነ ፡ ሆኖ ፡ በእምነቱ ፡ መሠረት ፡ ጥፋተኛነቱ ፡ ከተወሰነ ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ቅጣቱ ፡ ልክ ፡ ወይም ፡ ቅጣቱ ፡ ሕጋዊ ፡ ላለመሆኑ ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ ይችላል ፡ እንጂ ፤ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ አይችልም ።

(፪) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ከሳሹ ፤ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ ለጊዜው ፡ በመልቀቅ ፡ ወይም ፡ ነጻ ፡ በመልቀቅ ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፤ ወይም ፡ ቅጣቱ ፡ በቂ ፡ አይደለም ፡ በማለት ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ ይችላል ።

(፫) አካለመጠን ፡ ያሳደረሰ ፡ ወጣት ፡ ወይም ፡ ችሎታ ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ ይግባኝ ፡ ሲል ፡ ይግባኙን ፡ የሚያቀርብለት ፡ እንደራሴው ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፻፹፮ ። የተበደለው ፡ ሰው ፡ ካሣ ፡ በሚጠይቅበት ፡ ነገር ፡ ይግባኝ ፡ ስለ ፡ ማለት ።

(፩) በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፻ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካሣ ፡ ማግኘት ፡ አይገባውም ፡ ብሎ ፡ የፈረደ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የተበደለው ፡ ወገን ፡ በውሳኔው ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ካሣ ፡ መቀበል ፡ ይገባዋል ፡ ብሎ ፡ በፈረደ ፡ ጊዜ ፡ ተከሳሹ ፡ በውሳኔው ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ ይችላል ።

(፫) በተፈረደው ፡ የካሣ ፡ ልክ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፪ሺ፻፶፫ ፡ መሠረት ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ይግባኝ ፡ ሲባል ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ወይም ፡ በቅጣቱ ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኝ ፡ ሲቀርብ ፡ ይግባኙን ፡ የሚሰማው ፡ የወንጀል ፡ ይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ቅጣቱ ፡ ይግባኝ ፡ ባልተባለ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ይግባኙ ፡ በተተወ፡ ጊዜ ፡ የካሣውን ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ችሎት ፡ ይሰማል ።

ቍ ፡ ፻፹፯ ። ይግባኝ ፡ ማለትን ፡ ስለ ፡ ማስታወቅና ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ይግባኝ ፡ ማለቱን፡ ለማስታወቅ፡ የሚጽፈውን ፡ ማመልከቻ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ይግባኝ ፡ የሚልበት ፡ ፍርድ፡ በተሰጠ ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ። ይግባኝ ፡ ማለቱን ፡ ለማስታወቅ ፡ የጻፈው ፡ ማመልከቻ ፡ ለፍርድ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ሹም ፡ (ለሬጂስትራሩ) ፡ ሲደርሰው፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ አስገልብጦ ፡ ለይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ ይሰጣል ። ይግባኝ፡ ባዩ ፡ በእስር፡ ቤት፡ ያለ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን፡ ፍርድ፡ ግልባጭ ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ሹም ፡ ለይግባኝ፡ ባይ ፡ እንዲሰጥ፡ ለወህኒ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ ይልካል ። ፍርዱ፡ ተገልብጦ፡ ያለቀበት ፡ ቀንና ፡ ኃላም፡ ለይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ ወይም ፡ ለወህኒ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የደረሰበትን፡ ቀን፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ሹም ፡ በፊርማው ፡ ያረጋግጣል ።

(፪) በቍ ፡ ፻፹፱ ፡ መሠረት፡ የሚቀርበው፡ የይግባኝ፡ ማመልከቻ ፡ የፍርድ ፡ ግልባጭ ፡ በደረሰው ፡ በሠላሳ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ፍርዱን ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) ተከሳሹ ፡ በእስር፡ ቤት ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ፡ የወህኒ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ ሳይዘገይ ፡ የይግባኙን ፡ ማመልከቻ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መላክ ፡ አለበት ።

(፬) የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለመልስ ፡ ሰጪው ፡ እንዲደርሰው ፡ መደረግ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፹፰ ። ፍርድ ፡ እንዳይፈጸም ፡ ስለ ፡ ማገድ ።

(፩) ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ የተፈረደበት ፡ ይግባኝ ፡ ባይ ፡ የይግባኝ ፡ ማስታወቂያ ፡ የሰጠ፡ እንደ፡ሆነ፤ ይግባኙ፡ ሳይሰማ፡ ወይም ፡ ይግባኙን፡ ይግባኝ፡ ባዩ፡ ካልተወ ፡ በቀር ፤ የግርፋቱ ፡ ቅጣት ፡ እይፈጸምም ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ይግባኙ ፡ እስኪወሰን ፡ ድረስ ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀ ፡

BACK

እንደ፡ ሆነ ፤ የአስራቱ ፡ ቅጣት ፡ የይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ አይጀመርም ።

(፫) ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲፈጸሙ ፡ ለጥንቃቄ ፡ የሰጣቸው ፡ ትእዛዞች ፡ ይግባኝ ፡ የተባለባቸው ፡ ቢሆኑም ፡ መፈጸም ፡ አለባቸው ።

(፬) ስለ ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ወጪ ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ከመፈጸም ፡ አይታገድም ።

(፭) ይግባኙ፡ ከመሰማቱ ፡ በፊት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ይግባኙ ፡ በሚሰማበት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲታገድ ፡ ለይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከት ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፹፱ ። በይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚጻፈው ።

(፩) ይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ይግባኝ ፡ በተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ያሉትን ፡ የመቃወሚያ ፡ ምክንያቶች ፡ ባጭሩ ፡ ለይቶ ፡ ዋና ፡ ዋናዎቹን ፡ ነገሮች ፡ በክርክር ፡ መልክ ፡ ሳይተቹ፡ በተራ ፡ ቍጥር ፡ በዝርዝር ፡ መጻፍ ፡ አለባቸው ። ከይግባኝ ፡ ማመልከቻው ፡ ጋራ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ግልባጭ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። የይግባኙ፡ ማመልከቻ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ እንዲወገድለት ፡ የሚጠይቀውን ፡ የፍርድ ፡ ልመናውን ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፪) የይግባኙን፡ ማመልከቻ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ራሱና ፡ ጠበቃ ፡ ያለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ጠበቃው ፡ ይፈርማሉ ።

ቍ ፡ ፻፺ ። ለይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚላኩ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻዎች ፡ መረጃዎችና ፡ (ኤግዚቢቶች ፡)እና፡ መዝገብ ።

(፩) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ እንደ ፡ ደረሰው ፡ ካ፲፭ ፡ ቀን ፡ ባልበለጠ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የመዝገቡን ፡ ግልባጭና ፡ የይግባኝ ፡ መዝገብ ፡ (ያለ ፡ እንደሆን) ፡ ይግባኝ ፡ እላለሁ ፡ ሲል ፡ ያስታወቀበትንም ፡ ከይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋራ ፡ መረጃዎችን ፡ ጭምር ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይልካል ።

፪) መዝገቡን፡ መገልበጥ፡ የነገሩን፡ በይግባኝ፡ መታየት ፡ የሚያዘገየው ፡ ሲሆን፡ ይግባኝ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ የመዝገቡ ፡ መገልበጥ ፡ እንዲቀርና ፡ ዋናው ፡ መዝገብ ፡ ባትውስት ፡ እንዲቀርብለት ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፺፩ ፡ የይግባኝ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ ፈቃድ ፡ ለማግኘት፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ይግባኝ፡ የተባለበትን፡ፍርድ፡ የሰጠው፡ ፍርድ፡ ቤት፡ የይግባኙ፡ ማስታወቂያ፡ ወይም፡ ማመልከቻ፡ ጊዜው፡ ካለፈ፡ በኋላ፡ የቀረበለት፡ እንደ፡ሆነ፡ አልቀበልም፡ ለማለት ፡ ይችላል ። በዚሁ፡ ጊዜ ፡ የይግባኙን ፡ ማስታወቂያ ፡ ወይም ፡ ማመል

ከቻ ፡ የሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ የይግባኙ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኙን ፡ ለማ ቅረብ ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ማመልከቻውን ፡ በጽሑፍ ፡ ለይግባኝ ፡ ለሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርብ ፡ ያዮርጋል ።

(፪) ማመልከቻውም ፡ የይግባኙ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ ይገባል ፡ የሚባልበትን፡ ምክንያትና፡ የዘገየበትን፡ ምክንያት፡ ግልጽ ፡ ማስረዳት ፡ አለበት።

(፫) የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የይግባኙ ፡ ጊዜ ፡ ያለፈው ፡ በአመልካቹ ፡ ጥፋት፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ለመሆኑ ፡ ካልተረዳ ፡ በቀር ፡ ጊዜው ፡ ያለፈ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲሰማ ፡ አይፈቀድም ።

(፬) ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኙ ፡ እንዲሰማ ፡ የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የወ ሰነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ የሚቀርብበትን ፡ ቀን ፡ ይወስናል ።

ቍ ፡ ፻፸፪ ። የነገሩ ፡ መሰማት ።

የይግባኙ፡ ፍርድ ፡ ቤት፡ ሰብሳቢ፡ ዳኛ ፡ ይግባኙ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ወስኖ፡ ለነገረተኞቹ ፡ ይነገራቸዋል ። ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ይግባኙን ፡ ማስረዳት ፡ ይጀም ራል ፡ መልስ ፡ ሰጪውም ፡ መልስ ፡ ይሰጣል ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ የመልስ ፡ መልስ ፡ የመስጠት ፡ መብት ፡ አለው ።

ቍ ፡ ፻፸፫ ። ከነገረተኞቹ ፡ አንዱ ፡ ወገን ፡ ይግባኙ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን፡ሰላልመቅረቡ ።

(፩) ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ የይግባኙ ፡ ቀን ፡ ተነግሯቸው ፡ በተወሰ ነው ፡ ቀን ፡ ያልቀረቡ ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ ይግባኙ ፡ ይሰረዛል ።

ነገር፡ ግን፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ከበቅም ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ምክ ንያት ፡ ሳይቀርብ ፡ መቅረቱን ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይግባኙ ፡ እንዲሰማ ፡ ማድረግ ፡ ይቻላል ።

(፪) መልስ ፡ ሰጪው ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ያልቀረቡ ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ በሌሉበት ፡ ነገሩ ፡ ይቀጥላል ።

ቍ ፡ ፻፸፬ ። ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ።

(፩) የይግባኝ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ በሚያይበት ፡ ጊዜ፡ ተጨማሪ ፡ ማስ ረጃ ፡ የሚያስፈልግ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ የቻ ለበትን ፡ ምክንያት ፡ በመዝገብ ፡ ጽሮ ፡ ማስረጃውን ፡ መቀበል ፡ ይችላል ።

(፪) በንኡስ ፡ ቍጥር፡ (፩) መሠረት ፡ የሚቀርብ ፡ ማስረጃ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ነገሩ፡ በተሰማበት፡ ጊዜ፡ እንደ፡ ቀረበ፡ ወይነት ፡ ሆኖ፡ ይቈጠራል።

ቍ ፡ ፻፸፭ ። የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ።

(፩) ይግባኙ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ በነገሩ፡ ውስጥ ፡ ለመግባት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ የሌለ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኙን ፡ ማሰና በት ፡ አለበት ።

(፪) በነገሩ ፡ ለመግባት፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያለ ፡ በመሰለው ፡ ጊዜ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክዚህ ፡ የሚተጥሱትን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) ተከሳሹን ፡ ነጻ ፡ በመልቀቅ ፡ ወይም ፡ ለጊዜው ፡ በመልቀቅ ፡ በተሰጠ ፡ ትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለ ፡ ሲሆን ፤ ትእዛዙን ፡ ሰርዞ ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ሌላ ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ እንደገና ፡ እንዲያይ ፡ ማዘዝ ፡ ወይም ፡ ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ሕጉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊፈርድበት ፡ ይችላል ፤ ወይም ፡

(ለ) ጥፋተኛ፡ ነው፡ በተባለበት፡ ውሳኔ፡ እና፡ በቅጣቱ፡ ይግባኝ፡ በተባለ፡ ጊዜ ፡

(፩) ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ የተባለበትን ፡ ውሳኔና ፡ ቅጣቱን ፡ ሰርዞ ፡ ተከሳሹን ፡ በነጻ ፡ ለመልቀቅ ፡ ይችላል ፤ ወይም ፡

(፪) ፍርዱን ፡ ለውጦ ፡ ወይም ፡ ሳይለውጥ ፡ ቅጣቱን ፡ ያጸናል ፤ ይጨም ራል ፤ ወይም ፡ ይቀንሳል ።

(ሐ) ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ በተባለበት ፡ ውሳኔ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ይግባኝ ፡ በተባለ ፡ ጊዜ፡ ፍርዱንና ፡ ቅጣቱን ፡ ሰርዞ ፡ ተከሳሹን ፡ በነጻ ፡ ለመልቀቅ ፡ ይችላል ።

(መ) በቅጣቱ ፡ ላይ፡ ብቻ ፡ ይግባኝ ፡ በተባለ ፡ ጊዜ ፡ ቅጣቱን ፡ ያጸናል ፤ ይጨ ምራል ፤ ወይም ፡ ይቀንሳል ።

(ሥ) የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ የተባለበትን ፡ ውሳኔ ፡ አጽ ንቶ ፡ ቅጣቱን ፡ የለወጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ቅጣቱን ፡ አጽንቶ ፡ ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ የተባለበትን ፡ ውሳኔ ፡ የለወጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ በተባለ በት ፡ ወይም ፡ ቅጣቱ፡ እንዲለወጥ ፡ በተወሰነው ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ።

ቁ ፡ ፻፲፩ ። የተፈረደባቸው ፡ ብዙ ፡ ሰዎች፡ ሆነው፡ እንዱ፡ ብቻ ፡ ይግባኝ ፡ ሲያቀርብ ።

(ሀ) ለይግባኝ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ የቀረበው፡ ይግባኝ ፡ ለሰ፡ ተፈረደባቸው ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ የሚመለከት ፡ ሆኖ፡ ይግባኝ፡ ያለው፡ ግን ፡ የተፈረደበት ፡ እንድ ፡ ሰው ፡ ብቻ፡ በሆነ፡ ጊዜ ፡ ክዚህ፡ በታች፡ እንደተመለከተው ፡ ሲሆን፡ የይግባኙ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ ላላሱትም ፡ ሰዎች ፡ ይግባኝ ፡ እንዳሉ ፡ ተቁጥሮ ፡ ይፈጸምላቸዋል ፡ ተግለት ፡ የሚችለው ፤

(ሀ) በይግባኝ፡ የተሰጠው፡ ፍርድ፡ ለይግባኝ፡ ባዩ፡ የሚጠቅም፡ በሆነ፡ ጊዜና ፡

(ለ) ተከሳሾቹ ፡ ይግባኝ፡ ቢሉ ፡ ናር ፡ በፍርዱ ፡ እኩሉም ፡ ሊጠቀሙ ፡ ይችሉ ፡ ነበር ፡ የሚያስኝ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

(፪) ፍርዱ፡ በይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ላይ ፡ ገቱት፡ የሚያመጣበት ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ ይግባኝ፡ ባላሉ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ኢይፈጸምም ።

BACK

እንቀጽ ፡ ፪ ።

ተከሳሽ ፡ በሌለበት ፡ የተፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ ውድቅ ፡ ለማድረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

ቀ ፡ ፻፺፯ ። ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

እንድ ፡ ሰው ፡ በሌለበት ፡ ሲፈረድበት ፡ የፈረደበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፍርዱን ፡ ውድቅ ፡ እንዲያደርግለት ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፺፰ ። ማመልከቻው ፡ የሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ዐይነት ።

በዚህ ፡ እንቀጽ ፡ መሠረት ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ በሌለበት ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ፍርዱን ፡ ካወቀበት ፡ ቀን ፡ እንሥቶ ፡ በሠላሳ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ ማመልከቻውን ፡ ለማቅረብ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፻፺፱ ። ማመልከቻውን ፡ ለመቀበል ፡ የሚፈቀድባቸው ፡ ምክንያቶች ።

ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከቱትን ፡ ግስረዳት ፡ የተቻለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በዚህ ፡ እንቀጽ ፡ መሠረት ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ሊፈቀድ ፡ ይችላል ።

(ሀ) እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ያልደረሰው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡

(ለ) ራሱ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ከዐቅም ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ኀይል ፡ ምክንያት ፡ መቅረብ ፡ አለመቻሉን ፡ ያስረዳ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፻፻ ። ማመልከቻው ፡ ሲቀርብ ፡ ስለሚፈጸመው ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) ማመልከቻው ፡ ሲቀርብ ፡ ግልባጩ ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ይላካል ፤ ለአመልካቹና ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የቀጠሮው ፡ ቀን ፡ ይነገራቸዋል ።

(፪) አመልካቹ ፡ በተወሰነው ፡ ቀጠሮ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ማመልከቻው ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ ይወሰናል ።

ቀ ፡ ፻፻፩ ። የነገሩ ፡ መሰማት ።

(፩) አመልካቹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ማመልከቻውን ፡ በመደገፍ ፡ ይናገራል ፤ ዐቃቤ ፡ ሕጉም ፡ መልስ ፡ ይሰጣል ፤ አመልካቹ ፡ የመልስ ፡ መልስ ፡ የመስጠት ፡ መብት ፡ አለው ።

(፪) ከዚህ ፡ ዐኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ ፻፻፪ ። ፍርድ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ በቀ ፡ ፻፺፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ፈቅዶ ፡ የተቀበለው ፡ ሲሆን ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ እንደገና ፡ እንዲያይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ዓቃቢ ፡ ሕጉም ፡ ክሱን ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

BACK

(፪) ፍርድ ፡ ቤት፡ ማመልከቻውን፡ ሳይቀበል ፡ የቀረ ፡ እንደ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ አስፈላጊውን ፡ ተጨማሪ ፡ ጉዳዣ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ማመልከቻውን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ፡ ሳይቀበል፡ ቀርቶ ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ በመ ወሰኑ ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ አይቻልም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ቅጣት ፡ ብቻ ፡ ማመልከቻው ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ ከተወሰነበት፡ ቀን ፡ አንሥቶ ፡ በ፴ ሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ይግባኝ ፡ ቢል ፡ አይከለከልም ።

ስድስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የቅጣት ፡ አፈጻጸም ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፱፻፫ ። መሠረት ።

(፩) ማንኛውም፡ ፍርድ ፡ ቤት፡ በወንጀል፡ ነባር፡ የቅጣት ፡ ፍርድ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ በዚህ፡ መጽሐፍ ፡ መሠረት፡ የቅጣቱ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ወይም ፡ ቍጥጥር ፡ እንዲደረግ ፡ ለአስፈላጊው፡ ባለሥልጣን ፡ አስፈላጊውን ፡ ማዘዣ ፡ ወይም ፡ ማን ኛውንም ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) በቍ ፡ ፻፹፰ ፡ የተጻፈውን፡ የዚህ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ አይለመጠውም ።

ቍ ፡ ፱፻፬ ። የሞት ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ሞት ፡ ሲፈረድበት ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በፈረመበት ፡ ትእዛዝ ፡ በሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ በ፲፪ኛው ፡ ፎርም ፡ እንደ ፡ ተመለከተው ፡ ወይ ነት ፡ ግርማዊ ፡ ንጉሥ ፡ ነገሥት ፡ ፍርዱን ፡ እስኪያጸኑ ፡ በእስራት ፡ እንዲቈይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ቅጣቱ ፡ የጸና ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቅጣቱ ፡ እንዲጸና ፡ በተደረገው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ በተጻፉት ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

(፫) ቅጣቱ ፡ የተቀነሰ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቅጣቱን ፡ በመቀነስ ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ቍ ፡ ፱፻፭ ። የግል ፡ ነጻነቱን ፡ እንዲያጣ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) ማንኛውም ፡ ሰው፡ እንዲያዝ ፡ እንዲታሰር፡ ወይም ፡ በእንድ ፡ ቦታ ፡ እንዲወ ሰን ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ፡ በሦስተኛው ፡ ሠን ጠረዥ ፡ ወይነት ፡ በሚፈርምበት ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ቅጣቱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ የወህኒ ፡ ቤቱ ፡ ሹምና ፡ ሌሎችም ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ የተነገረውን ፡ ቅጣት ፡ የመፈጸም ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

ቍ ፡ ፮፻፯ ። በአንዳንድ ፡ ነገሮች ፡ የቅጣቱ ፡ ጊዜ ፡ እንዲተሳሰፍ ፡ ለማድረግ ፡ የሚቻል፡ ስለ ፡ መሆኑ ።

እንዲያገ ፡ ወይም፡ ከአንድ ፡ ዓመት፡ ባልበለጠ፡ ጊዜ፡ በእስራት ፡ እንዲቀጣ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡

(ሀ) ነፍሰ ፡ ጡር ፡ የሆነች ፡ እንደ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ለ) የቤተ፡ ሰቡ፡ ደጋፊ፡ ሰውዬው፡ ብቻ፡ የሆነ ፡ እንደ፡ ሆነና ፡ ይኸውም፡ ሰው፡ ለሕዝብ፡ ጸጥታ ፡ አሥጊ ፡ ያልሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለመልካም፡ ጠባዩ፡ ዋስ፡ አስጠርቶ፡ ከሰጅስት፡ ወር፡ ሳልበለጠ፡ ጊዜ፡ ቅጣቱ ፡ ከመፈጸሙ፡ እንዲቈይ ፡ ሊያስተላልፍለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፮፻፯ ። ግርፋት ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፮፻፹፩ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፫ ፡ ወይም፡ ፮፻፹፯ ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፩ ፡ መሠረት ፡ ግርፋት ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ስብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በሚፈርምበት ፡ ትእዛዝ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ባ፲፯ኛው ፡ ፎርም ፡ በተጻፈው ፡ ወይነት ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ፬ቍ ፮፸፰ ፡ (ሀ) መሠረት ፡ የግርፋቱን ፡ ቅጣት ፡ የሚፈጽመውንና ፡ የሚፈጸምበትን ። ሰፍራ ፡ ለይቶ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፮፻፰ ። ለወንጀሉ ፡ አሳፊ ፡ ስላልሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

ስተግባሩ ፡ ሙሉ ፡ አሳፊ ፡ ያልሆነ ፡ ሰው ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፮፻፭ ፡ ወይም ፡ ፮፻፩ ፡ መሠረት ፡ ሕክምና ፡ እንዲደረግለት ፡ ወይም ፡ በአንድ ፡ ቦታ ፡ በጥንቃቄ ፡ ግዞት ፡ ተወስኖ ፡ እንዲጠበቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ስብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በሚፈርምበት ፡ የትእዛዝ ፡ ወረቀት ፡ በዚህ፡ ሕግ ፡ በሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ በአሥራ ፡ እምስተኛው ፡ ፎርም ፡ በተመለከተው ፡ ወይነት ፡ ተከሳሹ ፡ ተስማሚ ፡ በሆነ ፡ ድርጅት ፡ ውስጥ ፡ በግዞት ፡ ተወስኖ ፡ እንዲጠበቅ ፡ ወይም ፡ የአእምሮ ፡ ሕክምና ፡ እንዲደረግለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፮፻፱ ። የቅጣት ፡ ግንዘብን ፡ ስለ ፡ ማስገባት ።

(፩) ዘፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ቍ ፡ ፮፻ ፤ ፮፻፩ ፡ ንኡስ፡ ቍጥር ፡ ፩ ፤ ፮፻፰ ፡ እና ፡ ፮፻፲ ፡ መሠረት ፡ የመቀጫውን ፡ ግንዘብ ፡ ገቢ ፡ ያደርጋል ።

(፪) የመቀጫውን ፡ ግንዘብ፡ በሙሉ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ማስገባት ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ጉዳዩን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያስታውቃል ፡ ፍርድ፡ ቤቱም፡ ለእሥጸጽሙ፡ ወይም፡ በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፻፪ ፤ ፻፬፡

፶፮ ፡ ፻፸፩ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ እና ፡ ፯፻፱ ፡ መሠረት ፡ የመቀጫውን ፡ ገንዘብ ፡ ሰግዲታ ፡ ሥራ ፡ ወይም ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ በአነስተኛ ፡ እስራት ፡ እንዲለወጥ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ሰውዩው ፡ በሌለበት ፡ መቅጫ ፡ እንዲከፍል ፡ ሲፈረድበት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ትእዛዙ ፡ እንዲፈጸም ፡ ያደርጋል ፡ እንጂ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፩ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፪፻፲ ። ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ወጪ ፡ እና ፡ ስለ ፡ ካሣ ፡ አከፋፈል ።

የወንጀል ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪና ፡ ካሣ ፡ እንዲከፈል ፡ የሚያዝ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ለኪሣራ ፡ ወጪና ፡ ለካሣ ፡ የተሰጠው ፡ የፍርዱ ፡ ክፍለ ፡ ትእዛዝ ፡ እንደ ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፪፻፲፩ ። ንብረት ፡ ስለ ፡ መውረስ ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፪፻፸፪ ፡ መሠረት ፡ ንብረቱ ፡ እንዲወረስ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፶፯ ፡ መሠረት ፡ የሚያዘውን ፡ ንብረት ፡ ለይቶ ፡ በመግለጽ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ እንዲይዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ንብረቱን ፡ ከያዘ ፡ በኋላ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ መብት ፡ ያለው ፡ የመንግሥት ፡ በለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ የያዘውን ፡ ንብረት ፡ ለሚያስረክበው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ሰዎች ፡ በትእዛዝ ፡ እስኪገልጽለት ፡ ድረስ ፡ ይዞ ፡ ይቈያል ። ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ንብረቱን ፡ ሲያስረክብ ፡ ንብረቱን ፡ በዝርዝር ፡ የሚያስረዳ ፡ ደረሰኝ ፡ ካስረከበው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ሰዎች ፡ ይቀበላል ።

(፫) የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ቤተ ፡ ሰቦች ፡ በስሕተት ፡ የተወረሰባቸውን ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ መጠየቅ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፪፻፲፪ ። ንብረትን ፡ ስለ ፡ ማስያዝ ።

(፩) አንድ ፡ ሰው ፡ በሌለበት ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፪፻፸፪ ፡ መሠረት ፡ ለተመለከተው ፡ ወንጀል ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ ሲፈረድበት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በሚቀጥለው ፡ ዐይነት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሀ) ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፶፰ ፡ መሠረት ፡ መያዝ ፡ የሚገባውን ፡ ንብረት ፡ እንዲይዝና ፡ ትእዛዙም ፡ የሚያዘውን ፡ ንብረት ፡ ለይቶ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(ለ) ንብረቱን ፡ የሚያስተዳድር ፡ (ጠባቂ) ፡ መሾምና ፡ አስተዳዳሪውም ፡ በተሾመ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ የንብረቱን ፡ ዝርዝር ፡ ደረሰኝ ፡ ተቀብሎ ፡ ንብረቱን ፡ ለአስተዳዳሪው ፡ ያስረክባል ።

(፪) ቤወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፶፯ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፫ ፡ የተጠቀሰው ፡ ማንኛውም ፡ ንብረት ፡ እንዳይያዝ ፡ ማድረግ ፡ ኀላፊነቱ ፡ የፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡

ነው ፤ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ቤተ ፡ ሰቦች ፡ በስሕተት ፡ የተያዘ ፡ ማንኛውም ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅላቸው ፡ ለንብረቱ ፡ አስተዳዳሪ ፡ ማመልከት ፡ ይችላሉ ።

(፫) በንኡስ ፡ ቍ ፡ ፩ ፡ መሠረት ፡ የተሰጠው ፡ የማስያዙ ፡ ትእዛዝ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ሥልጣን ፡ ያለው ፡ የመንግሥት ፡ ባለሥልጣን ፡ እንዲነሣለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ እስኪጠይቅ ፡ ድረስ ፡ ትእዛዙ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ይኸው ፡ ባለሥልጣን ፡ ትእዛዙ ፡ እንዲነሣለት ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ተነሥቶ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ትክክለኛ ፡ ሒሳብ ፡ አቅርቦ ፡ ከግዴታው ፡ ነጻ ፡ እንዲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፻፲፫ ። አካለመጠን ፡ ስላላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፤ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ ፡ ፻፷፪ ፡ ፻፷፩ ፡ ፻፷፮ ፡ ፻፸፫ ፡ ወይም ፡ ፯፻፫ ፡ መሠረት ፡ አካለመጠን ፡ ስላላደረሰ ፡ ወጣት ፡ ትእዛዝ ፡ በሰጠ ፡ ጊዜ ፤ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ፈርሞ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ለክፍሉ ፡ ኀላፊ ፡ ሥራ ፡ አስኪያጅ ፡ ለትምህርት ፡ ቤቱ ፡ ዲሬክተር ፡ ለዲሬክተሩ ፡ ወይም ፡ ኀላፊ ፡ ለሆነው ፡ መኰንን ፡ ትእዛዙን ፡ ይልካል ፡ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ አስፈላጊውን ፡ ለመፈጸም ፡ በቂ ፡ ሥልጣን ፡ ነው ።

(፪) አካለመጠን ፡ ስላላደረሰ ፡ ወጣት ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፻፷፫ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፤ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፻፷፫ ፡ ከተጠቀሱት ፡ ሰዎች ፡ ለእንዱ ፡ ፈርሞ ፡ ትእዛዙን ፡ ይልካል ። በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ አስፈላጊውን ፡ ለመፈጸም ፡ በቂ ፡ ሥልጣን ፡ ነው ።

(፫) አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ የአርጩሜ ፡ ቅጣት ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፻፸፪ ፡ መሠረት ፡ ሲፈረድበት ፡ የአርጩሜ ፡ ቅጣት ፡ ሰውነቱ ፡ የሚችል ፡ እንደሆን ፡ በሐኪም ፡ ተመርምሮ ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ያዛል ። ሰውነቱ ፡ የሚችል ፡ መሆኑ ፡ ከተረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ የአርጩሜውን ፡ ቅጣት ፡ በገለልተኛ ፡ ስፍራ ፡ ከቤተ ፡ ሰቡ ፡ በዕድሜ ፡ የሳቀው ፡ ወይም ፡ ሰሳቢው ፡ ዳኛ ፡ የመረጠው ፡ ሴላ ፡ ሰው ፡ የመረመረው ፡ ሐኪምና ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወላጆች ፡ ቤተ ፡ ዘመዶቹ ፡ ያሉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ሞግዚቱ ፡ ባሉበት ፡ ይፈጸማል ።

ቍ ፡ ፪፻፲፬ ። ስለ ፡ ግዴታ ፡ ሥራ ፤ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ቅጣትና ፡ ስለሚወሰደው ፡ ጥንቃቄ ፤

በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፻፪ ፡ ፻፫ ፡ ፻፷፪ ፡ ፻፸፬ ፤ ፻፸፮ ፤ ፻፸፯ ፤ ከ፻፸፱ ፡ እስከ ፡ ፻፹፬ ፡ ከ፻፹፰ ፡ እስከ ፡ ፻፷፰ ፡ ፻፸፰ ፡ ፻፸፱ ፤ ፯፻፲፩ ፤ ፯፻፲፮ ፡ ወይም ፡ ከ፯፻፲፰ ፡ እስከ ፡ ፯፻፳ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የፍርዱ ፡ ፍሬው ፡ ነገር ፡

ግልባጭ ፡ አግባብ ፡ ላላቸው ፡ በለሥልጣኖች ፡ እንዲደርስና ፡ አስፈላጊውን ፡ እን ዲያደርጉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፻፲፩ ። የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ትእዛዝን ፡ በመዝገብ ፡ ስለ ፡ መጻፍ ።

ስለ ፡ ቅጣቱ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚሰጠውን ፡ ማንኛውንም ፡ ትእዛዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል ። ትእዛዙ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀን ፡ የሚገልጽ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ይጽፋል ፤ አስፈላጊ ፡ ሲሆንም ፡ ትእዛዙ ፡ ሊፈጸም ፡ ያልተቻለበት ፡ ምክን ያት ፡ በመዝገብ ፡ ይጻፋል ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ቅጣት ፡ የሚሰጡትን ፡ ትእዛዞች ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።

ቍ ፡ ፪፻፲፪ ። መሠረቱ ።

(፩) በንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ በተወሰነው ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የቅጣቱን ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ራሱ ፡ ትእዛዙን ፡ ይሰጣል ።

(፪) ከዚህ ፡ በታች ፡ የተዘረዘሩት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲያጋጥሙ ፤

(ሀ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፴፪ ፡ መሠረት ፡ ጽኑ ፡ ግዞትን ፡ ለማስገደድ ።

(ለ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፴፯ ፡ መሠረት ፡ ሙሉ ፡ አላፊ ፡ ስላል ሆኑ ፡ ጥፋተኞች ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመለወጥ ።

(ሐ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፵ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ መሠረት ፡ የእስራትን ፡ ጊዜ ፡ ለማርዘም ።

(መ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፺፰ ፤ ፪፻፪ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፫ ፡ እና ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፬ ፡ መሠረት ፡ ለመፈተኛ ፡ የተሰጠውን ፡ ጊዜ ፡ ለማስቀረት ፡ ወይም ፡ በአጥፊው ፡ ላይ ፡ የሚወሰን ፡ የአኗኗር ፡ ደንብን ፡ ለመለወጥ ።

(ሠ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፵፩ ፤ ፪፻፯ ፤ ከ፪፻፱ ፡ እስከ ፡ ፪፻፲፪ ፡ መሠረት ፡ በአመክሮ ፡ ገደብ ፡ ለመልቀቅ ።

(ረ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፳፬ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ እና ፡ ፻፶፮ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፩ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፫) አካለመጠን ፡ ስላላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፻፹ ፡ መሠረት ፡ ሊለወጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፲፯ ። ሥነ ፡ ሥርዐትና ፡ ውሳኔ ።

(፩) የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ሕጋዊ ፡ እንደራሴው ፤ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ የቅጣቱን ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ወይም ፡ አፈጻጸሙን ፡ እንዲቈጣ ጠር ፡ የተፈቀደለት ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ በለሥልጣን ፡ በማመልከቻ ፡

ካላመልከተው ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤሩ ፡ ትእዛዝ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ትእዛዙ ፡ የሚመለከተውን ፡ ሰውና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማወቅ ፡ የሚፈልገውን ፡ ነገር ፡ ለመግለጽ ፡ የሚችሰውን ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ይልከሰታል ። ይኸውም ፡ በምርመራ ፡ እንዲ ጣራ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተጠሩትን ፡ ሰዎች ፡ ቃል ፡ ከሰማና ፡ አስፈላጊው ፡ ነገር ፡ ከተ ገለጸለት ፡ በኋላ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ። ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ ሰው ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በሌለበት ፡ ውሳኔውን ፡ ይሰጣል ።

(፬) በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠው ፡ ማንኛውም ፡ ቃል ፡ እና ፡ ውሳኔ ፡ በመዝገብ ፡ ይጻ ፋል ።

(፭) በዚህ ፡ ቊጥር ፡ መሠረት ፡ በሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ አይቻልም ፤ ውሳኔውም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ምዕራፍ ፡ ፮ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ መሰየም ።

ቊ ፡ ፱፻፲፩ ። ስለ ፡ መሰየም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ሕጋዊ ፡ እንደራሴው ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቊ ፡ ፱፻፶፫ ፡ እና ፡ ፱፻፶፬ ፡ የተገለጸው ፡ የተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ቀድሞ ፡ የተሰጠው ፡ ቅጣት ፡ ተሰርዞለት ፡ እንዲሰየም ፡ የቅጣቱን ፡ ፍርድ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከት ፡ ይችላል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ምክንያቱን ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። በወንጀ ለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቊ ፡ ፱፻፶፫ ፡ እና ፡ ፱፻፶፬ ፡ የተገለጸው ፡ የተፈጸመ ፡ መሆ ኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲገነዘብ ፡ የሚያስፈልጉት ፡ መረጃዎች ፡ አብረው ፡ ይቀ ርባሉ ።

ቊ ፡ ፱፻፲፪ ። ሥነ ፡ ሥርዐትና ፡ ውሳኔ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በዝግ ፡ ችሎት ፡ ስለ ፡ ማመልከቻው ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ አስፈላጊ ፡ ከመሰለው ፡ ነገሩ ፡ እንዲጣራ ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ ፈቅዶ ፡ የተቀበለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቊ ፡ ፱፻፶፩ ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸምና ፡ የሰረዘው ፡ የቅጣት ፡ ፍርድ ፡ የተሰያሚው ፡ ስም ፡ ዜግነት ፡ ተመዝግቦበት ፡ ከነበረው ፡ ከፖሊስ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ እንዲሰረዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ፍርድ፡ ቤቱ፡ ማመልከቻውን፡ ፈቅዶ ፡ ያልተቀበለው፡ እንደ፡ ሆነ፡ በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁ ፡ ፪፻፵፯ ፡ የተመለከተው ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፬) በንዑስ ፡ ቁ ፡ ፪ ፡ መሠረት ፡ የተሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ምክንያቱም ፡ ጭምር ፡ መገለጽ ፡ አለበት ። ውሳኔውም ፡ በግልጽ ፡ ችሎት - በዐደባባይ፡ መነበብና ፡ በጋዜጣም ፡ መውጣት ፡ አለበት ።

(፭) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ መሠረት፡ በማናቸውም፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኝ ፡ የለውም ።

ሰባተኛ ፡ መጽሐፍ ።

በወንጀል ፡ ነገር ፡ የሚከፈል ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ።

ቁ ፡ ፪፻፳ ። ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ።

(፩) በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ ለሚቀርበው ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ከይግባኙ ፡ ጭምር ፡ መንግሥት ፡ ኀላፊ ፡ ነው ።

(፪) በተፈረደበት፡ ሰው ፡ ምክንያት ፡ በዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በኩል ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ የተለየ፡ የኪሣራ፡ ወጪ ፡ የሚደረግ፡ እንደ፡ሆነና ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ንብረት፡ ያለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በሕግ ፡ ከሚወሰንበት ፡ ቅጣት ፡ በላይ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ የሚወስነውን ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

(፫) በአቤቱታ ፡ በሚቀርብ፡ ክስ ፡ በዐቃቤ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ ክሱ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ አቤቱታውን ፡ የተወ ፡ እንደሆን ፡ (በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ ፡ ፪፻፳፩) ፡ መሠረት ፡ ለወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ለተደረገው ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ ሁሉ ፡ ኀላፊ ፡ ይሆናል ።

ቁ ፡ ፪፻፳፩ ። የግል ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ።

(፩) በግል፡ ክስ ፡ በሚቀርቡ ፡ ነገሮች፡ ላለው፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ ሁሉ ፡ በቁ፡ ፵፮፡ መሠረት ፡ የግል ፡ ከሳሹ ፡ ኀላፊ ፡ ነው ።

(፪) በግል፡ ክስ ፡ ቀርቦ ፡ ተከሳሹ ፡ ነጻ ፡ የተለቀቀ፡ እንደ፡ ሆነና ፡ ክሱ ፡ የቀረበው፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ አለመሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተገነዘበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ ያወጣውን ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የግል ፡ ከሳሹ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፫) የግል ፡ ክሱ፡ በቁ ፡ ፵፰ ፡ መሠረት ፡ የታገደ ፡ እንደሆን ፡ ለግል ፡ ክሱ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ ሁሉ ፡ መንግሥት ፡ ኀላፊ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፳፪ ። የተበደለው ፡ ወገን ።

(፩) የተበደለው፡ ወገን፡ በወንጀል ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ካሣ ፡ እንዲከፈለው ፡ የጠየቀ፡ እንደሆን ፣ ከዚህ ፡ የሚከተሉትን ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

(ለ) ምስክሮችና ፡ በምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ የሚሰጡትን ፡ ልዩ ፡ ዐዋቂዎች ፡ ለመጥራት ፡ አስፈላጊውን ፡ ወጪ ፡ ይከፍላል ።

(፪) የተበደለው፡ወገን፡ካሣ፡እንዲያገኝ፡የተፈረደለት፡እንደሆነ፡በንኡስ፡ቍጥር፡፩፡የተጠቀሰውን፡የኪሣራ፡ወጪና፡የዳኝነት፡ተከሳሹ፡ እንዲከፍል፡ ፍርድ ፡ ቤቱ፡ ያዛል።

ስምንተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የአጥቢያ ፡ ዳኞች ፡ በአጭር ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ የሚያዩት ፡ ዳኝነት ።

ቍ ፡ ፪፻፳፫ ። ዳኝነቱ ።

(፩) የአጥቢያ፡ ዳኛ፡ በሥልጣኑ፡ ውስጥ፡ በሚገኘው ፡ ስፍራ ፡ ንኡሳን፡ ወንጀሎች ፡ የሆኑትን ፡ የስድብን ፣ የእጅ፡ እልፊትን፣ በሰው፡ ንብረት፡ ላይ ፡ የሚደረግ ፡ ጉዳትን ፡ ወይም ፡ የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ከአምስት ፡ ብር ፡ በላይ ፡ የማይሆን ፡ ስርቆትን ፡ ነገሩ ፡ በዕርቅ ፡ እንዲያልቅ ፡ የተቻለውን ፡ ያደርጋል ።

(፪) የአጥቢያው፡ ዳኛ፡ ነገሩን፡ በዕርቅ፡ ለመጨረስ፡ ያልቻለ፡ እንደ፡ሆነ፣ ከሁለት፡ እማኞች፡ ጋር፡ ተቀምጦ፡ እነዚህን፡ ንኡሳን ፡ ወንጀሎችን ፡ አከራክሮ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት፡ ይችላል ። ከዐሥራ ፡ እምስት፡ ብር ፡ በላይ፡ ቅጣት ፡ መወሰን፡ አይችልም ። እማኞቹና ፡ የአጥቢያ ፡ ዳኛው ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ባንድ ፡ ቃል ፡ ካልተስማሙ ፡ የአጥቢያ ፡ ዳኛው ፡ ውሳኔ ፡ የጸና ፡ ይሆናል ።

(፫) የአጥቢያው፡ ዳኛ ፡ በፍርድ ፡ መዝገብ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከቱት ፡ እንዲጻፉ ፡ ያደርጋል ።

(ሀ) የከሳሹ ፡ ስም ፣

(ለ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ወንጀል ፣

(ሐ) ማስረጃው ፡ ባጭሩ ፣

(መ) እማኞች ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፣

(ሠ) ተከሳሹ ፡ የተፈረደበት ፡ እንደ፡ ሆነ ፣ የተወሰነበት ፡ ቅጣት ፡ እንዲባል ።

ቍ ፡ ፪፻፳፬ ። ይግባኝ ።

የአጥቢያው፡ ዳኛ ፡ በቍ ፡ ፪፻፳፬ ፡ ንኡስ ፡ ቍ፡ (፪) መሠረት ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኙ ፡ በዚያው ፡ ስፍራ ፡ ላለው ፡ የወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይተርባል ።

አንደኛ ፡ ሠንጠረዥ ።

የወንጀለኛ፡ መትጫ ፡ ሕግ፡ ቁጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፵፰	በንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ በንጉሣውያን ፡ ቤተ ፡ ሰቦቹ ላይ ፡ አደጋ፡ በመጣል፡ ስለሚሠሩ ፡ ወንጀሎች።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፵፱	በዙፋኑ፡ አወራረስ፡ ላይ፡ አደጋን፡ በመጣል፡ ስለ ሚደረጉ ፡ ወንጀሎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶	በሕገ፡ መንግሥቱና ፡ በሕገ ፡ መንግሥት ፡ በተ ቋቋሙ፡ በለሥልጣኖች፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ በመጣል፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፩	በሕገ፡ መንግሥቱ፡ የሥልጣን፡ ሥራ፡ መልካም፡ እርምጃ፡ መሰናክል ፡ በመሆን ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፪	የጦር ፡ መሣሪያ ፡ ይዞ ፡ ሽብር ፡ በማድረግና ፡ ብገር፡ ውስጥ፡ ጦርነት፡ በማንሣት፡ ስለ ፡ ሚሠራ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፫	የንጉሠ ፡ ነገሥቱን ፡ መንግሥት ፡ የፖለቲካ ፡ ሥልጣን፡ ወይም ፡ የግዛቱን ፡ ሙሉነት ፡ በመ ንካት ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፬	የማነሣሣት፡ ተግባሮችን፡ ግዙፍ፡ በሆነ፡ ዐይነት፡ ማሰናዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፭	የአገርን፡ ወሰንና፡ የፖለቲካን፡ ሙሉ፡ ሥልጣን፡ በመጣስ ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፮	ንጉሠ፡ ነገሥቱን፡ ወይም፡ የሕገ፡ መንግሥቱን ፡ በለሥልጣኖች ፡ በመድፈር ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፯	ያገር ፡ ምልክቶች ፡ የሆኑ ፡ ዓላማዎችን ፡ በመድ ፈር ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፰	ግልጽ ፡ በሆኑ ፡ ምልክቶች ፡ ያለ ፡ አገባብ ፡ ስለ ፡ መገልገል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፶፱	የመንግሥቱን፡ ነጻነት፡ በመንካት፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ፡	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የመገጀልና፣ ሙትሚ ፣ አገ፡ቅጥር	መንጀል ፣	ስሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩	ያገሩን ፣ መከላከያ ፣ ጎይል ፣ በመንካት፣ ስለሚ ሠራ ፣ መንጀል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፩	ከፍ ፣ ያለ ፣ ክዳት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፪	የጲፕሎማቲክ ፣ ክዳት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፫	የኤኮኖሚክ ፣ (የሀብት) ፣ ክዳት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፬	ከጠላት ፣ ጋራ ፣ አብሮ ፣ ስለ ፣ መሥራት፣ (ጠላትን ፣ ስለ ፣ መርዳት) ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፭	ስለሳ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፮	—	—
ጀጀ፩፯	በዘወርዋራ ፣ እንደ፣ ተደረገ፣ ስለሚቈጠር ፣ ማገዝና ፣ መርዳት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፰	በመንጀል ፣ ተካፋይነት ፣ ጊዜ ፣ ስለሚደረግ ፣ ሙከራ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፩፱	ስለ ፣ ማነሣሣትና፣ ስለ፣ ማዘጋጀት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪	ከባድ ፣ ሁኔታ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪፩	—	—
ጀጀ፪፪	—	—
ጀጀ፪፫	በውጭ፣ አገር፣ መንግሥት፣ ላይ ፣ ስለሚደረግ ፣ የተቃዋሚነት ፣ ሥራ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪፬	በውጭ፣ አገር፣ መንግሥታት ፣ መሪዎች ፣ ላይ ፣ አደጋ ፣ በመጣል ፣ ስለሚሠራ ፣ መንጀል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪፭	የውጭ ፣ አገር ፣ መንግሥትን ፣ ግዛት ፣ ሙሉ ፣ ሥልጣን ፣ ስለ ፣ መጣስ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪፮	የውጭ ፣ አገር ፣ መንግሥትን ፣ ስለ ፣ ማዋረድ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪፯	ግልጽ፣ የሆኑ፣ የውጭ ፣ አገር፣ መንግሥት ፣ ምል ክቶችን፣ ስለ፣ ማዋረድ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪፰	በመንግሥታት፣ መካከል፣ የተቋቋሙትን ፣ ሥራ ዎች ፣ እንሰቲቱቢየኖች ፣ ስለ ፣ ማዋረድ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጀጀ፪፱	—	—
ጀጀ፫	—	—
ጀጀ፫፩	ዘርን ፣ ስለ፣ማጥፋት፣ በሰብአዊ ፣ ፍጥረት ፣ ላይ፣ ስለሚደረግ ፣ መንጀል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።

የወንጀለኛ፡ መትጫ ፡ ሕግ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፪	በብሔራዊ፡ በሰላማዊ፡ ሕዝብ፡ ላይ ፡ በጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ የጦርነት ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፫	በቍስለኞች፡ በበሽተኞችና፡ በስጥመት ፡ አደጋ፡ ላይ፡ ባሉ፡ ሰዎች፡ ላይ ፡ ስለሚሠራ ፡ የጦርነት ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፬	በታሰሩና ፡ በተጋዙ ፡ የጦር ፡ ምርኮኞች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸሙ ፡ የጦርነት ፡ ወንጀሎች ። . . .	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፭	በጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚደረግ ፡ የዘረፋ ፡ የየብ ስና፡ የባሕር ፡ ወንበዴነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፮	ስለ ፡ ማነሣሣትና ፡ ስለ፡ ማዘጋጀት ። . . .	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፯	ለጠላት፡ ሊደረግ ፡ የሚገባውን ፡ ተግባር፡ ስለ ፡ መጣስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፰	ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆኑ ፡ የጦር ፡ መሣሪያዎች ፡ ስለ ፡ መታገዝ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፹፱	የጦር ፡ ማቆም ፡ ውልን ፡ ወይም ፡ የሰላም ፡ ስም ምነትን ፡ ስለ፡ማፍረስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፺	የፋና ፡ አለቃ ፡ በመሆን ፡ በጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ስለ ሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፺፩	በቍስለኞች፡በበሽተኞችና፡ በእስረኞች፡ላይ፡ ስለ፡ መጫንና ፡ የሚገባቸውን ፡ ስለ ፡ ማጓደል ። . .	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፺፪	ፍትሕ ፡ ስለ ፡ መከልከል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፺፫	በኢንተርናሲዮናል፡ የበጎ፡ አድራጎት ፡ ሰብአዊ ፡ ማኅበሮች፡ ላይ፡ ስለሚደረግ፡ ተቃዋሚ ፡ ሥራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፺፬	በኢንተርናሲዮናል ፡ አርማዎችና ፡ ምልክቶች ፡ ያላገባብ ፡ ስለ ፡ መገልገል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፺፭	በፅርቅ፡ መልክተኛ ፡ ላይ ፡ ተቀዋሚ ፡ ተግባር ፡ ስለ፡ መፈጸም፡	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፪፻፺፮	እስከ፡ ፫፻፴፩፡ በጦር ፡ ኀይል፡ ባልደረባዎች፡ ስለሚሠ ሩት ፡ ወንጀሎች ።	የጦር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	የፖሊስ፡ ሠራዊት፡ ባልደረባዎች፡ ስለሚፈጽሟ ቸው፡ ወታደራዊ፡ ጠባይ ፡ ያላቸው፡ወንጀሎች።	
፫፻	የጦር ፡ ክፍሉን ፡ ትቶ ፡ ስለ ፡ መሄድ ፡ ተራ፡ ክስ፡ (ንኡስ፡ቍ ፩)።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕጎ፡ቍጥር	ወንጀሉ ።	ስሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ፡ ሁኔታ፡ (ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፪)። ····	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፩	ያለ ፡ ፈቃድ ፡ ስለ ፡ መቅረት ። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፬	ስለሚፈጽመው ፡ የሥልጣን ፡ መተላለፍ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፭	በበታች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ዛቻና ፡ የእጅ ፡ እልፊት ። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፮	የፖሊስ ፡ ደንቦችን ፡ ስለ ፡ መጣስ ። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፯	ዐውቆ ፡ ያልተካከለ ፡ መረጃ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፰	በሥራ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ መስከር ። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፱	ኪሥነ ፡ ሥርዐት ፡ (ዲስፕሊን) ፡ ውጭ ፡ ስለ ፡ መሆን ። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲	በበላይ ፡ አለቃ ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የስድብ፡ ዛቻና ፡ የእጅ ፡ እልፊት ፡ ወንጀል ። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲፩	ለበላይ ፡ በለሥልጣን ፡ ስለ ፡ አለመታዘዝ ፡	
	ተራ፡ ክስ፡ (ንኡስ፡ቍ፡ ፩)። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ፡ ሁኔታ፡ (ንኡስ፡ ቍጥር ፡ ፪)።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲፪	አድማ ። ·····	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲፫	ግርግር ፡ ለማንሣት ፡ ስለሚደረግ ፡ አድማ ፡ ወይም ፡ ስምምነት ። ·····	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲፬	በተካፋይነት ፡ ስለሚደረግ ፡ ሙከራ ። ····	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲፭	የዘብ ፡ ወንጀል ፡	
	ተራ፡ ክስ፡(ንኡስ፡ ቍ፡ ፩)። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ፡ ሁኔታ፡ (ንኡስ፡ ቍጥር፡ ፪)፡ (መጀመሪያው፡ ኅይለ፡ ቃል)። ·····	አውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲፰	ምስጢራዊ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መግለጽና ፡ ስለ ፡ መለዋወጥ ፡	
	ተራ፡ ክስ፡ (ንኡስ፡ ቍ፡ ፩)። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ፡ ሁኔታ፡ (ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፫) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፲፱	በዕቃዎች ፡ ያላገባብ ፡ ስለ ፡ መጠቀምና ፡ ዕቃዎችን ፡ ስለ ፡ ማባከን ፡	
	ተራ፡ ክስ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡ ፩) ። ·····	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ ፡ ሁኔታ ፡ (ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፪) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፳	የማይገባውን ፡ ጥቅም ፡ ስለ ፡ መቀበልና ፡ ያላ ገባብ ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ፡	
	ተራ ፡ ክስ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፩)።	አውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ ፡ ሁኔታ ፡ (ንኡስ ፡ ቍጥር ፡ ፪) ። . . .	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፳፩	በአደጋ ፡ ጊዜ ፡ የማስጠንቀቅን ፡ ተግባር ፡ ስላለመፈጸም ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፳፪	አስፈላጊ ፡ የሆነውን ፡ የጸጥታ ፡ ጥንቃቄ ፡ ስላ ለማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፪	የአገልግሎቱን ፡ ተግባር ፡ በማይገባ ፡ እንዲፈ ጽም ፡ ወይም ፡ እንዲጥስ ፡ ስለ ፡ ማስገደድ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፫	በሥራ ፡ ላይ ፡ ከሚገኝ ፡ ወታደር ፡ ጋራ ፡ የጸብ ፡ ግጭት ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፬	ከባድ ፡ ሁኔታ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፭	የሕግ ፡ ወይም ፡ የውል ፡ ግዴታዎችን ፡ ስለ ፡ መጣስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፮	ስለ ፡ ማሰናከል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፯	በጦር ፡ ሠራዊት ፡ ዕቃ ፡ ስለ ፡ መነገድ ። . . .	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፰	የጦር ፡ ሠራዊትን ፡ መለዮ ፡ ልብስ ፡ ምልክትና ፡ ሽልማት ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ አኳኋን ፡ በፋብሪካ ፡ ስለ ፡ መሥራትና ፡ በንግድ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፴፱	የወታደር ፡ መለዮ ፡ ልብስ ፡ ወይም ፡ የወታደርን ፡ ምልክትና ፡ ሽልማት ፡ በማይገባ ፡ ስለ ፡ ሙልበስ ፡	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵	ወታደራዊ ፡ ጠባይ ፡ የያዙ ፡ የጥንቃቄ ፡ ትግባ ሮችን ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለመቀበል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፩	የወታደር ፡ ትእዛዞች ፡ እንዳይፈጸሙ ፡ ወይም ፡ እንዲጣሱ ፡ ለማድረግ ፡ ሌሎችን ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ ማደፋፈር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፪	እንዳንድ ፡ የወታደር ፡ ስፍራዎችን ፡ ወይም ፡ ዕቃ ዎችን ፡ ስለ ፡ መጠበቅ ፡ የተደረገውን ፡ ክልከላ ፡ ስላለመከተል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፫	ጠቅላላ ፡ ትእዛዞችና ፡ አመራሮችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ፡ ቁጥር	ወንጀሉ ።	በሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፬	በጦር ፡ ሠራዊትና ፡ በወታደር ፡ ግዴታዎች ፡ ላይ ፡ የሚሠሩትን ፡ ወንጀሎች ፡ ስላለመግለጽ ። . . .	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፭	የወታደርነትን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ። . .	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፮	የሐሰት ፡ ወይም ፡ የማደናገር ፡ ወሬ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፯	በአደጋ ፡ ወይም ፡ በጦር ፡ ጊዜ ፡ ቅጣትን ፡ ስለ ፡ ማክበድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፰	እስከ ፡ ፫፻፶፫ ።	—
፫፻፶፬	በልዩ ፡ ደንብ ፡ ወንጀለኛ ፡ ስለ ፡ መባል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፭	የወንጀል ፡ ቅጣቶች ፤ ዐይነታቸውና ፡ መጠናቸው ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፮		—
፫፻፶፯	በወርቅ ፡ በጥሬ ፡ ገንዘብ፡በውጭ፡አገር፡ገንዘብ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ ስለ ፡ መነገድ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፰	ዓለዋጋ ፡ ማዕድኖችንና ፡ ዕንቈችን ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ በንግድ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፱	ታማኝነት ፡ ባለው ፡ በመንግሥት ፡ ገንዘብ ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የተንኰል ፡ አሠራር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷	ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ የመንግሥትን ፡ ቀረጥና ፡ ግብር ፡ የመክፈልን ፡ እንቢተኛነት ።	አውራጃ ፡ ፍርፍ ፡ ቤት ።
፫፻፷፩	ግብር ፡ እንዳይከፈል ፡ ስለ ፡ ማነሣሣት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፪	በግብርና፡በሌሎቹ ፡ የመንግሥት፡ቀረጥ ፡ ገቢ ፡ ምንጮች ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ እንዲደርስ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፫	ኬላ ፡ ስለ ፡ መስበር ፡ (ኮንትራባንድ) ። . . .	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፬	በመንግሥት ፡ የገንዘብ ፡ ኤኮኖሚ ፡ ጉዳይና ፡ በሞኖፖል ፡ ረገድ ፡ ስለሚሠሩ ፡ ወንጀሎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፭	ቅጣትን ፡ የሚያከብዱ ፡ ምክንያቶች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፮	ገንዘብ ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፯	ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፰	የገንዘቡን ፡ ዋጋ ፡ ስለ ፡ ማዋረድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፱	ገንዘቡ ፡ እንዲዛወር ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ከፍተኛውፍርድ ፡ ቤት ።

የመንጀልኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግተኮተር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸	የሐሰት ፡ ገንዘብን ፡ ባገር ፡ ስለ ፡ ማስገባት ፡ ስለ፡ መግዛት ፡ በአደራ ፡ አስቀማጭነት ፡ ስለ ፡ መያዝና ፡ ለስጦታ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፫፻፸፩	የንጉሠ ፡ ነገሥቱን ፡ ወይም ፡ የመንግሥቱን ፡ ማኅተሞች ፡ ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ ፡ መለወጥ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፪	ሌሎችን ፡ የሕዝብ ፡ አገልግሎት ፡ ያላቸውን ፡ ማኅተሞች ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፫	ግልጽ ፡ የሆኑ ፡ ምልክቶችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፬	ዋጋ ፡ ያላቸውን ፡ ግልጽ ፡ የሆኑ ፡ ቴምብሮችን ፡ ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፭	መመዘኛዎችንና ፡ መለኪያዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፮	ወደ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ስለ ፡ ማግባትና ፡ ስለ ፡ መግዛት ፡ በአደራ ፡ ስለ ፡ ማስቀመጥና ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፯	የማሳሳት ፡ ዐቅድ ፡ በሌለው ፡ አሳብ ፡ አስመስሎ ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፰	ግልጽ ፡ በሆነ ፡ ገንዘብ ፡ በባለዋጋ ፡ ነገሮች ፡ ወይም ፡ ሰነዶች ፡ ወይም ፡ ማኅተሞች ፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ ስለ ፡ ማድረስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፸፱	የሐሰት ፡ ነገር ፡ መሥሪያዎችና ፡ መሣሪያዎች ።	(1) ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ። (2) [illegible]
፫፻፹	—	—
፫፻፹፩	—	—
፫፻፹፪	—	—
፫፻፹፫	በግዙፍ ፡ ስለሚሠራ ፡ ሐሰት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፹፬	በርቀት ፡ ስለሚሠራ ፡ ሐሰት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፹፭	ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሁኔታዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፹፮	በሐሰት ፡ ማስረጃ ፡ ስለ ፡ መገልገል።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፹፯	የመንግሥትና ፡ የወታደራዊን ፡ ሰነዶች ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ በመለወጥ ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፹፰	ሰነዶችን ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የመንጀለኛ፡ መትጫ ፡ ሕገ፡ቁጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፹፱	(፩) የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የወታደር ፡ ሰነዶችን ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	(፪) የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የወታደር ፡ ሰነዶችን ፡ ያጠፋው ፡ የመንግሥት ፡ ሠራተኛ ፡ ሲሆን ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺	የንግድ ፡ ሰነዶችንና ፡ የባንክ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥና ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፩	—	—
፫፻፺፪	የሕዝብ ፡ አገልግሎት ፡ መመላለሻ ፡ ወረቀቶችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥና ፡ በነዚሁ ፡ ስለ ፡ መገልገል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፫	ስለ ፡ ሐሰተኛ ፡ ምስክር ፡ ወረቀት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፬	ሐሰተኛ ፡ የሆኑትን ፡ ግልጽ ፡ ምስክርነቶችን ፡ በማጭበርበር ፡ ስለ ፡ ማግኘት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፭	ሐሰተኛ ፡ የሐኪም ፡ ምስክር ፡ ወረቀት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፮	—	—
፫፻፺፯	ሥራ ፡ ሰጪዎችና ፡ የማደሪያ ፡ ቤት ፡ ሥራ ፡ አስኪያጆች ፡ ስለሚያደርጉት ፡ ሐሰተኛ ፡ ቃል ፡ አሰጣጥና ፡ አመዘጋገብ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፰	ወደ ፡ ሐሰት ፡ ለመለወጫ ፡ የሚያገለግሉ ፡ መሣሪያዎችና ፡ ጥበቦች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፱	የንግድ ፡ ዕቃዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ ፡ መለወጥና ፡ ዋጋቸውን ፡ ስለ ፡ ማርከስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻	የንግድ ፡ ዕቃዎችን ፡ እንዲዘዋወሩ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፩	የንግድ ፡ ዕቃዎችን ፡ ስለ ፡ ማስመጣት ፡ ስለ ፡ መግዛትና ፡ በአደራ ፡ አስቀማጭነት ፡ ስለ ፡ መቀበል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፪	የማክበድ ፡ ቅጣቶችና ፡ ተጨማሪ ፡ ቅጣቶች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፫	—	—
፬፻፬	የወታደርን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፭	የሥራን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፮	—	—
፬፻፯	የግል ፡ ሞያን ፡ ሥራ ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፰		

የወንጀሉና፡ መቅጫ ፡ ሕግ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፱	የሳይንስ ፡ የእንዱስትሪን ፡ ወይም ፡ የንግዱን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲	—	—
፩፻፲፩	—	—
፩፻፲፪	የሥራ ፡ ግዴታን ፡ ተግባር ፡ ስለ ፡ መጣስ ። ..	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፫	የሥራ ፡ ማቆም ፡ አድማ ፡ በማድረግ ፡ የአገልግሎትን ፡ ሥራ ፡ መከናወን ፡ ስለ ፡ ማወክ ። ...	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፬	በሥልጣን ፡ ያለ ፡ አገባብ ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፭	የሰውን ፡ ንብረት ፡ ለመፈተሽ ፡ ለመበርበር ፡ ወይም ፡ ዕቃውን ፡ ለመያዝ ፡ የተሰጠውን ፡ ሥልጣን ፡ (መብት) ፡ ከመጠኑ ፡ ስለ ፡ ማሳለፍ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፮	ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ ሰውን ፡ ስለ ፡ መያዝና ፡ ስለ ፡ ማሰር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፯	የማይገባ ፡ አሠራር ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፰	እስረኛን ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ ስለ ፡ መፍታትና ፡ እንዲያመልጥ ፡ ስለ ፡ መርዳት ። ..	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፱	የጦር ፡ ምርኮኞችንና ፡ የወታደር ፡ ግዞተኞችን ፡ ስለ ፡ መፍታትና ፡ እንዲያመልጡ ፡ ስለ፡መርዳት፡	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፩፻፳	ለሕዝብ ፡ አገልግሎትና ፡ ጥቅም ፡ የሚከናወኑትን ፡ ሥራዎች ፡ በተንኰል ፡ ዘዴ ፡ ስለ ፡ መምራት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፳፩	በአደራ ፡ በተሰጠው ፡ ዕቃ ፡ ያለ ፡ አገባብ ፡ ስለ ፡ ማዘዝ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፳፪	በሥራ ፡ ተግባር ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡ የመውሰድና ፡ የመስረቅ ፡ ወንጀል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፳፫	የማይገባውን ፡ ጥቅም ፡ ስለ ፡ መቀበል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፳፬	በግልጽ ፡ በተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ ስለ ፡ መነገድ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፳፭	መደለያ ፡ ስለ ፡ መቀበል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፳፮	በመንግሥት ፡ ሥራ ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ በማስገደድ ፡ ስለ ፡ መጠቀም ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፩፻፳፯	ግልጽ ፡ የሆኑ ፡ ማስታወቂያዎችንና ፡ ሀዋጆችን ፡ ስለ ፡ መናቅ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ፡ቁጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፳፰	የማስመዝገብን ፡ ትእዛዝ ፡ ግዴታ ፡ የሚመለከ ቱትን ፡ ደንቦች ፡ ስለ ፡ መጣስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፳፱	ክርክሮች ፡ ወይም ፡ የመንግሥት ፡ ጉዳዮች፡ እን ዳይገለጽ ፡ የሚከለክለውን ፡ ደንብ ፡ ስለ ፡ መጣስ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴	በራሱ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድን ፡ የመፈጸም ፡ ተግባር።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፩	ሥልጣንን ፡ በማይገባ ፡ ስለ ፡ መያዝ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፪	እሽጎችን ፡ ስለ ፡ መቅደድና ፡ ስለ ፡ መስበር ፡ በጥ በቃ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ዕቃ ፡ ስለ ፡ መውሰዱ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፫	መቃወምና ፡ አለመታዘዝ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፬	የኀይልና ፡ የማስገደድ ፡ ሥራ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፭	—	ፀሐ —
፬፻፴፮	በግል ፡ ወዳጅነት ፡ ስለ ፡ መነገድ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፯	ጉቦ ፡ መስጠት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፰	ለፍርድ ፡ ባለሥልጣን ፡ ስለ ፡ አለመግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፴፱	እንድ ፡ ተከሳሽ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ እንዳይቀርብ ፡ ስለ ፡ መደበቅ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፵	የፍርድን ፡ ሥራ ፡ እንዲሳሳት ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፵፩	በሐሰት ፡ ስለ ፡ መወንጀል ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ መክሰስ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፵፪	ለፍርድ ፡ ርዳታ ፡ መስጠትን ፡ እንቢ ፡ ስለ ፡ ማለት።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፵፫	ፍርድ ፡ ቤትን ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	በማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፵፬	የፍርድ ፡ ሥን ፡ ሥርዐት ፡ ምስጢርን ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፵፭	ትክክለኛ ፡ ያልሆኑትን ፡ ወይም ፡ የተከለከሉትን ፡ የሥራ ፡ ማስታወሻዎች ፡ በአደባባይ ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፵፮	አንዱ ፡ ወገን ፡ ስለሚሰጠው ፡ ሐሰተኛ ፡ ቃል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፵፯	ሐሰተኛ ፡ ምስክርነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፵፰	—	—
፬፻፵፱	ስለ ፡ ማነሣሣትና ፡ ስለ ፡ ማግባባት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፶	በሙግት ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ማጭበርበር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፶፩	የፍርድን ፡ ውሳኔ ፡ ለማሳሳት ፡ በተንኰል ፡ ስለ ሚደረግ ፡ የወሬ ፡ መግለጽ ፡ ሥራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፶	በንዱ ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ ጥቅም ፡ ላይ ፡ የክ ሕደት ፡ ሥራ ፡ ስለመፈጸም ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፻፶፫	ተጨማሪ ፡ ቅጣቶችንና ፡ ጠቅላላውንም ፡ የጸ ጥታ ፡ ጥንቃቄ ፡ ስላለመጠበቅ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፶፬	የተወሰነው ፡ ቅጣት ፡ እንዳይፈጸም ፡ ስለ ፡ ማሰናከል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፶፭	የእስረኛ ፡ ማምለጥ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፶፮	እስረኛ ፡ እንዲያመልጥ ፡ ስለ ፡ ማደራጀትና ፡ ርዳታ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፶፯	—	—
፬፻፶፰	የእስረኞች ፡ ግርግር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፶፱	ከግዞት ፡ ቦታ ፡ ስለ ፡ ማምለጥ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፷	ለምርጫ ፡ ጉዳይ ፡ የሚደረገውን ፡ ስብሰባና ፡ የሥራ ፡ መከናወን ፡ ስለ ፡ ማወከና ፡ ስለ ፡ ማሰናከል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፩	የምርጫ ፡ ድምፅ ፡ የመስጠትን ፡ ወይም ፡ የመ ምረጥን ፡ መብት ፡ ስለ ፡ መንካት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፪	በምርጫ ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የመደለያ ፡ ስጦታ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፫	የማይገባ ፡ አሠራር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፬	በመዘጋገብ ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ ስለሚሠራ ፡ የማጭበርበር ፡ ወንጀል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፭	በድምፅ ፡ መስጠት ፡ ጊዜ ፡ የሚደረግ ፡ የማጭ በርበር ፡ ሥራ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፮		
፬፻፷፯	የድምፅ ፡ መስጠትን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፰	የድምፅ ፡ መስጫ ፡ ወረቀቶችንና ፡ የመሰብሰቢ ያቸውን ፡ ሣጥን ፡ ስለ ፡ መውሰድ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፷፱	—	—
፬፻፸	—	—
፬፻፸፩	አደገኛ ፡ የሆነ ፡ ሥራ ፡ ፈትነት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፪	የክፉ ፡ አድራጊዎች ፡ ማኅበረተኛነት ።	ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፫	—	—

የወንጀልና፡ መቅጫ ፡ ሕግ፡ ቁጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፬	ለወንጀል ፡ ሥራ ፡ ወይም ፡ የወንጀልን ፡ ሥራ ፡ በጅቷል ፡ በማለት ፡ ስለሚደረግ ፡ መቀስቀስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፭	በተከለከሉ ፡ መሣሪያዎች ፡ መነገድ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፮	የተከለከሉ ፡ ማኅበሮችና ፡ ስብሰባዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፯	ድብቅ ፡ የሆኑ ፡ ማኅበሮች ፤ መሣሪያ ፡ የያዙ ፡ ክፍሎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፰	የተከለከሉ ፡ ስብሰባዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፱	በወሬ ፡ ሕዝብን ፡ ስለ ፡ ማሸበር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹	የሐሰት ፡ ወሬዎችን ፡ ስለ ፡ ማውራትና ፡ ሕዝብን ፡ ስለማነሣሣት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፩	የማነሣሣት ፡ ጠባይ ፡ ያላቸው ፡ ሐሳብ ፡ መግለጫዎች ፡ (ማኒፌስታሲዮን) ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፪	ሽብር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፫	—	—
፬፻፹፬	ስብሰባንና ፡ ጉባኤን ፡ ስለ ፡ መበጥበጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፭	በጥፋተኛነት ፡ ከኀላፊነት ፡ ውጭ ፡ በመሆን ፡ ስለሚሠሩ ፡ ተግባሮች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፮	የሃይማኖትን ፡ ስሜትና ፡ ሰላም ፡ ስለ ፡ መንካት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፯	የሙታንን ፡ ሰላምና ፡ ክብር ፡ መንካት ። ...	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፰	የእሳት ፡ ቃጠሎ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፱	ፍጥረታውያን ፡ መቅሠፍቶችን ፡ ስለ ፡ መቀስቀስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺	የሥራ ፡ ቦታዎችንና ፡ የመጠባበቂያ ፡ ሥራዎችን ፡ ስለ ፡ መጉዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፩	ስለ ፡ ማፈንዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፪	በቸልተኝነት ፡ የሚደረግ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፫	በሚፈነዱ ፡ ነገሮች ፡ ወይም ፡ በሚመርዙ ፡ ጋዞች ፡ እደጋ ፡ ስለ ፡ ማድረስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፬	በሕግ ፡ የተከለከሉ ፡ ዕቃዎችን ፡ መሥራት ፡ መግዛት ፡ መሰወርና ፡ ማመላለስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፭	የሕንጻ ፡ ሥራ ፡ ኪነ ፡ ጥበብ ፡ ደንቦችን ፡ ስለ ፡ መጣስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የመንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ፡ቁጥር	ወንጀሉ ።	ስሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፯	መጠባበቂያ ፡ የሚሆኑትን ፡ መሣሪያዎች ፡ ወይም ፡ የሚያገለግሉትን ፡ ዕቃዎች ፡ ማጥፋት፡ ወይም ፡ አለማደራጀት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፮	በሕዝብ ፡ ላይ ፡ ክባድ ፡ አደጋ ፡ ሲደርስ ፡ ባለማስታወቅ ፡ የሚደረግ ፡ ጥፋት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፯	—	—
፬፻፺፰	ስሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ ቢተቋቋሙ ፡ ሥራዎችና ፡ እነ ልማሎቶች ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ፡ ማድረግ ። ...	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺	በመገናኛዎችና ፡ በሕዝብ ፡ መመላለሻ ፡ ላይ ፡ ስለሚደርስ ፡ ክባድ ፡ ጉዳትና ፡ መክላሽት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፩	ምልክቶችንና ፡ የርዳታ ፡ ጥሪዎችን ፡ አላገባብ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፪	ስሕዝብ ፡ ማመላለሻ ፡ ለሆኑት ፡ እደገኛ ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ከደንብ ፡ ውጭ ፡ ስለ ፡ መስጠት።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፫	የሰውን ፡ በሽታ ፡ ስለ ፡ ማባባት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፬	የከብት ፡ በሽታን ፡ ስለ ፡ ማባባት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፭	የሰብልን ፡ ወይም ፡ የደንን ፡ ትል ፡ ስለ፡መንዛት።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፮	ውሃን ፡ ስለ ፡ ማበላሸት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፺፯	ግሙሽን ፡ ስለ ፡ ማበላሸት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፰	የጤና ፡ አጠባበቅ ፡ ድንጋጌዎችን ፡ ስለ ፡ መጣስ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፺፱	ችግር፡ ወይም ፡ ረኃብ ፡ እንዲመጣ ፡ ስለ፡ማድረግ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፻	መርዛም ፡ ወይም ፡ የሚያፈዙ ፡ ነገሮችን ፡ ማውጣት ፡ ወይም ፡ መሥራት ፡ እንዲዘዋወሩ ፡ ማድረግ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፻፩	የሚጎዱ ፡ ወይም ፡ የተበላሹ ፡ ምግቦችንና ፡ ዕቃዎችን ፡ መሥራትና ፡ መሸጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፻፪	ለከብት ፡ ጉዳት ፡ የሚያመጣ ፡ ድርቆሽና ፡ ሌላም፡ ምግብ ፡ ስለ ፡ መሥራት ፡ ስለ ፡ ማበላሸትና ፡ ስለ ፡ መሸጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፻፫	—	—
፬፻፻፬	አልኮል ፡ ወይም ፡ እስፒርቶ ፡ ያለባቸውን ፡ መጠጦች ፡ በማይገባ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፡ መትሜ ፡ ሕግ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	በሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፲፭	አእምሮን ፡ በሚነኩ ፡ ሥራዎች ፡ አደጋ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፲፮	ሥራይ ፡ በሚሆኑ ፡ ወይም ፡ ይህን ፡ በመሳሰሉ ፡ ነገሮች ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፲፯	ከባዶች ፡ ሁኔታዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፲፰	የሕክምናንና፡ የጤና፡ አጠባበቅን ፡ ሥራ ፡ ያለ ፡ አገባብ ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፲፱	መርዛምና ፡ አደገኛ ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ያለ ፡ አገባብ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳	የሕክምና፡ርዳታን፡ያለምክንያት፡ስለ፡መከልከል።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳፩	—	—
፭፻፳፪	ከባድ ፡ (የግፍ) ፡ አገዳደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፳፫	ተራ ፡ የሆነ ፡ አገዳደል ፡ (ግዳይ) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፳፬	የመግደልን ፡ ቅጣት ፡ ስለ ፡ ማቅለል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፳፭	ራሱን ፡ እንዲገድል ፡ ስለ፡ ማነሣሣትና ፡ ስለ ፡ ማገዝ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፳፮	በቸልተኝነት ፡ ስለ ፡ መግደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፳፯	ሕፃንን ፡ ስለ ፡ መግደል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳፰	—	—
፭፻፳፱	እናት ፡ የፈጸመችው ፡ የማስወረድ ፡ ተግባር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፴	ምስተኛ ፡ ሰው ፡ የፈጸመው ፡ የማስወረድ ፡ ተግባር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፴፩	እስከ ፡ ፭፻፴፯ —	—
፭፻፴፰	ታስቦ ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ከባድ ፡ የአካል ፡ ጉዳት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፴፱	አስቦ ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ቀላል ፡ የአካል ፡ ጉዳት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵	ከአድራጊው ፡ አሳብ ፡ በላይ ፡ ሆኖ ፡ የሚገኝ ፡ የጥፋት ፡ ውጤት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፩	—	—
፭፻፵፪	—	—
፭፻፵፫	—	—
፭፻፵፬	የእጅ ፡ እልፊት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፭	የሰውን ፡ ሕይወት ፡ ለአደጋ ፡ ማጋለጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የመንፈስ፣ መጽሔ ፡ አጣቅሶ፣	መንፈሱ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፯	ሰውን ፡ በአደገኛ ፡ ሁኔታ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ማጋለጥ ጥና ፡ ስለ ፡ መተው ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፰	አንድ ፡ ሰው ፡ በአደጋ ፡ ላይ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ስላለመርዳት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፱	ልጆችን ፡ ስለ ፡ መጉዳት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶	ስለ ፡ አምባንሮ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፩	የይዋጣልን ፡ ፋክክር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፪	የይዋጣልን ፡ ፋክክርን ፡ ስለ ፡ ማንግሠት ፡ ስለ ፡ ማደራፈር ፡ በክርክር ፡ በታ ፡ ስለ ፡ መገኘት ።	ወረዳ፣ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፫	ስለ ፡ ዛቻ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፬	የመከሰስ ፡ ወይም ፡ የማዋረድ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ዛቻ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፭	ስለ ፡ ማስገደድ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፮	የማሰብን ፡ ችሎታ ፡ ስለ ፡ ማሰጣት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፯	—	—
፭፻፶፰	ሰውን ፡ በግድ ፡ ይህ ፡ ስለ ፡ ማስቀመጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፶፱	ስለ ፡ መጥለፍ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፷	ክፉና ፡ በጎ ፡ ለይታ ፡ ለማወቅ ፡ የማትችልና ፡ የመክሳከል ፡ ዕቅም ፡ የሌላትን ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ መጥለፍ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፷	ሕፃንን ፡ ስለ ፡ መገረፍ ፡ (ስለ ፡ መንጠቅ) ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፷፩	ቅጣቱን ፡ የሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ፡ ፭፻፶፪ ፡ እስከ ፡ ፭፻፶፰ ፡ ፭፻፶፱ ፡ እስከ ፡ ፭፻፷፮ ፡ ፭፻፷፯ ፡ እስከ ፡ ፭፻፷	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ። ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፷፪	ሕፃኑን ፡ ስላለማቅረብ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፷፫	ስለ ፡ ወላጆች ፡ የሚደረግ ፡ ልዩ ፡ አስተያየት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፷፬	በፖለቲካ ፡ ምክንያት ፡ ሰውን ፡ ስለ ፡ መሰረቅ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፷፭	ሰውን ፡ ብማይገባ ፡ አገልጋይ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፷፮	የጥበቃ ፡ ወይም ፡ የመቈጣጠር ፡ ጥያለት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፷፯	በሰዎች ፡ ለመነገድ ፡ የተቋቋሙ ፡ ከፍሎች ፡ ወይም ፡ ማኅበሮች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ፡ቤት ።

(ወንጀለኛው) መቅጫ ፡ ሕጣቂዎቸር	ወንጀሉ ።	ስሚሙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳፭	የብሔራዊ ፡ ሙብቶችን ፡ ነጻ ፡ ተግባር ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳፮	የነጻ ፡ መሠዋወርን ፡ መብት ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳፯	የሥራ ፡ ነጻነትን ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳፰	መኖሪያ ፡ በትን ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፳፱	ቅጣትን ፡ የሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፴	ደብዳቤዎችንና ፡ የሚላኩ ፡ ዕቃዎችን ፡ ስለ ፡ ማጽረግና ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ቦታ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፴፬	እስከ ፡ ፭፻፴፱	—
፭፻፵	ስምን ፡ ስለ ፡ ማጥፋትና ፡ በሐሰት ፡ ስለ ፡ መወንጀል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፩	—	—
፭፻፵፪	—	—
፭፻፵፫	ስድበና ፡ ማዋረድ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፬	—	—
፭፻፵፭	—	—
፭፻፵፮	ቅጣትን ፡ የሚያከብዱና ፡ ልዩ ፡ ሁኔታዎች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፵፯	—	—
፭፻፵፰	—	—
፭፻፵፱	የመድፈር ፡ ሥራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፶	በንጽሕና ፡ ክብር ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የጎይል ፡ ተግባር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፶፩	ለመቃወም ፡ በማይችሉ ፡ ሰዎች ፡ በተበላሸ ፡ ወይም ፡ የአእምሮ ፡ ደካማ ፡ በሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የድፍረት ፡ በደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፶፪	በሆስፒታል ፡ ሙስና ፡ በተገኙ ፡ ሰዎች ፡ በተጋዙ ፡ ወይም ፡ በታሰሩ ፡ ሰዎች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ በደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፭፻፶፫	ከፍ ፡ ያለውን ፡ የሌት ፡ ችግር ፡ ወይም ፡ ተገኘ ፡ ነትዋን ፡ ምክንያት ፡ በማድረግ ፡ ስለሚደረገው ፡ የማታለል ፡ ሥራ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ ፡ መቅሜ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፺፬	በሕገኖች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረገው ፡ በደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፺፭	ከዐሥራ ፡ አምስት ፡ እስከ ፡ ዐሥራ ፡ ስምንት ፡ ዓመት ፡ ዕድሜ ፡ ባላቸው ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሱ ፡ ልጆች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረገው ፡ በደል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፺፮	ማሳት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፺፯	—	—
፭፻፺፰	ከባዶች ፡ ሁኔታዎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፭፻፺፱	—	—
፮፻	ለተፈጥሮ ፡ ግብር ፡ ተቃራኒ ፡ የሆነ ፡ የአመንዝራነት ፡ ሥራ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፩	ትጣቱን ፡ የሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፪	ለተፈጥሮ ፡ ተግባር ፡ ተቃራኒ ፡ የሆኑ ፡ ሌሎች ፡ ሥራዎች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፫	—	—
፮፻፬	የሌላውን ፡ ሰው ፡ የአመንዝራነት ፡ ሥራ ፡ የዘወትር ፡ መጠቀሚያ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፭	ሴቶችንና ፡ አካለመጠን ፡ ያልደረሱትን ፡ በማቃጠር ፡ በማከራየት ፡ ስለ ፡ መነገድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፮	ስለ ፡ ከባድ ፡ ሁኔታዎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፯	ሴቶችን ፡ ወይም ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሱትን ፡ ለዝሙት ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚደረጉት ፡ ዝግጅቶች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፰	ክብረ ፡ ንጽሕናንና ፡ መልካም ፡ ጠባይን ፡ ተቃራኒ ፡ የሆነ ፡ የሚያሳፍር ፡ ሥራን ፡ በአደባባይ ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፱	ጎፍረተ ፡ ነገርን ፡ የሚያሳዩ ፡ ወይም ፡ ለመልካም ፡ ጠባይ ፡ ተቃራኒ ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ አሳትሞ ፡ ስለ ፡ ማውጣት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲	አሳፋሪ ፡ ወይም ፡ ለመልካም ፡ ጠባይ ፡ ተቃራኒ ፡ የሆኑትን ፡ ስለ ፡ ማሳየት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፡ መትሜ ፡ ሕግ፡ቁጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲፩	—	—
፮፻፲፪	መልካም፡ጠባይን ፡ የሚነኩ ፡ ነገሮችን ፡ ለሕዝብ፡ ስለ ፡ መግለጽ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ማስታወቅ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲፫	እካለመጠን ፡ ያላደረሱትን ፡ ልጆች ፡ በሕሊና ፡ አደጋ ፡ ላይ ፡ ከሚጥሉ ፡ ዕቃዎች ፡ ሥዕሎች ፡ ጽሑፎች ፡ ስለ ፡ መጠበቅ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲፬	ጋብቻን፡ በተንኰል ፡ በማታለል ፡ ስለ፡መፈጸም ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲፭	በሕግ ፡ የተከለከለ ፡ የጋብቻን ፡ ሥርዐት ፡ ስለ ፡ መፈጸም ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲፮	በጋብቻ ፡ ላይ ፡ ጋብቻ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ። . . .	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲፯	—	—
፮፻፲፰	ስለ ፡ ሴሰኝነት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፲፱	—	—
፮፻፳	—	—
፮፻፳፩	በዘመድ ፡ መካከል ፡ ስለሚፈጸመው ፡ የዝሙት ፡ ተግባር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፳፪	በሥጋ ፡ ዘመዶች ፡ መካከል ፡ ክብረ ፡ ንጽሕናን፡ በሚያስላሽ ፡ ተግባር ፡ ስለ ፡ መደፋፈር ።.....	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፳፫	የሕፃኑን ፡ መወለድ ፡ ስለ ፡ አለማስታወቅ ። . .	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፳፬	የሕዝብን ፡ የክብር ፡ መዝገብ ፡ በሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ፡ ሕፃኑን ፡ አስመስሎ ፡ ስለ ፡ ማቅረብና ፡ ከተባለው ፡ መዝገብ ፡ ስለ ፡ መሰረዝ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፳፭	ቀለብ ፡ የመስጠት ፡ ተግባርን ፡ ስላለመፈጸም ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፳፮	ልጅን ፡ የማሳደግ ፡ ተግባርን ፡ ስለ ፡ መጣስ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፳፯	እስከ ፡ ፮፻፳፱ —	—
፮፻፴	ስለ ፡ ስርቆት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፩	የሥራ ፡ ኀይልን ፡ ስለ ፡ መስረቅ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፪	የጋራ ፡ የሆኑትን ፡ ዕቃዎች ፡ ስለ ፡ መስረቅ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፫	በሙታን፡ ላይ፡ ስለሚሠራ ፡ የስርቆት ፡ ወንጀል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፬	ቀላል ፡ የሆነ ፡ ስርቆት ።.....	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፭	ከባድ ፡ ስርቆት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፮	ስለ ፡ ወንበዴነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕጎ ፡ ቁጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፯	ከባድ ፡ የሆነ ፡ የወንበዴነት ፡ ሥራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፰	ስለ ፡ ዘረፋ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፴፱	የባሕር ፡ ወንበዴነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵	የተጠበቁ ፡ ሁኔታዎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፩	እመነትን ፡ ስለ ፡ ማጕደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፪	ከባድ ፡ የሆነ ፡ የእምነት ፡ ማጕደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፫	አግኝቶ ፡ ስለ ፡ መደበቅ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፬	የሌላ ፡ ሰው ፡ በሆነ ፡ ሀብት ፡ ያለ ፡ አገባብ ፡ ስለ ፡ መገልገል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፭	ወድቆ ፡ የተገኘውን ፡ ዕቃ ፡ ለራስ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፮	ባለቤት ፡ የሌለውን ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ የተፈጥሮ ፡ ሀብቶችን ፡ ስለ ፡ መውሰድ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፯	የመሸሸግ ፡ ወንጀል ።	አውርጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፰	ከባድ ፡ የሆነ ፡ የመሸሸግ ፡ ወንጀል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፵፱	በሰው ፡ ርስት ፡ ላይ ፡ የከብት ፡ መንጋ ፡ ሰዶ ፡ ስለ ፡ ማበላሸት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶	በሰው ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ ሁከት ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፩	በሰው ፡ ርስት ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ፡ ማድረስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፪	የወሰን ፡ ምልክቶችን ፡ ከስፍራቸው ፡ ስለ ፡ ማዘዋወርና ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፫	መደበኛ ፡ ሁኔታ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፬	ከባድ ፡ ሁኔታ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፭	—	—
፮፻፶፮	ስለ ፡ አታላይነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፯	ልዩ ፡ ሁናቴ ፡ ሥንቅ ፡ ሳይኖር ፡ ቼክ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፰	ስለ ፡ ከባድ ፡ አታላይነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፶፱	የኢንሹራንሱን ፡ ኩባንያ ፡ ስለ ፡ ማታለል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፷	—	—
፮፻፷፩	በሕዝብ ፡ እምነት ፡ ስለ ፡ መጠቀም ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፷፪	አነስተኛ ፡ የሆኑ ፡ የማታለል ፡ ሥራዎች ። ...	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕጋ ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፷፫	በግል ፡ ሰው ፡ ጥቅም ፡ ላይ ፡ ተደረገ ፡ የተንኰል ፡ ሥራ ፡ አመራር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፷፬	ከባድ ፡ የሆነ ፡ ተንኰል ፡ ያለበት ፡ የሥራ ፡ አመራር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፷፭	ጥቅም ፡ ታገኛለህ ፡ በማለት ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ በመደለል ፡ ስለ ፡ ማነሣሣት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፷፮	አካለመጠን ፡ ያላደረሱትን ፡ ወይም ፡ ችሎታ ፡ የሌላቸውን ፡ ሰዎች ፡ ንብረታቸውን ፡ የሚጎዳ ፡ ሥራ ፡ እንዲሠሩ ፡ ስለ ፡ ማነሣሣት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፷፯	አራጣ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፷፰	ስለ ፡ መንጠቅ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፷፱	ስለ ፡ ማስፈራራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸	ከባድ ፡ ሁኔታ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸፩	በሌላ ፡ ሰው ፡ ታማኝነት ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸፪	ጉዳትን ፡ የሚያደርሱ ፡ ሐሰተኛ ፡ መግለጫዎች።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸፫	የማይገባ ፡ ውድድር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸፬	የፋብሪካ ፡ ምልክቶችን ፡ (ማርኮችን)፡ የመጠብትን ፡ ስፍራ ፡ ማመልከቻ ፡ ጽሑፎችን ፡ ሥዕሎችንና ፡ ዐይነቶችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸፭	የድርሰት ፡ መጻሕፍትን ፡ ወይም ፡ የጥበብ ፡ ሥራዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸፮	የተከለከሉትን ፡ ድርሰቶች ፡ ስለ ፡ ማሳየት ፡ ወይም ፡ ማሠራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፸፯	እስከ ፡ ፮፻፸፱	—
፮፻፹	በአጭበርባሪነት ፡ ዕዳ ፡ ለመክፈል ፡ ስላለመቻል።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፩	ስለ ፡ መክሠር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፪	በአጭበርባሪነት ፡ ኪሣራ ፡ እንዲደርስ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።

የወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ፡ ቍጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፮፻፹፫	በተያዘ ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ የአጭበርባሪነት ፡ ወንጀል ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፬	በመያዣ ፡ ስም ፡ የተቀመጡትን ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ እግባብ ፡ የተያዙትን ፡ ዕቃዎች ፡ ለሌላ ፡ ስለ ፡ ማዋል ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፭	በፍርድ ፡ የተያዘውን ፡ ዕቃ ፡ ለሌላ ፡ ሥራ ፡ ስለ ፡ ማዋል ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፮	የማይገባ ፡ ጥቅም ፡ ስለ ፡ ማስገኘት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፯	የድምፅ ፡ ብልጫን ፡ ለማግኘት ፡ መደለያ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፰	የስምምነት ፡ ድምፅ ፡ አጭበርብሮ ፡ ስለ ፡ ማግኘት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፮፻፹፱	—	—
፮፻፴፫	እስከ ፡ ፰፻፳ ፡ ከቍ ፡ ፯፻፵፰ ፡ በቀር ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ስምንተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ልዩ ፡ ክፍል ፡ በሕዝባዊና ፡ በማኅበራዊ ፡ ጥቅሞች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡ የደንብ ፡ መተላለፍ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

በሌላ ፡ ሕጎች ፡ ስለ ፡ ተወሰኑ ፡ ቅጣቶች ።

ቅጣቱ ፡ ከሦስት ፡ ዓመት ፡ የማይበልጥ ፡ እስራት ፡ መቀጫ ፡ ሳይኖረውም ፡ ወይም ፡ ከነመቀጫው ፡ ሲሆን ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ቅጣቱ ፡ ከአምስት ፡ ዓመት ፡ የማይበልጥ ፡ እስራት ፡ መቀጫ ፡ ሳይኖረው ፡ ወይም ፡ ከነመቀጫው ፡ ሲሆን ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ቅጣቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከተሰጠው ፡ የሚበልጥ ፡ ከሆነ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።

ሁለተኛ ፣ ሠንጠረዥ ።

(በቅጥር ፣ ደረጃ ፣ መሠረት) ።

የከሶች ፣ ዐይነት ።

ከባድ ፣ (የግፍ ፣) አገዳደል ።

የክሱ ፣ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በቅጥር፣ ደረጃዉ ፣ የተመለከተውን ፣ በመተላለፍ ፣ ከባድ ፣ የግፍ ፣ አገዳደል ፣ በመፈጸም ።

የወንጀሉ ፣ ዝርዝር ።

አገሌና ፣ እገሌ ፣ (የተከሳሽን ፣ ስም ፣ ሙላ) ፣ በ.....ቀን ፣ ..... በ..... አስቢ ፣ አገሌና እገሌን ፣ (የሚቹን ፣ ስም ፣ ጥቀስ)፣ ገድሎአል።

*(ሀ) በወንጀለኛ ፣ መቅጫው ፣ ሕግ ፣ በቅጥር ፣ ዯረጃ፣ ወይም ፣ ዯረጃ ፣ በተመለከ ቱት ፣ ቅጣትን ፣ በሚያከብዱ ፣ ሁኔታዎች ፣ መሠረት ፤

*(ለ) ነፍስ ፣ ለመግደል ፣ ወይም ፣ በጦር ፣ መሣሪያ ፣ ለመዝረፍ ፣ ዶልቶ ፣ የወንበዴ ፣ ማኅበረተኛ ፣ በመሆን ፣ ወይም ፣ የሴራ ፣ አባል ፣ ጋራ ፣ በማበር ፤

*(ሐ) በወንጀል ፣ ላይ ፣ ወንጀል ፣ በመጨመር ፣ ወይም ፣ ሌላውን ፣ ወንጀል ፣ በመሸፈን ፣ ተከሷል ።

*ተግቢ ፣ ያልሆነውን ፣ ለይቶ ፣ መሰረዝና ፣ ዝርዝር ፣ መስጠት ።

ነፍስ ፣ ለመግደል ፣ በመሞከር ።

የክሱ ፣ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በቅጥር ፣ ጽኗ ፣ እና ፣ ደረጃዉ ፣ የተመለከተውን ፣ በመተላለፍ ፣ ነፍስ ፣ ለመግደል ፣ በመሞከር ።

የወንጀሉ ፣ ዝርዝር ።

አገሌና ፣ እገሌ ፣ (የተከሳሽን ፣ ስም ፣ ሙላ) ፣ በ.....ቀን ፣ ..... በ..... አገሌና ፣ እገሌ ፣ (ጉዳት ፣ የደረሰበትን ፣ ሰው ፣ ስም ፣ ሙላ) ፣ የተባለውን ፣ ለመግደል ፣ በመሞከር ፤

*(ሀ) በወንጀለኛ ፣ መቅጫው ፣ ሕግ ፣ በቅጥር ፣ ዯረጃ ፣ እና ፣ ዯረጃ፣ በተመለከቱት ፣ ቅጣትን ፣ በሚያከብዱ ፣ ሁኔታዎች ፣ መሠረት ፤

*(ለ) ነፍስ ፣ ለመግደል ፣ ወይም ፣ በጦር ፣ መሣሪያ ፣ ለመዝረፍ ፣ ዶልቶ ፣ የወንበዴ ፣ ማኅበረተኛ ፣ በመሆን ፣ የሴራ ፣ አባል ፣ ጋራ ፣ በማበር ፤

*(ሐ) በወንጀል ፣ላይ፣ወንጀል ፣ በመጨመር ፣ ወይም ፣ ሌላን ፣ወንጀል ፣ በመሸፈን፣

*ተግቢ ፣ ያልሆነውን ፣ ለይቶ ፣ መሰረዝና ፣ ዝርዝር ፣ መስጠት ፣ ተከሷል ።

በቸልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ ስለ፡መግደል ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፭፻፳፭ ፡ የተመለከተውን፡ በመተላለፍ በቸልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ በመግደል ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን፡.....በ.....

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የሟቹን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለውን ፡ በቸልተኝነት ፡ ይመግደል* ።

*በወንጀለኛ፡ ሕግ፡ በቁጥር፡ ፭፻፡ እንደ፡ተደነገገው፡ የቸልተኝነትን ፡ ሁኔታ ፡ በዝርዝር ፡ መግለጽ ።

በጽሑፍ ፡ ላይ ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ ስለ፡ መሥራት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፭፻፸፫ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ በጽሑፍ ፡ ላይ ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ በመሥራት ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ)፡ በ..... ቀን ፡ .... በ..... የእገሌና ፡ የእገሌ ፡ ..... ነው ፡ የተባለውን ፡ ኑዛዜ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ ስለ ፡ ሠራበት ፡ ተከሷል ።

በሐሰት ፡ ሥራ ፡ በተሠራበት ፡ ሰነድ ፡ ስለ ፡ መጠቀም ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁጥ ፡ ፫፻፺ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ የሐ በት ፡ ሥራ ፡ በተሠራበት ፡ ሰነድ ፡ ስለ፡ መጠቀም ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡ ..... በ.....እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የሐሰት ፡ ሥራ ፡ የሠራውን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለው ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ የተሠራበትን ፡ ቸክ ፤ የሐሰት፡ ሥራ ፡ የተሠራበት ፡ መሆኑን ። እያወቀ ፡ እንዲጠቀምበት ፡ በማድረጉ ፡ ተከሷል ።

የሐሰተኛ ፡ ምስክርነት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፬፻፺፭ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ በሐሰት ፡ በመመስከር ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ……ቀን ፡ …… በ …… ፍርድ ፡ ቤት ፡ በነበረው ፡ ክርክር ፡ ዘንድ ፡ በምስክርነት ፡ ቀርቦ ፡ በነገሩ ፡ እገሌና ፡ እገሌ ፡ ከሳሽ ፡ እገሌና ፡ እገሌ ፡ ተከሳሽ ፡ በነበሩበት ፡ ጉዳይ ፡ ዐውቆ ፡ በመዋሸት ፡ ምሉ ፡ በመመስከሩ ፡ ……(የሐሰት ፡ ምስክርነቱን ፡ ቃል ፡ ግለጽ) ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ በምስክርነት ፡ የተሰጠው ፡ ማስረጃ ፡ በተባለው ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ ቁሞሚ ፡ ማስረጃ ፡ በመሆኑ ፡ ተከሷል ።

የእስረኛ ፡ ማምለጥ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር፡ ፬፻፺፭ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ ከእስር ፡ ቤት ፡ በማምለጥ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ…… ቀን ፡ ……በ…… ከ…… እገሌ ፡ (ሕጋዊ ፡ በሆነ ፡ ስፍራ ፡ የታሰረበትን ፡ ግለጽ) ፡ አምልጠ፡ በሰዎች ፡ ወይም ፡ በንብረቶች ፡ ላይ ፡ (ዝርዝሩን ፡ አብራርተህ ፡ ግለጽ ፡) የማስፈራራት ፡ ወይም ፡ የአጥቂነት ፡ ተግባር ፡ በመፈጸም ፡ ተከሷል ።

የእሳት ፡ ቃጠሎ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፬፻፺፰ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ፡ ቤት ፡ በማቃጠል ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና፡ እገሌ፡ (የተከሳሽን፡ ስም ፡ ጥቀስ)፡ በ……ቀን ፡……በ…… በተንኰል* ፡ (እደጋ* ፡ ሰመባል፡ አስቦ፡ በመነሣት ፡) (በራሱ* ፡ ቤት ፡ ላይ ፡ እሳት ፡ በመለኰሱ ፡ (በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ ንብረት* ፡ ላይ ፡ እሳት ፡ በመለኰሱ ፡) (የተቃጠለውን ፡ ንብረት ፡ ግለጽ ፡) ተከሷል ።

*ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

አስቦ ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ከባድ ፡ የአካል ፡ ጉዳት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፭፻፴፰ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ አስቦ ፡ ስለ፡ ተደረገ ፡ ከባድ ፡ የአካል ፡ ጉዳት ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽ ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ……ቀን ፡……በ……

(ሀ) እገሌና ፡ እገሌን ፡ (የተጎጂውን ፡ ስም ፡ ሙላ)፡ አስቦ ፡ ለተጎጂው ፡ ሕይወት ፡ በሚያሠጋ ፡ ሁኔታ ፡ በሰውነትም ፡ ሆነ ፡ በአእምሮው ፡ ላይ ፡ ለዘወትር ፡ ጠንቅ ፡ በሚያተርፍ ፡ ዐይነት ፡ ያቈሰለ ።

(ለ) አስቦ ፡ የእገሌንና ፡ የእገሌን ፡ አካል ፡ ያጎደለ ፡ (የእገሌንና ፡ የእገሌን ፡ ቀዋሚ ፡ ከሆኑት ፡ ክፍለ ፡ አካላቱ ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ ከሆኑት ፡ ብልቶቹ* ፡ አንዱን ፡ ያጎደለ) ፡ በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ አካል ፡ ላይ ፡ በጠነከረና ፡ በሚያሰቅቅ ፡ ዐይነት ፡ መልክ ፡ ያበላሸ ።

*(ሐ) አስቦ ፡ በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ ላይ ፡ የጠነከረ ፡ መቍሰል ፡ ወይም ፡ ሕመም ፡ እንዲደርስበት ፡ በማድረጉ ፡ ተከሷል ።

*ተገቢነት ፡ የሌላቸውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ።

የመድፈር ፡ ሥራ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፭፻፹፱ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ የመድፈር ፡ ሥራ ፡ በመሥራቱ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ)፡ በ……ቀን ፡……በ……
እገሌንና ፡ እገሌን ፡ (የተጎጂን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፤

*(ሀ) በኀይል ፤

*(ለ) በብርቱ ፡ ዛቻ ፤

*(ሐ) አእምሮዋ ፡ እንዳያውቅ ፡ በማድረግ ፤

*(መ) ለመቃወም ፡ እንዳትችል ፡ በማድረግ ፤ አስገድዶ ፡ የግብረ ፡ ሥጋ ፡ ተግባርን ፡ በመፈጸሙ ፡ ተከሷል ።

*ተገቢ ፡ ያልሆነውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ።

ስርቆት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፮፻፴ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ በመ
ሰረቅ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ፡ (የተከሳሽን፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለው ፡ በ····· ቀን ፡ ·····በ·····
የእገሌንና ፡ የእገሌን ፡ (የባለንብረቱን ፡ ስም ፡ ግለጽ) ፡ ሀብት ፡ የሆነውን ፡ ዕቃ ፡ (የተሰረ
ቀውን፡ዕቃ፡ዝርዝር)፡ የማይገባውን፡ብልጽግና፡ለማግኘት፡ሲል ፡ ስለ ፡ ወሰደ ፡ ተከሷል ።

ወንበዴነት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፮፻፴፮ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡
የወንበዴነት ፡ ሥራ ፡ በመሥራቱ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለው ፡ በ····· ቀን ፡ ·····
በ····· የስርቆት ፡ ወንጀል ፡ ለመሥራት ፡ አስቦ * ፤ የስርቆት ፡ ወንጀል ፡
ሲሠራ ፡ ተይዞ * ፤

*(ሀ) በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ (የተጎጁን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ ላይ ፡ የኀይል ፡ ሥራ ፡
በመፈጸሙ ፤

*(ለ) በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ ላይ ፡ ከባድ ፡ የሆነ ፡ የማንገላታት ፡ (የማስፈራራት) ፡
ተግባር ፡ በመፈጸሙ ።

*(ሐ) እገሌና ፡ እገሌ ፡ ለመከላከል ፡ እንዳይችሉ ፡ በማድረጉ ፤ ተከሷል ።

*ተገቢ ፡ ያልሆነውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ።

መሸሸግ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፮፻፵፯ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡
በመሸሸግ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ····· ቀን ፡ ·····በ·····
·····ዕቃው ፡ (የተቀበለውን ፡ ዕቃና ፡ ዝርዝሩን፡ ግለጽ) ፡ የተገኘው ፡ ባንድ ፡ ንብ
ረት ፡ ላይ ፡ በተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ እያወቀ ፡ ወይም ፡ ለማወቅ ፡
የሚገባው ፡ ሆኖ ፡ የሸሸገ ፡ (የተቀበለ) ስለሆነ ፡ ተከሷል ።

የሚያዝዘበት ፣ ገንዘብ ፣ ሳይናር ፣ ቼክ ፣ መስጠት ።

የክሱ ፣ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በቁጥር ፣ ፮፻፺፯ ፣ የተመለከተውን ፣ ተላልፎ ፣ የሚያዝዝበት ፣ ገንዘብ ፣ ሳይናር ፣ ቼክ ፣ በመስጠት ።

የወንጀሉ ፣ ዝርዝር ።

እገሌና፣ እገሌ፣ (የተከሳሹን ፣ ስም ፣ ሙላ)፣ በ.....ቀን ፣.....የሚያዝዝበት፣ ገንዘብ ፣ አለመኖሩን ፣ እያወቀ ፣ ወይም ፣ ቼኩ ፣ በሚቀርብበት ፣ ጊዜ ፣ የሚያዝዝበት ፣ የሚበቃ፣ ገንዘብ ፣ አለመኖሩን ፣ እያወቀ ፣ የኢት/.....ብር ፣ በተጻፈበት ፣ ቼክ ፣ ፈርሞ ፣ በመስጠቱ ፣ ተከሷል ።

በተጨማሪ ፣ የሚተኩ ፣ ክሶች ።

እምነት ፣ ስለ ፣ ማጉደል ።

የክሱ ፣ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በቁጥር ፣ ፮፻፺፩ ፣ የተመለከተውን ፣ ተላልፎ ፣ እምነትን ፣ በማጉደል ።

የወንጀሉ ፣ ዝርዝር ።

እገሌና ፣ እገሌ ፣ (የተከሳሹን ፣ ስም ፣ ሙላ) ፣ በ.....ቀን ፣ ..... በ..... ተግቢ ፣ ያልሆነ ፣ ብልጽግና ፣ ለራሱ ፣ ለማግኘት ፣ ዐቅዶ ፣ እገሌንና ፣ እገሌን ፣ (የባለቤቱን ፣ ስም ፣ ጥቅስ ፣) ሰ.....እገልግሎት ፣ በእደራ ፣ እንዲቀመጥለት ፣ የሰጠውን ፣ የኢት /..... ብር ፣ ለራሱ ፣ ጥቅም ፣ በማዋሉ ፣ ተከሷል ።

በተጨማሪ ፣ የሚተካ ፣
ስርቆት ።

የክሱ ፣ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በቁጥር ፣ ፮፻፸ ፣ የተመለከተውን ፣ ተላልፎ ፣ በመስረቅ ።

የወንጀሉ ፣ ዝርዝር ።

እገሌና ፣ እገሌ ፣ (የተከላሹን ፣ ስም ፣ ሙላ) በ..... .....ቀን ፣..... .....በ..... .. .. የእገሌና፣ የእገሌን፣ (የባለቤቱን ፣ ስም ፣ ጥቀስ) ፣ የሆነውን ፣ ገንዘብ ፣ የኢት/..... ብር ፣ የማይገባውን ፣ ብልጽግና ፣ ለማግኘት ፣ ሲል ፣ ዐቅዶ ፣ በመውሰዱ ፣ ተከሷል ።

ተጨማሪ ፡ ክሶች ።

አንደኛ ፡ ክስ ። በርቆት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፮፻፴ ፡ የተመለከተውን ፡ ተሳልፎ ፡ በመ ስረቅ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

የእገሌና ፡ እገሌ ፡(የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ሙላ ፡)በ . . . . . ቀን ፡. . . . . .በ. . . . . የእገሌንና፡ የእገሌን፡(የባለቤቱን፡ስም፡ ጥቀስ)፡ የሆነውን፡ መኪና፡ ሰሌዳ፡ቍጥር፡ አ. አ. ፩ሺ፩፻፲፩ ፡ የማይገባውን ፡ ብልጽግና፡ ለማግኘት ፡ ሲል ፡ ፀቅዶ ፡ በመውሰዱ ፡ ተከሷል ።

ሁለተኛ ፡ ክስ ።

በቸልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ በመግደል ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ በቍጥር ፡ ፳፻፳፮ ፡ የተመለከተውን ፡ ተሳልፎ ፡ በቸ ልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ በመግደል ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ሙላ ፡) በ. . . . . .ቀን ፡. . . . . .በ. . . . . የሰሌዳ፡ ቍጥር፡ አ.አ.፩ሺ፩፻፲፩፡የሆነውን፡መኪና፡ ሲነዳ፡ እገሌ ፡ (የሟቹን፡ ስም፡ጥቀስ)፡ የተባለውን ፡ ሰው ፡ እመንገዱ ፡ ላይ ፡ አይቶት ፡ የመኪናዋን ፡ ፍጥነት ፡ ባለመቀነሱ ፡ የተነሣ ፡ በቸልተኝነት ፡ ድጦ ፡ ስለ፡ ገደለው ፡ ተከሷል ።

ሦስተኛ ፡ ሠንጠረዥ ።

ፎርሞች ። ፩ኛ ፡ ፎርም ። የዋስትና ፡ መረቀቅ ።
(በቅጥር ፡ ሽያጭ ፡ መሠረት) ።

እኔ ፡.....የ.....

በ..... ፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ በእስር ፡ ቀርቤ ፡ ስለነቀረብኝ ፡ የ.....
.....ክስ ፡ ቃሌን ፡ ለመስጠት ፡ ቀርቤ ፤

በ..... ፖሊቨ ፡ ጣቢያ ።/በ.....
ፍርድ ፡ ቤት ። በ.....ሰዓት.....ቀን.....ለመገኘት፡ ግዴታ፡ ገብቻለሁ።
ፖሊሱ*/ፍርድ፡ቤቱ* ፡እስኪያሰናብተኝ፡ድረስ፡በየጊዜው፡ ሳላጸርጥ ፡ እንድቀርብ፡ ግዴታ፡
የገባሁ ፡ በመሆኔና ፡ ይህንኑ ፡ ግዴታ ፡ ሳልፈጽም ፡ ብተኝ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት፡
መንግሥት ፡ የኢት /..... ብር ፡ ገቢ ፡ ላደርግ ፡ ግዴታ ፡ ገብቻለሁ ።

ዛሬ ፡ ..... ቀን ፡ .....፲፱.....ዓ. ም.

ፊርማ ፡

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

ፖሊሱ ፡ በተጨማሪ ፡ ዋስ ፡ መጥራት ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ቢገኘው ፡ ጊዜ ፡ የሚሞላ ።
እኔ* / ወይም ፡ እኛ ።/ ከዚህ፡ በላይ፡ በስም ፡ ለተጠቀሰው ፡.....
የ.....በ..... ፖሊስ ፡ ጣቢያ ። በ.....እንዲቀርብ /
..... ፍርድ ፡ ቤት ። በ.....ሰዓት ፡.....ቀን.....፡ ቢቀያዘ
በት ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ እንዲቀርብ ፡ ዋስ* / ወይም ፡ ዋሶች*/
መሆኔን / ፡ መሆናችን ፡ ሳረጋግጥ ፡ / ስናረጋግጥ ፡ ፖሊሱ ። / ፍርድ ፡ ቤቱ ። እስኪ
ያሰናብተው ፡ ድረስ ፡ በየጊዜው ፡ ሳያጸርጥ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለማድረግ ፡ ግዴታ ፡
የገባሁ/የገባን ፡ በመሆኔ/በመሆናችን ፡ ይህን ፡ ሳያደርግ ፡ ቢቀር ፡ ግን ፡ እኔ*/ ወይም ፡
እኛ* ፡ ለኢትዮጵያ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ የኢት.....ብር ፡ ገቢ ፡
ለማድረግ፡ በአንድነት ። /ለይከፋፈል* ፡ ግዴታ ፡ መግባቴን* ፡ (ወይም፡ መግባታችንን*)፡
አረጋግጣለሁ / ፡ እናረጋግጣለን ።-

ዛሬ ፡ ..... ቀን ፡ .....፲፱.....ዓ. ም.

*ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

፪ኛ ፡ ፎርም ። የብርበራ ፡ ትእዛዝ ።

(በቍጥር ፡ ፴፪ ፡ መሠረት) ።

ለ.....ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ፖሊስ ፡ አዛዥና ፡

ለሌሎቹም ፡ ፖሊሶች ፡ (ስም ፡ በመጥቀስ) ፡

የግል ፡ ከሳሹ ፡ እኔ ፡ ፊት ፡ ቀርበው ፡ ስለ ፡ ተሠራው ፡ ወይም ፡ (ተሠርቷል ፡ ስለ ፡ ተባለው) ፡ . . . ወንጀል ፡ ያመለከቱኝ ፡ በመሆናቸውና ፡ ከዚህ ፡ ዝቅ ፡ ብሎ ፡ በተገለጠው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ውስጥ ፡ የተጠቀሱት ፡ ዕቃዎች ፡ በምርመራ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፤ (ወይም ፡ ለሚጀመረው ፡ ምርመራ ፡) አስፈላጊ ፡ በመሆናቸው ፡ የተባለው ፡ ወንጀል ፡ ወይም ፡ ተሠራ ፡ የተባለው ፡ ወንጀል ፡ እንዲጣራ ፡ ለማድረግ ፤

ከዚህ ፡ በታች ፡ በተገለጸው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ውስጥ ፡ በዝርዝር ፡ የተመለከቱትን ፡ ዕቃዎች ፡ በ.....ቀኖች ፡ ውስጥ ፡ እንዲፈትሹና ፡ . . . (በቤቱ ፡ ወይም ፡ በስፍራው ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በታ ፡ በክፈል ፡ ብርበራው ፡ የሚደረግ በትን ፡ መግለጽ) ፡ ያገኙዋቸውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ወዲያውኑ ፡ እንዲያቀርቡ ፤ በዚሁ ፡ ማዘዣ ፡ መሠረት ፡ የፈጸሙትን ፡ ተግባር ፡ የብርበራው ፡ ሥራው ፡ እንዳለቀለት ፡ በማ ዘዣው ፡ ጀርባ ፡ ላይ ፡ ገልጸው ፡ እንዲጽፉልን ፡ ታዝዘዋል ።

እኔው ፡ ፈርሜበት ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ ዐውቆት ፤

ዛሬ ፡ .....ቀን ፡ .....፲፱ .....ዓ. ም. ተጻፈ ።

ዳኛ ።

<u>ሠንጠረዥ</u> ።

(የሚያዙት ፡ ዕቃዎች ፡ ዐይነት ፡ ትክክለኛ ፡ መግለጫ) ።

ይኛ ፡ ፎርም ። የፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ ሬፖርት ።

(በቁጥር ፡ ፴፯ ፡ መሠረት) ።

ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ።

፩ በ……ሰዓት ፡……ቀን ፡ ፲፱……ዓ.ም ፡ ከ……
የተላለፈው ፡ በ…… አማካኝነት ፡ የደረሰኝ ፡ መግለጫ ፡ የ……
……ወንጀል ፡ በ……ፈጽመዋል ፡ ተብለው ፡ ……ሰዎች ፡ የተ
ጠረጠሩ ፡ ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ የሚመለከታቸው ፡ ሲሆኑ) በራሪሩም ፡ ውስጥ ፡ ተወስ
ድዋል ፡ ተብሎ ፡ የተገለጸው ፡ ንብረት ፡ ግምት ፡ የኢት /……ብር ፡ ይሆናል ።

፪ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ በዕለት ፡ ምርመራው ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ በገጽገጽ ፡ እንደ፡ ተገ
ለጸው ፡ የሚገባውን ፡ ተግባር ፡ ፈጽሚያለሁ ።

፫ የሚከተሉትን ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ አረጋግጫለሁ ።

……

፬ ከዚህ ፡ የሚከተሉትን ፡ ምስክሮች፡ ከመረመርኩ፡ በኋላ፡ የሰሙት ፡ ቃል ፡ ከዚሁ ፡
ሬፖርት ፡ ጋራ ፡ ተያይዟል ።

……

፭ ምስክሮች ፡ ከሰጡት ፡ ቃል ፡ በላይ ፡ በተጨማሪ ፡ ከዚህ፡ የሚከተሉት ፡ ሰነዶች፡
ከዚሁ ፡ ሬፖርት ፡ ጋራ ፡ አባሪ ፡ ሆነዋል ።

የዕለት ፡ የምርመራ ፡ መዝገብ ፡ ቁጥር፡ …… ።

……

፮ በእኔ ፡ አስተያየት ፡ ስለ…… የተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ የተገለጸ፡
መሆኑንና፡ የሚከተሉት ፡ ሰዎች ፡ ወንጀሉ፡ የሚመለከታቸው፡ መሆናቸው ፡ ተገልጿል ።

፯ ተከሳሾች ፡ ሆነው ፡ ካልተያዙት ፡ ሰዎች ፡ በስተቀር ፡ ከዚህ ፡ ቢታች ፡ በስም ፡
የተገለጹት ፡ ሰዎች ፡ በነገሩ ፡ አግባብ ፡ ያላቸውና፡ አስረጅነታቸው ፡ ነገሩን ፡ ለማብራ
ራት፡ የሚችሉ ፡ (የሚጠቅሙ) መሆናቸውን ፡ በበኩሌ ፡ በሚገባ ፡ የተረዳሁ ፡ ቢሆንም፡
ከዚህ ፡ በሚከተለው ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ልመረምራቸው ፡ አልቻልኩም ።

፰ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተጻፉት ፡ ዕቃዎች ፡ በጥንቃቄ ፡ የተቀመጡ ፡ ወይም ፡ የት
ንኑ ፡ ስለ፡ ሆነ ፡ መረጃዎች ፡ (ኤግዚቢቶች) ፡ ሆነው ፡ የሚቀርቡ ፡ ናቸው ።

……

ፊርማ ፡

፩ኛ ፡ ፎርም ። የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡

መዝገብ ፡ እንዲዘጋ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

(በቍጥር ፡ ፴፱ ፡ መሠረት) ።

ለ... ....ፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ የምርመራ ፡ ክፍል ፡ ሹም ።

የተከሳሹ ፡ ስም ... .

የፖሊስ ፡ የዕለት ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ፡ ቍጥር ... .

ከዚህ ፡ በሚከተሉት ፡ ምክንያቶች ፡ ይህ ፡ የፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ፡ እን ዲዘጋ ፡ የታዝዙ ፡ መሆንዎን ፡ አስታውቃለሁ ።

* (ሀ) ተከሳሹ ፡ ስለ ፡ ሞት ።
* (ለ) የተከሳሹ ፡ ዕድሜ ፡ ከ፱ ፡ ዓመት ፡ በታች ፡ በመሆኑ ።
* (ሐ) በኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ሊቀርብበት ፡ ስለማይችል ።

ፊርማ ፡
ዐቃቤ ፡ ሕጉ ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

ግልባጭ ፤ ፩ኛ/ ፡ ለጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ።

፪ኛ/ ፡ ለግል ፡ ከሳሹ ።

፩ኛ ፡ ፎርም ። ክስ ፡ አይቀርብም ፡

የማለት ፡ ውሳኔ ፡ የሚጻፍበት ፡ ፎርም ።

(በቍጥር ፡ ፵፪ ፡ መሠረት) ።

እኔ ፡ እገሌ ፡ (የዐቃቤ ፡ ሕጉን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ በ ···· (ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ሕግ ፡ እንዲያስከብር ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠውን ፡ ስፍራ ፡ ሙላ) ፡ በእገሌ ፡ (የከሳሹን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ ላይ ፡ ክዚህ ፡ በሚከተሉት ፡ ምክንያቶች ፡ የተነሣ ፡ ክሰ ፡ ለማቅረብ ፡ አልችልም ።

*(ሀ) ተከሳሹን ፡ ለማስቀጣት ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ማስረጃ ፡ የሌለ ፡ መሆኑን ፡ ተረድቻለሁ ። (አጥጋቢ ፡ ማስረጃ ፡ ያልቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ አብራርቶ ፡ በግልጽ ፡ ማስረዳት ፡ ነው) ።

*(ለ) ተከሳሹን ፡ ለማግኘት ፡ የማይቻልና ፡ ተከሳሹም ፡ በሌለበት ፡ ክሱ ፡ ሊሰማ ፡ የማይችል ፡ በመሆኑ ፡ (ተከሳሹን ፡ ለማግኘት ፡ የማይቻልበትን ፡ ምክንያት ፡ መግለጽና ፡ እርሱ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ እንዳይሰማ ፡ የሚከለከለውን ፡ የወንጀል ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ጥቀስ) ።

*(ሐ) ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ በይርጋ ፡ የታገደ ፡ ወይም ፡ ለተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ምሕረት ፡ ወይም ፡ የዐዋጅ ፡ ምሕረት ፡ (ይቅርታ) ፡ በመደረጉ ። (ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀንና ፡ ዓመት ፡ ምሕረት ፡ ወንጀሉ ፡ በይርጋ ፡ የታገደ ፡ ለመሆኑ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ መጥቀስ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹን ፡ በምሕረት ፡ ወይም ፡ በዐዋጅ ፡ ምሕረት ፡ የሚያድነውን ፡ መጥቀስ) ።

*(መ) ሚኒስትሩ ፡ ፈረሙበት ፡ ማዘዣ ፡ ለሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ ሲሉ ፡ ክስ ፡ እንዳላቀርብ ፡ በወንጀል ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፵፪ ፡ መሠረት ፡ ያዘዙኝ ፡ በመሆኑ ፡ (የፍርድ ፡ ሚኒስትሩ ፡ በፊርማቸው ፡ ያዘዙበትን ፡ ደብዳቤ ፡ ቍጥርና ፡ ቀን ፡ መጥቀስ) ።

ፊ ር ማ ፡

ዐቃቤ ፡ ሕጉ ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

ግልባጭ ፡ ፩ኛ/ ፡ ለጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ።

፪ኛ/ ፡ ለፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ ክፍል ፡ ሹም ።

፫ኛ/ ፡ በወንጀል ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፵፯ ፡ በሚያዘው ፡ መሠረት ፡ በግል ፡ ከሳሽነት ፡ ለቀረበው ፡ ሰው ።

፯ኛ ፡ ፎርም ። የመያዝ ፡ ትእዛዝ ።

(በቍጥር ፡ ፳፮ ፡ መሠረት) ።

ለ.....ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ፖሊስ ፡ አዛዥ ፡

እና ፡ ለሌሎቹም ፡ ፖሊሶች ፡ ሁሉ ።

ስሙ ፡ .....የተባለውና ፡ መኖሪያው ፡.....

የሆነው ፡ ሰው ፡ በ.....ወንጀል፡ ስለ፡ተከሰሰ ፡ ይህነኑ ፡ ሰው ፡ ይዘው ፡.....

.....በዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በእስር ፡ እንዲያቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

ዛሬ ፡.....ቀን ፡.....፲፱.....ዓ. ም.

ዳኛው ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ይህ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ በሚከተለው ፡ ዐይ ነት ፡ ለመጻፍ ፡ ይችላል ።

ስሙ ፡ ..... የተባለው ፡ ተከሳሽ ፡ ለኢት/..... ብር ፡ የዋስትና ፡ ወረ ቀት ፡ የሚፈርም ፡ ከሆነና ፡ ለኢት/.....ብር፡ አንድ፡ ዋስ፡ በማቅረብ ፡ በ.....

.....ቀን፡.....እፍርድ፡ቤቱ፡ድረስ፡የሚቀርብ፡መሆኑንና፡ፍርድ፡ቤቱ፡እስታሰናበተው፡ ድረስ ፡ በየጊዜው ፡ ሳያቋርጥ ፡ የሚቀርብ ፡ መሆኑን ፡ ካረጋገጠ ፡ ሊለቀቅ ፡ ይችላል ።

ዛሬ ፡ .....ቀን ፡.....፲፱.....ዓ. ም.

ዳኛው ።

፯ኛ፡ ፎርም። የዋስትና፡ ወረቀት።

(በቍጥር፡ ፳፩፡ መሠረት)።

እኔ፡ ……የ……በ……ፍርድ፡ ቤት፡ በ…… …… በተከሰስኩበት፡ ነገር፡ ቃሌን፡ እንድሰጥ፡ በእስራት፡ ቀርቤ፡ በነ በረው፡ መሠረት፡ አሁንም፡ በ……ፍርድ፡ ቤት፡ በ……ቀን፡ ……በየጊዜው፡ ሳላቋርጥ፡ እየቀረብኩ፡ ለዚሁ፡ ለቀረበብኝ፡ ክስ፡ የሚገባውን፡ መልስ፡ ለመስጠትና፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ እስኪያሰናብተኝ፡ ድረስ፡ ለመገኘት፡ ግዴታ፡ የገባሁ፡ በሆን፡ ይህነኑ፡ ግዴታ፡ ተላልፌ፡ ብገኝ፡ ግን፡ የኢት/……ብር፡ የሆነ ውን፡ ለኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ መንግሥት፡ ገቢ፡ ለማድረግ፡ ግዴታ፡ ገብ ቻለሁ።

ዛሬ፡ ……ቀን፡ ……፲፱……ዓ. ም.

ፊርማ፡

ፍርድ፡ ቤቱ፡ ዋስ፡ መጥራት፡ አስፈላጊ፡ ሆኖ፡ ሲያገኝ፡ የሚሞላ።

እኔ*፡ (ወይም፡ እኛ*፡) ከላይ፡ ስሙ፡ ለተጠቀሰው፡……የተባለው፡ ሰው፡ የ……ነዋሪ፡ ……ፍርድ፡ ቤት፡ በ……

ቀን፡ …… ተገኝቶ፡ ለታሰረበት፡ የወንጀል፡ ክስ፡ መልስ፡ እንዲሰጥ፡ እንዲሁም፡ በየጊዜው፡ ሳያቋርጥ፡ እንዲቀርብና፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ እስኪያሰናብተው፡ ድረስ፡ እንዲገኝ፡ እንዲሁም፡ ይህነኑ፡ ግዴታ፡ ተላልፎ፡ ሳይቀርብ፡ ቢቀር፡ እኔ*/ወይም፡ እኛ*፡ ሳይከፋፈልና*፡ በአንድነት*፡ ኅላፊ*/ ኅላፊ ዎች*፡ በመሆን፡ ለኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ መንግሥት፡ የኢት/……ብር፡ ገቢ፡ ለማድረግ፡ እኔ*/ወይም፡ እኛ*/ራሴን*/ራሳችንን*/ዋስ*/ ዋሶች*፡ አድርጌያለሁ/፡ አድርገናል።

ዛሬ፡ ……ቀን፡ ……፲፱……ዓ. ም.

ፊርማ፡ (ፊርማዎች)፡

* ተገቢ፡ ያልሆነው፡ ይሰረዝ።

ፍኛ ፡ ፎርም ። የምስክር ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ።

(በቍጥር ፡ ፯ ፡ መሠረት) ።

እኔ ፡ ……የ……በ……ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተገኝቼ ፡ በ……ዕለት ፡ በመጥሪያው ፡ መሠረት ፡ ቀርቤ ፡ በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ቀረበው ፡ የ……ክስ ፡ በምስክርነት ፡ ቃሌን ፡ ለመስጠት ፡ ግዴታ ፡ ገብቻለሁ ።

ይህነኑ ፡ ግዴታ ፡ ሳልፈጽም ፡ ብቀር ፡ ግን ፡ የኢት/……ብር ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ገቢ ፡ እንዲሆን ፡ ግዴታ ፡ ገብቻለሁ ።

ዛሬ ፡ ……ቀን ፡ ……፻፱……ዓ. ም.

ፊርማ ፡

፱ኛ ፡ ፎርም ። ችሎት ፡ እንዲቀርብ ፡

የሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(በቁጥር ፡ ፩፻፳፻ ፡ መሠረት) ።

ለ ፡ .....ዐቃቤ ፡ ሕ

ለተከሳሹ ፡ .....የ.....
(ስሙን ፡ ጥቀስ) (አድራሻውን ፡ ጥቀስ)

ተከሳሹ ፡ .....(የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ። በ.....
..... በተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ የተወሰነው ፡
ቡ.....ቀን ፡.....ቡ.....ፍርድ ፡
ቤት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ እዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ.....ሰዓት ፡ አላይ ፡ በተጠቀ
ሰው ፡ ቀን ፡ እንዲቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

(ተከሳሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ያለ ፡ ሲሆን ፡ የሚከተለውን ፡ ጥቀስ) -
*እንዲሁም ፡ የ.....(የወህኒ ፡ ቤቱን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ የወህኒ ፡ ቤት ፡ አዛዥ ፡
የሆኑት ፡ ከላይ ፡ በስም ፡ የተጠቀሰውን ፡ ተከሳሽ ፡ ከላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ስፍራ ፡
ቀንና ፡ ሰዓት ፡ እንዲያቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ (ሬጂስትራር) ።

* ተከሳሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የተያዘ ፡ ካልሆነ ፡ ይሰረዝ ።

፲ኛ ፡ ፎርም ። የምስክር ፡ መጥሪያ ።

(በቍጥር ፡ ፩፻፳፬ ፡ መሠረት) ።

የወንጀል ፡ ነገር ፡ ቍጥር ፡.....

በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ — በተከሳሽ ፡ .....

(የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡

ለ.....

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ነገር ፡.....ቀን ፡ ፲፱.....ዓ. ም.

ቡ.....ሰዓት ፡ ወደዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርበው ፡ ስለ ፡ ....

ከሳሹ* / ተከሳሹ* ፡ እንዲመስክሩ ፡ ታዝዘዋል ።

ሳይመጡ ፡ የቀሩ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የስራት ፡ ቅጣት ፡ ያገኝዎታል ።

ዛሬ.....ቀን ፡.....፲፱.....ዓ. ም.

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ሹም ፡ (ሬጂስትራር) ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

፲፭ኛ ፡ ፎርም ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ራሱ ፡

የሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ።

(በቊጥር ፡ ፩፤፭፭ ፡ መሠረት) ።

*ከዚህ ፡ እንደሚከተለው ፡ ..... የተባለው ፡ ተከሳሽ ፡ መጥሪያ ፡ ደርሶትና ፡ ተቀብሎ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ባለመቅረቡ ፤

* ከዚህ ፡ እንደሚከተለው ፡ .....

የተባለው ፡ ምስክር ፡ መጥሪያ ፡ ደርሶትና ፡ ተቀብሎ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ባለመቅረቡ ፤ .....

(የፖሊስ ፡ መኰንኑን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡

የተባሉት ፡ ዐስም ፡ የተጠቀሰውን ፡ ይዘው ፡ ያለመዘግየት ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ድረስ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

ጸኛ ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

፲፪ኛ ፡ ፎርም ። ይግባኙ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡

ማስታወቂያ ።

(በቊጥር ፡ ፩፻፺፪ ፡ መሠረት) ።

የወንጀል ፡ ነገር ፡ ቊጥር ፡ .....

.....ይግባኝ ፡ ባይ ።

(ስም ፡ ጥቀስ) ፡

.....መልስ ፡ ሰጭ ።

(ስም ፡ ጥቀስ) ፡

ከላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ የይግባኝ ፡ ነገር ፡ በ.....ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ.....ቀን ፡.....፲፱.....ዓ. ም. በ.....ሰዓት ፡ ሊሰማ ፡ ስለ ፡ ተቀጠረ ፡.....(ስም ፡ ጥቀስ) ፡ ይግባኝ ፡ ባይ */ መልስ ፡ ሰጭ* ፡ እንዲቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

* ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ያልቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይግባኙ ፡ ይሰረዛል ።

* መልስ ፡ ሰጪው ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ያልቀረቡ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የይግባኙ ፡ መሰማት ፡ ወዲያውኑ ፡ ለመቀጠል ፡ ይቻላል ።

የይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመዝገብ ፡ ኹም ፡ (ሬጂስትራር) ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

፲፫ኛ ፡ ፍርም ። የሞት ፡ ፍርድ፡ ስለተፈረደበት፡

ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(በአንቀጽ ፡ ፻፲፮ ፡ መሠረት) ።

ለ.....የ..... ወህኒ ፡ ቤት ፡ ሹም ።

.....

(የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ጥቅስ) ።

የተባለው ፡ ተከሳሽ ፡ በተከሰሰበት ፡ የ.....ወንጀል ፡ (ጥፋተኛ፡ ሆኖ፡ የተፈረደበትን፡ ወንጀል ፡ ግለጽ) ፡ የሞት ፡ ፍርድ ፡ ስለ፡ተፈረደበት ፤ ይህንኑ፡ .....ተፈረደበትን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ጥቅስ) ፡ በወህኒ ፡ ቤት ፡ ተቀብለው ፡ የግርማዊ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪደርሰው ፡ ድረስ ፡ ታስሮ ፡ እንዲቈይ ፡ እንዲያደርጉ ፡ ታዝዘዋል ።

ዛሬ ፡.....ቀን ፡.....፲፱.....ዓ. ም.

ለብሳቢው ፡ ዳኛ ።

፲፬ኛ ፡ ፎርም ። በፖሊስ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቈይ * / በአነስተኛ ፡ እስራት */ በከባድ ፡ እስራት * / በአንድ ፡ ቦታ ፡ እንዲወሰን * / ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(በቍጥር ፡ ፪፻፳ ፡ መሠረት) ።

የወንጀል ፡ ነገር ፡ ቍጥር ፡ .....

የእስረኛው ፡ ስም ፡ .....

ለ.....ለወህኒ፡ ቤቶች ፡ ሹም*/ ለ.....ፖሊስ፡ አባዥ * ።

.....

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ስሙ ፡ የተጻፈው ፡ እስረኛ ፡ በዚህ ፡ ..... ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ .....ተፈርዶበታል ።

የተፈረደበትን ፡ በፖሊስ ፡ ተይዞ ፡ የመቈየት * / አነስተኛ ፡ የእስራት * / ከባድ ፡ የእስራት * / በአንድ ፡ ቦታ ፡ የመወሰን * / ፍርድ ፡ እንደ ፡ ሕጉ ፡ እንዲፈጸም ፡ እንዲ ያደርጉ ፡ ታዝዘዋል ።

ዛሬ ፡.....ቀን ፡..... ፲፱.....ዓ. ም.

ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

፲፩ኛው ፡ ፎርም ፡ ስለ ፡ ግርፋት ፡ አፈጻጸም ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

በቍጥር ፡ ፪፻፯ ፡ መሠረት ፡

የወንጀል ፡ ነገር ፡ ቍጥር ፡ . . . . . የእሥረኛው ፡ ስም ፡ . . . . . ለ . . . . . ለወሀኒ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ ለ . . . . . ፖሊስ ፡ እዛዥ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ስሙ ፡ የተጻፈው ፡ እሥረኛ ፡ . . . . . ፍርድ ፡ ቤት ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ . . . . . ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ . . . . . የግርፋቱ ፡ ልክ ፡ ይጻፋል ፡ . . . . . የመገረፊያው ፡ ዓይነት ፡ ይጻፋል ፤ ግርፋቱን ፡ የሚፈጽመው ፡ ስው ፡ ይጻፋል ፤ . . . . . ግርፋቱ ፡ መቼ ፡ እንደሚፈጸም ፡ ይጻፋል ፡ . . . . . እንደሕጉ ፡ እንዲፈጸም ፡ እንዲያደርጉ ፡ ታዘዋል ።

ዛሬ_____ቀን ፡ ፲፱_____ዓ. ም.

ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፤

፲፪ኛ ፡ ፎርም ። ለወንጀሉ ፡ አላፊ ፡ ስላል

ሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(በቍጥር ፡ ፪፻፰ ፡ መሠረት) ።

. . . . . .

(እንዲታሰር ፡ የተደረገውን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡

በፈጽማቸው ፡ ተግባሮች ፡ ሁሉ ፡ ሙሉ ፡ ኅላፊነት ፡ ሊጣልበት ፡ ባለመቻሉ ፡ እርስዎ ፡ የ . . . . . .

(ተወስኖ ፡ የሚጠበቅበትን ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡

ሹም፡ይህነኑ፡የተፈረደበትን፡ ሰው፡ በጥበቃው፡ ቦታ፡ ተቀብለው፡ የሚያስፈልገውን፡ . . . . . ሕክምና፡ እንዲያገኝ፡ እንዲያደርጉ፡ታዝዘዋል።

(የሕክምናውን ፡ ዐይነት ፡ ግለጽ) ፡

ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ።